

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ ЛАПОВО

ГОДИНА XIV БРОЈ 2 ЛАПОВО, 24. март 2008. год.
ГЛАСНИК ИЗЛАЗИ ПО ПОТРЕБИ. РОК ЗА РЕКЛАМАЦИЈУ 10 ДАНА. ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЈЕ 1.000,00 Д.
2

16.

На основу члана 54. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 47/03 и 34/06), Одлуке о изради Плана детаљне регулације „Радна зона 2 – индустријска зона у Лапову“ („Сл.гласник општине Лапово“ бр.5/07) и члана 28. став 1. тачка 4. Статута општине Лапово („Службени гласник општине Лапово“ број 4/02,5/03 и 1/06), Скупштина општине Лапово, на седници одржаној 17. 03. 2008. донела је

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

„РАДНА ЗОНА 2 – ИНДУСТРИЈСКА ЗОНА У ЛАПОВУ“

План детаљне регулације „Радна зона 2 – индустријска зона у Лапову“ (у даљем тексту: План детаљне регулације) се састоји од: Свеске 1. – правила уређења и правила грађења, Свеске 2. – графичког дела и Свеске 3. – документационог дела.

1. УВОДНИ ДЕО

1.1. Правни и плански основ за израду и доношење Плана детаљне регулације

Правни основ за израду и доношење Плана детаљне регулације су:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 47/2003 и 34/2006);
- Правилник о садржини, начину израде, начину вршења стручне контроле урбанистичког плана, као и условима и начину стављања плана на јавни увид („Службени гласник РС“ број 12/2004);
- Одлука о изради Плана детаљне регулације „Радна зона 2 – индустријска зона у Лапову“, број 020-107/07-I-04 од 08.10.2007. („Службени гласник општине Лапово“, број 5/07).

Плански основ за израду и доношење Плана детаљне регулације је Генерални план „ЛАПОВО 2010“ („Службени гласник општине Лапово“, број 1/1998) – преиспитан Одлуком о одређивању делова ГП „ЛАПОВО 2010“, који нису у супротности са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник општине Лапово“, број 7/2003).

Према Генералном плану „ЛАПОВО 2010“ већи део подручја Плана детаљне регулације припада Радној зони 2. а мањи, јужни део предметног подручја припада целини градског центра са претежном наменом за становање.

1.2. Граница Плана детаљне регулације

Границом Плана детаљне регулације обухваћене су следеће катастарске парцеле: кп.бр. 762/1 (пут), део 6963/3 (пут), део 1666/1 (старо корито реке Лепенице – канал), 6608/13 (пут), 6568/1, 6568/2, 6568/3, 6569, 6570, 6571/1, 6571/2, 6580/1 (пут), 6582, 6584, 6601, 6602/1, 6602/2, 6603/1, 6603/2, 6604, 6608/2, 6608/3, део 6608/4 (пут), 6608/5, 6608/6, 6608/7, 6608/8, 6608/9, 6608/10, 6608/11, 6608/12, 6609, 6610/1, 6614/1, 6614/2, 6614/3, 6615, 6616/1, 6616/2, 6617/1, 6617/2, 6617/3, 6618/1, 6618/2 (пут), 8292 и део 8868 (пут), све у КО Лапово.

Границом Плана детаљне регулације обухваћена је површина од укупно **20,73.10** **ha**.

У случају неслагања напред наведених бројева катастарских парцела и подручја датог у графичким прилозима, као предмет овог Плана детаљне регулације, важи граница утврђена у графичком прилогу број 1. – „Катастарско – топографски план са границом Плана детаљне регулације“, у размери 1:1.000.

1.3. Циљеви израде Плана детаљне регулације

Планом детаљне регулације се дефинише јавно и остало грађевинско земљиште, ближе одређује намена површина, сагледава постојеће стање инфраструктуре и услови прикључења планираних објеката, даје нивелационо и регулационо решење са правилима грађења и уређења.

Непосредан циљ израде овог Плана детаљне регулације је стварање правног и планског основа за:

1. дефинисање коридора и капацитета за објекте у оквиру јавног грађевинског земљишта (саобраћајнице, комунална инфраструктура);
- пренамену постојећег пољопривредног земљишта са дефинисањем услова за изградњу објеката у индустријској зони.

1.4. Подлоге за израду Плана детаљне регулације

За израду Плана детаљне регулације коришћене су следеће подлоге:

- катастарски план, у размери 1:2.500, оверен од стране Републичког геодетског завода – Службе за катастар непокретности Лапово (за део подручја површине 20 ha);
- топографски план, урађен од стране ПГР „Премер“ из Аранђеловца, који је оверен од стране Републичког геодетског завода из Београда (за део подручја површине 20 ha);
- катастарско – топографски планови (из 6 делова), урађени од стране ЈКСП „Морава“ из Лапова, оверени од стране РГЗ – Службе за катастар непокретности Лапово.

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.1. ПОДЕЛА ЗЕМЉИШТА НА ЈАВНО И ОСТАЛО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

2.1.1. Јавно грађевинско земљиште

- **Постојеће јавно грађевинско земљиште**

Постојећем јавном грађевинском земљишту припадају следеће катастарске парцеле: кп.бр. 762/1 (део), 1666/1 (део), 6608/3 (део), 6608/4 (део), 6608/13 (цела), 6580/1 (део), 6608/4 (део), 6614/2 (део), 6618/2 (део), 6963/3 (део) и 8868 (део), све у КО Лапово.

Постојеће јавно грађевинско земљиште заузима површину од **0,78.79 ha**.

За кп.бр. 6580/1 КО Лапово, површине 0,19.65 ha, Планом детаљне регулације је предвиђено да промени режим коришћења и да се преведе у остало грађевинско земљиште.

- **Планирано јавно грађевинско земљиште**

Планирано јавно грађевинско земљиште обухвата површине чије је коришћење, односно изградња од општег интереса, у складу са прописима о експропријацији.

У подручју Плана детаљне регулације предвиђена је реконструкција Његошеве улице, улице Цара Лазара и крака петље, а регулација старог корита реке Лепенице – канал, остаје у оквиру постојећег регулационог профила.

У подручју Плана детаљне регулације, планирано јавно грађевинско земљиште обухвата:

1. **ПАРЦЕЛА 1 – КРАК ПЕТЉЕ**, којој припада део кп.бр. 6608/4 КО Лапово (постојеће јавно грађевинско земљиште), површине 0.09.81 ha;
2. **УЛИЦА 2 - ЊЕГОШЕВА**, укупне просечне ширине попречног профила од око 17,0 m – осим дела кп.бр. 762/1, 1666/1, 6608/3, 6608/4, 6618/2, 6963/3, све у КО Лапово (постојеће јавно грађевинско земљиште) и део кп.бр. 6614/2 КО Лапово; укупно потребна површина износи 0,40.26 ha;
3. **УЛИЦА 3**, укупне ширине попречног профила од 9,0 m на једном делу и 11,0 m на другом делу – осим делова кп.бр. 6580/1, 6608/4 и 6608/13, све у КО Лапово (постојеће јавно грађевинско земљиште) и делове следећих кп.бр. 6604, 6608/3, 6608/5, 6608/6, 6608/8, 6609 и 6610/1, све у КО Лапово; укупно потребна површина износи 0,49.86 ha;
4. **УЛИЦА 4**, укупне ширине попречног профила од 9,0 m, којој припадају делови следећих кп.бр. 6568/1, 6569, 6570, 6571/1, 6571/2, 6604 и 6609, све у КО Лапово; укупно потребна површина износи 0,42.64 ha;
5. **УЛИЦА 5**, укупне ширине попречног профила од 10,0 m, којој припадају делови следећих кп.бр. 6614/1 и 8292, обе у КО Лапово; укупно потребна површина износи 0,09.41 ha;

6. **УЛИЦА 6 – УЛИЦА ЦАРА ЛАЗАРА**, укупне ширине попречног профила од 6,5 m – осим кп.бр. 6614/2, 6963/3 и 8868, све у КО Лапово (постојеће јавно грађевинско земљиште) и део кп.бр. 6614/1 и 8292, обе у КО Лапово; укупно потребна површина износи 0,06.41 ha;
7. **ПАРЦЕЛА 7 – СТАРО КОРИТО РЕКЕ ЛЕПЕНИЦЕ - КАНАЛ**, коме припада део кп.бр. 1666/1 КО Лапово (постојеће јавно грађевинско земљиште), површине 0.16.73 ha;
8. **ПАРЦЕЛА 8 – ЗЕЛЕНИЛО** – осим дела кп.бр. 6608/13 КО Лапово (постојеће јавно грађевинско земљиште) и део кп.бр. 6608/3 КО Лапово; укупно потребна површина износи 0,28.39 ha;

Укупно потребно јавно грађевинско земљиште, обухваћено Планом детаљне регулације, приказано је у табели број 1.

ТАБЕЛА БРОЈ 1.

ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ		
БР.	НАЗИВ	ПОВРШИНА (ha)
1.	крак петље	0,09.81
2.	Његошева улица	0,40.26
3.	улица	0,49.86
4.	улица	0,42.64
5.	улица	0,09.41
6.	улица Цара Лазара	0,06.41
УКУПНО ГРАДСКА УЛИЦА (1 - 6)		1,58.39
7.	старо корито реке Лепенице - канал	0,16.73
УКУПНО РЕКА ЛЕПЕНИЦА – КАНАЛ (7)		0,16.73
8.	зеленило	0,28.39
УКУПНО ЗЕЛЕНИЛО (8)		0,28.39
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА (1 - 8):		2,03.51

Планирано јавно грађевинско земљиште је приказано на графичком прилогу број 2. – „План намене површина са границом јавног грађевинског земљишта“, у размери 1:1.000

2.1.2. Остало грађевинско земљиште

Сво остало подручје, обухваћено Планом детаљне регулације, осим постојећег и планираног јавног грађевинског земљишта, припада осталом грађевинском земљишту, односно:

- РАДНОЈ ЗОНИ 2 – ИНДУСТРИЈСКОЈ ЗОНИ,
- ЗОНИ ПРОИЗВОДНОГ ЗАНАТСТВА И СКЛАДИШТА,
- СТАНОВАЊУ СА УСЛУЖНИМ И КОМЕРЦИЈАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА.

2.2. ПРОСТОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА

Просторна организација је утврђена у концепту плана, који је саставни део Програма за израду урбанистичког плана (Плана детаљне регулације) за индустријску зону у Лапову.

У оквиру концепта плана сагледани су потенцијали и могућности развоја предметног подручја и утврђени просторни услови и ограничења, која су резултат планова ширих просторних целина, природних услова терена и услова надлежних институција.

Основни задатак израде Плана детаљне регулације је да разради предметну зону у погледу планиране намене простора, са утврђивањем режима коришћења земљишта, односно поделом на јавно и остало грађевинско земљиште.

Јавном грађевинском земљишту припадају деонице постојећих и планираних улица, старо корито реке Лепенице – канал, који пролази кроз подручје, Плана детаљне регулације као и планирано зеленило.

Осталом грађевинском земљишту припадају:

- **ЗОНА „РАДНА ЗОНА 2 – ИНДУСТРИЈСКА“**, која представља део потенцијално шире просторне целине, намењене за развој индустријских објеката;
- **ЗОНА „ПРОИЗВОДНО ЗАНАТСТВО И СКЛАДИШТА“**, која представља потенцијалну просторну целину, намењену за развој објеката производног занатства и складишта, лоцирана између зоне „радна зона 2 – индустријска зона“ на северу, старог корита реке Лепенице на западу, зоне „становање са услужним и комерцијалним делатностима“ на југу и деонице коридора аутопута Е – 75 Београд – Ниш на истоку;
- **ЗОНА „СТАНОВАЊЕ СА УСЛУЖНИМ И КОМЕРЦИЈАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА“**, која представља постојећу, изграђену површину објектима становања са услужним и комерцијалним делатностима, лоцирана између старог корита реке Лепенице и зоне „производно занатство и складишта“ на истоку, границе Плана детаљне регулације на северу и западу и Његошеве улицом на југу.

Подручје Плана детаљне регулације нема велика ограничења у односу на планирану намену површина, осим потребе да се изврши размештање надземних коридора електроенергетске инфраструктуре. Ограничење даљег развоја ове целине је потреба да се обезбедити адекватнији прикључак на реконструисану петљу на аутопуту Е – 75, што ће бити предмет посебног урбанистичког плана.

2.3. УРБАНИСТИЧКИ УСЛОВИ ЗА ЈАВНЕ ПОВРШИНЕ

2.3.1. Саобраћај

Положај подручја Плана детаљне регулације, које се налази непосредно до постојеће петље на аутопуту Е – 75, омогућава висок ниво саобраћајног повезивања са непосредним и ширим окружењем. Неповољност у постојећем стању представља

постојеће стање петље у регулационом и нивелационом смислу, односно потребна је њена значајна реконструкција у наредном периоду.

Имајући у виду ту чињеницу, овим Планом детаљне регулације, предвиђена је могућност усмеравања саобраћајних токова из правца Београда у простор радне зоне 2 – индустријске зоне, преко планираног крака који се одваја из зоне постојеће петље, искључиво за десна скретања.

За правац кретања из индустријске зоне ка Београду и Нишу, планирана је саобраћајница која прати трасу старог корита Лепенице и која је усмерена ка простору (изван границе планског обухвата) са могућношћу наставља ове везе и њеног повезивања са постојећом улицом односно, усмеравањем саобраћаја преко постојећег надвожњака преко аутопута.

Веза градског центра са предметним простором је планирана преко саобраћајнице која се одваја од улице Цара Лазара и прелази преко старог корита Лепенице до простора индустријске зоне.

На јавну саобраћајну мрежу се надовезује интерна саобраћајна мрежа, унутар комплекса, која омогућава приступ до објеката и паркинг површина.

Планирана саобраћајна матрица у подручју Плана детаљне регулације прилагођена је постојећој изграђености и карактеристикама терена.

Планирана ширина саобраћајница је у корелацији са значајем и функционалним рангом.

Стационирање путничких и теретних возила је предвиђено да се организује у оквиру парцела.

Приступ запослених је омогућен и преко средстава јавног превоза (преко аутобуске станице која је у непосредној близини).

Концепција планираних саобраћајница је приказана на графичком прилогу број 3. – „План саобраћајница и водотокова са регулационим и нивелационим решењима“, у размери 1:1.000.

2.3.2. Водоснабдевање, одвођење отпадних и кишних вода и противпожарна заштита

• Водоснабдевање и противпожарна заштита

Подручје Плана детаљне регулације је ослоњено на градску зону у делу раскрснице улица Његошеве и Цара Лазара, где се налази веза са постојећом градском водоводном мрежом.

У зони обухваћеној Планом детаљне регулације, неопходно је обезбедити услове за рад противпожарне, хидрантске мреже, па је из тог разлога планирана водоводна мрежа Ø 100 mm, која полази од наведене раскрснице и иде дуж планиране саобраћајнице поред старог корита реке Лепенице. Водоводна мрежа је планирана у прстенастом систему, са хидрантима Ø 80 mm, у складу са противпожарним прописима. За

снабдевање постојећих објеката у Његошевој улици задржана је постојећа мрежа, која је уклопљена у планирану мрежу.

- **Одвођење отпадних и кишних вода**

Кроз подручје Плана детаљне регулације пролази постојећи потисни цевовод Ø 200 mm фекалне канализације ка главној градској црпној станици, одакле се препумпава ка постројењу за пречишћавање отпадних вода, низводно од насеља.

За прихватање осталих отпадних вода из овог комплекса, планирана је изградња новог фекалног колектора Ø 300 mm дуж нове саобраћајнице трасиране дуж старог корита реке Лепенице, са могућношћу његовог наставка у делу друге фазе (изван границе овог Плана детаљне регулације) индустријске зоне.

Дуж Његошеве улице планирана је изградња колектора Ø 200 mm.

Старо корито реке Лепенице је планирано као реципијент за прихватање атмосферских вода из предметног подручја, с тим да се све зауљене и атмосферске воде са платоа, саобраћајница и паркинга претходно прикупљају и уводе у сепаратор уља и масти, који уједно одваја и исталожава песак и друге чврсте материјале. Овако пречишћена вода се одводи у реципијент.

2.3.3. Електроенергетика

У подручју Плана детаљне регулације електроенергетски капацитети задовољавају садашње потребе али не располажу резервом за планирану изградњу.

За обезбеђење електричне енергије постоје две трафостанице 10/0,4 kV и то ТС 1621 и ТС 1531, прикључене преко огранака на постојећи 10 kV далековод који пролази кроз предметну зону.

Трафостаница ТС 1531 је прикључена на огранак надземног 10 kV вода а са истог је кабловски напојена и трафостаница 10/0,4 kV, која се налази изван границе овог Плана детаљне регулације, у непосредној близини.

Трафостаница ТС 1621 је напојена каблом 10 kV са ваздушног 10 kV далевода.

Главни далековод 10 kV и огранак истог за ТС 1531 мора да буду дислоцирани јер су угрожени планираном изградњом.

За нове потрошаче треба изградити нове електроенергетске капацитете јер постојећи не могу да задовоље планиране потребе.

У планском подручју предвиђена је изградња нових капацитета у индустријској зони, затим изградња нових објеката производног занатства и складишта, као и објекти становања са комерцијалним делатностима.

За те намене треба обезбедити нову снагу од око 1,2 MW што ће се реализовати изградњом две (2) нове трафостанице снаге 630 kVA сличне типу МБТС или издане.

Обе трафостанице ће бити прикључене на огранак постојећег далековода после дислоцирања истог, кабловски и са повезивањем на нове трафостанице које ће бити

предмет обраде Плана детаљне регулације – индустријска зона фаза II, чиме ће се омогућити повезивање у прстен и безбедније напајање.

Са новоизграђених трафостаница напајаће се нови потрошачи кабловски – кабловима 1 kV типа ххоо – ASJ или рроо – ASJ одговарајућег пресека. Објекти становања са комерцијалним делатностима напајаће се са мреже 0,4 kV која ће се градити на бетонским стубовима са кабловским снопом ххоо/о – А 3×70+71,5+2×16 mm² на којима ће се градити јавна расвета са натријумовим светиљкама снаге 70 до 150 W зависно од значаја саобраћајнице.

2.3.4. ТТ објекти и капацитети

На основу услова Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“, Извршне дирекције регије „Центар“, Извршне јединице „Крагујевац“, број 323 од 21.06.2007. године, у Његошевој улици су положени ТТ каблови у рову.

Дуж коридора аутопута Е – 75 Београд – Ниш, положен је оптички магистрални ТТ кабл, који је у надлежности Предузећа за телекомуникације „Телеком Србија“, Извршна дирекција регије Београд и који није угрожен планираном изградњом.

Да би се обезбедило, у обухвату Плана детаљне регулације, довољно расположивих капацитета за инсталацију ТТ прикључака, и то аналогних, дигиталних, као и преноса података, даљинске дојаве аларма и других услуга из асортимана телекомуникационих услуга, неопходно је извршити полагање новог претплатничког ТТ кабла типа ТК-59 GM потребног капацитета од завршног наставка (ZN) главног телекомуникационог центра у Лапову, па све до кабловског стојећег разделника (KRS) који се поставља на локацији у планираној саобраћајници, која раздваја индустријску зону од зоне производног занатства и складишта.

Овако конципиран кабловски стојећи разделник (KRS) представља главну концентracију ТТ капацитета за посматрани комплекс и од њега ТТ кабловима типа ТК-59 GM потребног капацитета слободно положеним у земљу до спољних (ТТ стубића) и унутрашњих извода вршиће се даља дистрибуција ТТ капацитета према крајњим корисницима.

2.3.5. Гасификација

На основу услова ЈП „Србијагас“ Организациони део Београд, број 11400 од 12.07.2007. године, предметно подручје се прикључује на дистрибутивну мрежу насеља Лапово, преко планираног гасовода DN 90. Прикључак треба остварити на постојећи гасовод DN 63 у Његошевој улици, полагањем новог дистрибутивног гасовода паралелно траси постојећег гасовода.

2.4. БИЛАНС ПЛАНИРАНЕ НАМЕНЕ ПОВРШИНА

Подручје Плана детаљне регулације је подељено на јавно и остало грађевинско земљиште, тако да је биланс планиране намене земљишта приказан у односу на режим коришћења грађевинског земљишта.

Планирана намена површина
у подручју Плана детаљне регулације

ТАБЕЛА БРОЈ 2.

РЕДН И БРОЈ	ЦЕЛИНА	ПОВРШИНА (ha)	ПРОЦЕНАТ УЧЕШЋА (%)
Јавно грађевинско земљиште			
1.	улице	1,58.39	7,64 %
2.	старо корито Лепенице	0,16.73	0,81 %
3.	зеленило	0,28.39	1,37 %
	УКУПНО (1 – 3)	2,03.51	9,82 %
Остало грађевинско земљиште			
4.	радна зона 2 – индустријска зона	13,01.44	62,78 %
5.	производно занат. и складишта	3,77.05	18,19 %
6.	станов. са услуж. и комун. делат.	1,91.10	9,21 %
	УКУПНО (4 - 6)	18,69.59	90,18 %
	УКУПНО (1 – 6)	20,73.10	100,0

2.5. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ЗАШТИТЕ ОД РАТНИХ РАЗАРАЊА

2.5.1. Услови заштите животне средине

Саставни део документације Плана детаљне регулације је Извештај о стратешкој процени утицаја, који је урађен на основу Одлуке о изради Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Радна зона 2 - индустријска зона у Лапову“ број 020-67/07-I-04 од 25.05.2007. коју је донела Скупштине општине Лапово.

Подручје процене могућих стратешких утицаја Плана детаљне регулације дефинисано је границама Плана:

1. Просторно - положајно вредновање варијантних решења и избор најбоље понуђене варијанте са аспекта заштите животне средине је у поступку процене изостављено, обзиром на чињеницу да су дефинисане просторно - положајне карактеристике комплекса и предметне технологије;
1. Обавезујућа смерница Стратешке процене утицаја је обавезан поступак процене утицаја на животну средину појединачних Пројеката;
 - Проценом утицаја на животну средину предвидети мере превенције, спречавања, отклањања и минимизирања потенцијално штетних утицаја на животну средину, мере заштите и мониторинга животне средине.
 - Проценом утицаја на животну средину предвидети посебне мере заштите од потенцијалних краткорочних, дугорочних, реверзибилних, иреверзибилних, синергетских и кумулативних ефеката по животну средину:
 - заштита земљишта од деградације и загађивања,
 - заштита вода од загађивања,
 - заштита ваздуха,

- управљање отпадом (опасним и комуналним),
- управљање отпадним водама.

Обавезне мере заштите ваздуха:

- заштиту ваздуха од загађивања спроводити као интегрални део мониторинга квалитета ваздуха на подручју општине;
- обавезна је процена могућих утицаја појединачних Пројеката на стање и квалитет ваздуха;
- подстицање избора најбоље понуђених решења и еколошки прихватљивих енергената;
- постављање ефикасних вентилационих система и филтера у циљу пречишћавања ваздуха и смањења штетних утицаја на ваздух као медијум животне средине;
- обавезне мере биолошке заштите (озелењавање, пејзажно уређење) при формирању зона и појасева са приоритетном функцијом заштите;
- дуж граница планског подручја и посебно дуж граница планираних комплекса обезбедити зону заштитног зеленила високог и средњег растиња дугог вегетационог периода у циљу смањења аерозагађења и буке, као и визуелног унапређења простора;

Обавезне мере заштите вода, контроле и мониторинга на подручју Плана детаљне регулације:

- при реализацији планираних намена и Пројеката, обавезне су мере спречавања и забране упуштања и просипања отпадних вода на подручју Плана;
- извршити идентификацију свих отпадних вода које могу настати у оквиру планираних комплекса: са манипулативних површина, санитарно – фекалних, технолошких по количини и квалитету и решити њихово одвођење тако да нема утицаја на површинске и подземне воде;
- атмосферске воде са кровова објеката и других чистих површина прихватити и одвести у путни јарак или околни терен;
- предвидети систем за пречишћавање отпадних вода – технолошких и санитарно – фекалних са одговарајућим техничко – технолошким решењем;
- обавезна је стална контрола квалитета и количине пречишћених отпадних вода по изласку из система за пречишћавање отпадних вода;
- обавезан је претходни третман потенцијално зауљаних атмосферских вода са свих манипулативних и осталих површина преко сепаратора – таложника масти и уља, до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент;
- обавезан је поступак прорачуна очекиваних количина и категорија отпадних вода, начина третмана и управљања отпадним водама при реализацији појединачних Пројеката;
- квалитет пречишћених отпадних вода мора задовољавати услове прописане Законом о водама („Службени гласник РС“, број 46/91, 53/93, 48/94 и 54/96), Уредбом о категоризацији водотокова („Службени гласник СРС“, број 5/68), Правилником о опасним материјама у водама („Службени гласник СРС“, број 31/82), Правилником о квалитету отпадних вода које се могу упуштати у канализациони систем надлежног комуналног предузећа;
- снабдевање водом за планиране комплексе вршити из постојећег система водоснабдевања насеља, а у случају да се довољне количине не могу обезбедити, снабдевање водом решити коришћењем подземних вода уз обавезну евиденцију и постављање уређаја за мерење и праћење квалитета и количине при експлоатацији подземних вода.

Обавезне мере заштите земљишта у спровођењу Плана детаљне регулације:

- није дозвољено депоновање и одлагање било каквог отпада и отпадног материјала изван утврђених правила и прописаних услова;
- забрањено је просипање и изливање свих врста отпадних вода на земљиште;
- 2. обавезно је контролисано коришћење и употреба соли, ризле и другог материјала у зимским месецима у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште;
- обавезно је праћење и мерење нивоа загађења земљишта тешким металима који настају као последица рада мотора са унутрашњим сагоревањем;
- 3. за Пројекте, потенцијалне изворе загађивања или угрожавања земљишта као природног ресурса, обавезна је процена утицаја на животну средину са планом мера за заштиту земљишта од загађивања;
- обавезна је заштита земљишта од ерозионих процеса забраном отварања вегетацијског склопа.

Мере заштите од појаве прекомерне буке и вибрација:

- формирање пејзажно обликовног и уређеног, линеарног, заштитног зеленила;
- избор зеленила мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко – биолошким захтевима;
- обавезно је озелењавање паркинг простора, слободних површина у оквиру планираних комплекса;
- обавезна је процена утицаја на животну средину за Пројекте (објекте и садржаје) потенцијалне изворе буке, применом мера превенције, спречавања и отклањања могућих извора буке.

Смернице за ниже хијерархијске нивое – Еколошке смернице дате су на основу циљева Плана детаљне регулације, планираних намена и садржаја (Пројеката) и расположивих података о простору и животној средини:

- реализацију планираних Пројеката – објеката и садржаја спровести израдом и имплементацијом Плана детаљне регулације;
- обавезно је поштовање услова надлежних институција у циљу остваривања еколошке заштите простора;
- обавезне су мере управљања и спречавања штетних утицаја при уређивању простора, реализацији, редовном раду и у случају акцидентата појединачних Пројеката у захвату Плана детаљне регулације;
- успостављање мониторинга квалитета ваздуха, земљишта, буке, управљања отпадом и отпадним водама и комуналном хигијеном, као битних параметара од значаја за развој предметног подручја;
- обавезна је Процена утицаја на животну средину за све Пројекте – објекте, изворе потенцијалног угрожавања животне средине;
- пројекти, могући извори загађивања или потенцијално штетних утицаја (делатности са могућим утицајима на животну средину) морају бити дефинисани проценом утицаја на животну средину – садржајем, процедуром и мерама заштите животне средине;
- Успостављање мониторинга животне средине за Законом предвиђене параметре, према Процени утицаја на животну средину.

2.5.2. Услови заштите природних и непокретних културних добара

На основу услова заштите природе и животне средине, број 03 – 1069/2 од 07.06.2007. године, у подручју Плана детаљне регулације нема заштићених природних добара.

Обавеза је инвеститора извођења радова, да уколико у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко – палеонтолошког или минералогско – петрографског порекла, а за које се претпоставља да има својство споменика природе, о томе обавести Завод за заштиту природе Србије и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

На основу услова, чувања, одржавања и коришћења, Завода за заштиту споменика културе из Крагујевца, број 365/1 од 23.08.2007. године, План детаљне регулације се израђује без посебних условљавања и мера у погледу заштите културних добара.

На основу члана 109. Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ број 71/94), обавеза извођача радова је да уколико наиђе на археолошко налазиште или археолошке предмете, одмах прекине радове и обавести надлежни завод и да предузме мере да се налаз не оштети, не уништи и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.

2.5.3. Услови заштите од елементарних непогода

- **Заштита од земљотреса**

Заштита од земљотреса се спроводи кроз примену важећих сеизмичких прописа за изградњу нових и реконструкцију постојећих објеката и кроз трасирање главних коридора комуналне инфраструктуре дуж саобраћајница и зелених површина на одговарајућем растојању од објеката. У Плану детаљне регулације је обезбеђено довољно слободних површина које прожимају урбане структуре.

Подручје општине Лапово се налази у зони интензитета од 8° MCS скале.

Објекти мора да буду категорисани и реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима („Службени лист СФРЈ“, број 31/81, 49/82, 29/83, 2/88 и 52/90).

- **Заштита од пожара**

Заштита од пожара се обезбеђује изградњом планираног система водоснабдевања и хидрантске, противпожарне мреже, као и профилима саобраћајница, који омогућавају несметано кретање противпожарних возила. Применом ових мера остварени су основни, урбанистички услови за основну заштиту од пожара.

Ради заштите од пожара објекти се реализују према одговарајућим техничким противпожарним прописима, стандардима и нормативима и то: **1)** мора да буду реализовани у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник СРС“, број 37/88 и 48/94) и Правилником о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности („Службени лист СФРЈ“, број 20/71

и 23/71); **2)** мора да имају одговарајућу хидрантску мрежу, која се по протоку и притиску воде у мрежи планира и пројектује према Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара („Службени лист СФРЈ“, број 30/91); **3)** мора да имају обезбеђен приступни пут за ватрогасна возила, према Правилнику о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређења платоа за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара („Службени лист СРЈ“, број 8/95), према коме најудаљенија тачка коловоза није даља од 25 m од габарита објекта; **4)** мора да буду реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона („Службени лист СФРЈ“, број 53, 54/88 и 28/95) и Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења („Службени лист СРЈ“, број 11/96).

За предметно подручје је прибављено обавештење у вези претходних урбанистичких услова, које је издао МУП Републике Србије, Сектор за заштиту и спасавање, Одељење за заштиту и спасавање у Крагујевцу, 06/12 Број: 217 – 1/07 – 916 од 15.05.2007. године.

2.5.4. Услови заштите од ратних разарања

Градско насеље – општински центар Лапово, на основу Уредбе о организовању и функционисању цивилне заштите („Службени гласник РС“ број 21/92), сврстано је, у односу на степен угрожености становништва и материјалних добара, у други степен угрожености.

Заштита становништва је планирана, у угроженим рејонима, у склоништима допунске заштите (обим заштите 30 – 50 kPa), а само изузетно у објектима од значаја за одбрану, у склоништима основне заштите (100 kPa). У осталим деловима насеља заштита се планира у заклонима.

У складу са Одлуком о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова значајних за одбрану земље („Службени лист СРЈ“ број 39/95), за израду Плана детаљне регулације прибављено је обавештење од Министарства одбране, Управе за инфраструктуру, Инт.број 1541 – 2 од 15.05.2007. године, да нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље.

2.6. ПРОГРАМ УРЕЂИВАЊА ЈАВНОГ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

У програму уређивања јавног грађевинског земљишта приказане су оријентационе позиције и износи за откуп земљишта за потребе јавних саобраћајница, као и за опремање и изградњу потребне инфраструктуре у подручју Плана детаљне регулације.

Потребна средства за откуп и уређење јавне саобраћајне површине се обезбеђују из буџета општине, а за опремање и изградњу потребне инфраструктуре, у обезбеђивању средстава могу да учествују и заинтересовани инвеститори.

Пошто се Планом детаљне регулације предвиђа превођење дела постојећег јавног грађевинског земљишта (кп.бр. 6580/1 КО Лапово) у остало грађевинско земљиште, могуће је решавати имовинско – правне односе и путем замене земљишта.

ТАБЕЛА БРОЈ 3.

О П И С Р А Д О В А на јавном грађевинском земљишту		
Изградња и уређење саобраћајница и водотокова		35.248.920,00
1.	1. откуп земљишта за улицу 2	56.560,00
	2. откуп земљишта за улицу 3	1.334.760,00
	3. откуп земљишта за улицу 4	1.193.920,00
	4. откуп земљишта за улицу 5	263.480,00
	5. откуп земљишта за улицу 6	23.240,00
	6. откуп земљишта за зеленило	619.360,00
	7. Изградња планираних саобраћајница 11.342 m ² × 2.800,00	31.757.600,00
Изградња електроенергетских инсталација		11.860.000,00
2.	8. изградња графостанице 10/0,4 kV 3 x 630 KVA сличне	6.000.000,00
	9. израда кабловске мреже 10 kV за напајање ТС у комплексу	2.600.000,00
	10. измештање постојећег далековода 10 kV у зони плана, и изградња новог далековода на бетонском стубовима са	1.120.000,00
	11. израда мреже 0,4 kV на бетонским стубовима са кабловским снопом	1.040.000,00
	12. изградња независне јавне расвете на челичним канделабрима са натријумовим светиљкама снаге од 70 до 150 W km 1 × 1.100.000,00	1.100.000,00
Изградња водоводних и канализационих инсталација		12.150.000,00
3.	13. Изградња водоводне уличне мреже, заједно са потребним земљаним	2.910.000,00
	14. Набавка и уградња ливено – гвоздених противпожарних хидраната са	350.000,00
	15. Изградња уличне фекалне канализације, заједно са потребним земљаним радовима грађевинским и инсталатерским	5.290.000,00
	16. Изградња уличне кишне канализације, заједно са потребним земљаним радовима, грађевинским и инсталатерским радовима и потребним шахтовима и уличним сливницима и решеткама Ø 300 m' 360 × 10.000,00	3.600.000,00
Изградња гасних инсталација		2.920.000,00
4.	17. полагање дистрибутивног гасовода са потребним земљаним и инсталатерским радовима m' 730 × 4.000,00	2.920.000,00
Изградња телекомуникационих инсталација		895.000,00

5.	18.	Трасирање, ископ рова димензија 0,8 × 0,4 m у земљи III категорије, са испоруком и полагањем слоја песка d = 20 cm, са	880.000,00
	19.	Испорука и полагање PVC цеви за полагање каблова испод саобраћајнице m' 30 × 500,00	15.000,00
УКУПНО (1+2+3+4+5)			63.073.920,00

2.7. САДРЖАЈ ГРАФИЧКОГ ДЕЛА

Саставни део Плана детаљне регулације је свеска 2. – графички део, која се састоји од следећих графичких приказа:

Катастарско – топографски план са границом Плана детаљне регулације.....	1:1.000
План намене површина са границом јавног грађевинског земљишта.....	1:1.000
План саобраћајница и водотокова са регулационим и нивелационим решењима.....	1:1.000
План парцелације са елементима за обележавање јавних површина	1:1.000
Правила грађења и регулације	1:1.000
Планирани систем мрежа и објеката комуналне инфраструктуре.....	1:1.000

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

3.1. ПРАВИЛА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ ПАРЦЕЛА

- **Јавно грађевинско земљиште**

3.1.1. На графичком прилогу број 4. – „План парцелације са елементима за обележавање јавних површина“, у размери 1:1.000, приказане су парцеле намењене за јавно грађевинско земљиште – саобраћајнице и водотокове, са потребним аналитичко – геодетским елементима.

3.1.2. Након доношења Плана детаљне регулације, потребно је урадити Пројекат геодетског обележавања у коме ће се дефинисати тачне површине планираних парцела за јавно грађевинско земљиште.

ТАБЕЛА БРОЈ 4.

ПАРЦЕЛА 1 – КРАК ПЕТЉЕ	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПОСТОЈЕЋЕ ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6608/4 КО Лапово, део	0,09.81
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,09.81 ha

ТАБЕЛА БРОЈ 5.

У Л И Ц А 2 – Њ Е Г О Ш Е В А	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПОСТОЈЕЋЕ ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
762/1 КО Лапово, део	0,22.57
1666/1 КО Лапово, део	0,03.03
6608/3 КО Лапово, део	0,00.13
6608/4 КО Лапово, део	0,05.20
6618/2 КО Лапово, део	0,03.00
6963/3 КО Лапово, део	0,04.31
ПЛАНИРАНО ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6614/2 КО Лапово, део	0,02.02
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,40.26 ha

ТАБЕЛА БРОЈ 6.

У Л И Ц А 3	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПОСТОЈЕЋЕ ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6580/1 КО Лапово, део	0,01.71
6608/4 КО Лапово, део	0,00.05
6608/13 КО Лапово, део	0,00.43
ПЛАНИРАНО ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6604 КО Лапово, део	0,03.28
6608/3 КО Лапово, део	0,20.86
6608/5 КО Лапово, део	0,00.45
6608/6 КО Лапово, део	0,03.51
6608/8 КО Лапово, део	0,00.52
6609 КО Лапово, део	0,19.03
6610/1 КО Лапово, део	0,00.02
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,49.86 ha

ТАБЕЛА БРОЈ 7.

У Л И Ц А 4	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПЛАНИРАНО ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6568/1 КО Лапово, део	0,04.05
6569 КО Лапово, део	0,03.69
6570 КО Лапово, део	0,06.67
6571/1 КО Лапово, део	0,02.22
6571/2 КО Лапово, део	0,02.18
6604 КО Лапово, део	0,01.19
6609 КО Лапово, део	0,22.64
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,42.64 ha

ТАБЕЛА БРОЈ 8.

УЛИЦА 5	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПЛАНИРАНО ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6614/1 КО Лапово, део	0,08.83
8292 КО Лапово, део	0,00.58
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,09.41 ha

ТАБЕЛА БРОЈ 9.

УЛИЦА 6 – ЦАРА ЛАЗАРА	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПОСТОЈЕЋЕ ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6614/2 КО Лапово, део	0,00.03
6963/3 КО Лапово, део	0,03.32
8868 КО Лапово, део	0,01.61
ПЛАНИРАНО ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6614/1 КО Лапово, део	0,00.62
8292 КО Лапово, део	0,00.83
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,06.41 ha

ТАБЕЛА БРОЈ 10.

ПАРЦЕЛА 7 – СТАРО КОРИТО РЕКЕ ЛЕПЕНИЦЕ	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПОСТОЈЕЋЕ ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
1666/1 КО Лапово, део	0,16.73
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,16.73 ha

ТАБЕЛА БРОЈ 11.

ПАРЦЕЛА 8 – ЗЕЛЕНИЛО	
КП.БР.	ПОВРШИНА (ha)
ПОСТОЈЕЋЕ ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6608/13 КО Лапово, део	0,06.27
ПЛАНИРАНО ЈАВНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	
6608/3 КО Лапово, део	0,22.12
УКУПНА ПОТРЕБНА ПОВРШИНА:	0,28.39 ha

- **Остало грађевинско земљиште**

3.1.3. На осталом грађевинском земљишту, Урбанистичким пројектом се може вршити парцелација (цепање) и препарцелација (спајање) постојећих катастарских парцела, ради испуњења услова за примену правила грађења из овог Плана детаљне регулације.

3.1.4. Грађевинска парцела мора да има облик и површину који омогућавају изградњу објеката у складу са решењима из Плана детаљне регулације и техничким прописима.

3.1.5. Елементи грађевинске парцеле су: регулациона линија према јавној саобраћајници, границе грађевинске парцеле према суседним парцелама и преломне тачке парцеле утврђене аналитичко – геодетским елементима.

3.1.6. Грађевинска парцела мора имати излаз на јавну саобраћајницу, односно трајно обезбеђен директан или индиректан приступ на јавну саобраћајницу.

3.1.7. Ширина фронта парцела износи:

3. радна зона 2 – индустријска зона – минимално 40 m за слободностојећи објекат;
4. зона производног занатства и складишта – минимално 15 m за слободностојећи објекат;
5. становање са услужним и комерцијалним делатностима – минимално 12 m за слободностојећи објекат, минимално 10 m за објекат у прекинутом низу;

3.1.8. Величина парцела износи:

6. радна зона 2 – индустријска зона – минимално 5.000 m²
7. зона производног занатства и складишта – минимално 2.000 m²
8. становање са услужним и комерцијалним делатностима – минимално 600 m²

3.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ЈАВНОМ ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

3.2.1. Правила грађења за јавне саобраћајнице

3.2.1.1. Саобраћајнице су предвиђене за двосмерни саобраћај, укупне ширине коловозних траке од 6,0 – 7,0 m.

3.2.1.2. Коловозну конструкцију саобраћајница димензионисати за тежак саобраћај.

3.2.1.3. Минимални полупречници кривина су 20 m, а максимални подужни падови су 8%.

3.2.1.4. Попречни падови коловоза су минимално 2,5 % у правцу. Заобљења на укрштањима саобраћајница вршити са минималним пречником заобљења у складу са прописима.

3.2.1.5. Хоризонтална и вертикална сигнализација у подручју се решава израдом одговарајућих пројеката, у складу са законским прописима.

3.2.1.6. Координате темених и осовинских тачака, као и елементи кривина дати на графичком прилогу број 3 . - „План саобраћајница и водотокова са регулационим и нивелационим решењима“ су оријентациони, а дефинитивни подаци се утврђују у идејном и главном пројекту.

3.2.1.7. У зони постојеће петље „Лапово“, ради приступа индустријској зони, предвиђено је одвајање од крака постојеће петље, искључиво за десна скретања, уз изградњу додатне саобраћајне траке, минималне ширине 3,5 m, од наплатне станице до уласка у индустријску зону.

3.2.2. Правила грађења за комуналну инфраструктуру

Објекте и мреже комуналне инфраструктуре (водовод, одвођење отпадних и атмосферских вода, електроенергетика, ТТ инсталације) изводити у складу са техничким условима и нормативима који су прописани за сваку врсту инфраструктуре и у складу са прописима о паралелном вођењу и укрштању водова инфраструктуре.

Приликом пројектовања инсталација применити ширине заштитног појаса које су утврђене чланом 28. и 29. Закона о јавним путевима.

Све инсталације морају бити максимално удаљене од ивице постојећег, а минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила изграђеног аутопута и минимално 1,35 m испод најниже горње коте коловоза.

Минимална дубина инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0 m.

Заштитна цев, у случају подбушивања пута, мора бити минимално 3,0 m дужа од крајње тачке попречног профила комплетно изграђеног аутопута.

За планиране инсталације, пројектна документација мора садржати ситуационо и на попречним профилима приказане положаје инсталација у односу на аутопут, на местима пре почетка и краја паралелног вођења, и на месту подбушивања, на месту лома инсталација, на месту уласка и изласка из катастарских парцела које припадају путу, и то са унетим битним стационажама, апсолутним висинским котама, пречницима и дужинама инсталација.

3.2.2.1. Водоснабдевање и одвођење отпадних и кишних вода

3.2.2.1.1. Водовод и канализација се трасирају тако:

- да се подземни простор и грађевинска површина рационално користе;
- да се поштују прописи који се односе на друге инфраструктуре;
- да се води рачуна о геолошким особинама тла и подземним водама.

3.2.2.1.2. Водовод трасирати једном страном коловоза, супротној од фекалне канализације.

3.2.2.1.3. Растојање водоводних цеви од осталих инсталација (електро и телефонских каблова), при укрштању, не сме бити мање од 0,5 m.

3.2.2.1.4. Тежити да водоводне цеви буду изнад канализационих, а испод електро каблова, при укрштању.

3.2.2.1.5. Минимална дубина укопавања цеви водовода и канализације је 1,0 m, од врха цеви до коте терена.

3.2.2.1.6. Забрањена је изградња понирујућих бунара.

3.2.2.1.7. Минимални пречник водоводне цеви треба да буде Ø 100 mm (због противпожарне заштите објекта). Водоводну мрежу градити у прстенастој систему, где год је то могуће.

3.2.2.1.8. Минимални пречник уличне фекалне канализације је Ø 200 mm а кућног прикључка је Ø 150 mm.

3.2.2.1.9. Атмосферску канализацију трасирати средином коловоза саобраћајнице.

3.2.2.1.10. Минимални пречник атмосферске уличне канализације је \varnothing 300 mm, а дубине и падови према прописима у овој области.

3.2.2.1.11. За одвођење атмосферских вода са површина улица и платоа, постављају се сливници са таложницима, на максималном одстојању за мале падове саобраћајница од 50 – 60 m.

3.2.2.1.12. Пролаз водоводних цеви кроз ревизионе шахтове и друге објекте канализационе инфраструктуре, није дозвољен.

3.2.2.1.13. На канализационој мрежи, код сваког рачвања, промене правца у хоризонталном и вертикалном смислу, промена пречника цеви, као и на правим деоницама на растојању до 160 Д, постављају се ревизиони силази.

3.2.2.1.14. Забрањена је изградња објеката и сађење засада над разводном мрежом водовода и канализације.

3.2.2.1.15. Забрањено је извођење физичке везе градске водоводне мреже са мрежама других изворишта (хидрофори, бунари и пумпе).

3.2.2.1.16. Хоризонтално одстојање између водоводних и канализационих цеви и зграда, дворета и других затечених објеката не сме бити мање од 2,5 m.

3.2.2.1.17. Појас заштите код главних водовода износи по 2,5 m са обе стране цевовода и утом појасу није дозвољена изградња објеката, ни вршење радњи које могу загадити воду или угрозити стабилност цевовода.

3.2.2.1.18. Противпожарна заштита се обезбеђује изградњом противпожарних хидраната на водоводној мрежи. Хидранти су пречника \varnothing 80 mm а постављају се на максималној удаљености од 100 m тако да се евентуални пожар може гасити са најмање два хидранта.

3.2.2.1.19. Код пројектовања и изградње, обавезно је поштовање и примена свих важећих прописа и норматива из ове области.

3.2.2.2. Електроенергетика

3.2.2.2.1. У подручју Плана детаљне регулације, објекти се граде искључиво на основу идејног и главног пројекта и добијеног одобрења за изградњу и пријаве радова, од стране надлежног органа.

3.2.2.2.2. Електроенергетски објекти морају у целости задовољавати техничке ускове надлежне Електродистрибуције, одредбе важећих прописа и стандарда и техничких препорука Електродистрибуције Србије.

3.2.2.2.3. Електроенергетске каблове по правилу треба полагати директно у земљу на дубини од 0,8 m за каблове напонског нивоа до 20 kV. Ако то није могуће мора се предвидети додатна механичка заштита, полагањем у цеви, бетонске кабловице и слично.

3.2.2.2.4. На прелазима испод саобраћајница и кроз дворишта зграда, каблови се обавезно полажу у заштитним цевима.

3.2.2.2.5. Код приближавања и укрштања енергетских каблова са другим водовима и објектима, као што су телекомуникациони кабови, цеви водовода и канализације, топловод, гасовод, путеви и друго, мора да се поштују важећи прописи и одредбе техничке препоруке Електродистрибуције Србије (ТП 3, тачке 13. – 20.).

3.2.2.2.6. Није дозвољено паралелно вођење енергетског кабла изнад или испод водоводних и канализационих цеви, топловода и гасовода.

3.2.2.2.7. Испод пешачких стаза и тротоара, кабови се могу полагати у каналима или цевима, уз услов да исти не служе за одвод атмосферске воде.

3.2.2.2.8. Код паралелног вођења и приближавања путевима првог реда или вишег ранга, најмање растојање је 6 m код паралелног вођења и 1 m код приближавања.

3.2.2.2.9. Обавезно је вођење катастра кабловских водова са посебно означеним местима укрштања са другим инсталацијама са основним подацима о евентуално постојећој кабловској канализацији.

3.2.2.2.10. Израда надземних водова појединих напонских нивоа врши се искључиво према важећим прописима и то:

- Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV – („Службени лист СФРЈ“, број 65/88 и 18/92);
- Правилнику о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова за ваздушну мрежу 0,4 kV.

3.2.2.3. ГТ објекти и капацитети

3.2.2.3.1. Кабл типа ТК 59 ГМ се полаже у зеленим површинама, директно у земљу, преко слоја песка $d=20$ cm, заштићује GAL штитницима и обележава позор траком а испод бетонских и асфалтираних површина у PVC цевима $\text{Ø}110$ mm, на минималној дубини укопавања $d=80$ cm.

3.2.2.3.2. У већ ископане ровове намењене полагању ГТ каблова потребно је извршити полагање PVC цеви малог пречника намењених перспективном удубљавању оптичких каблова у циљу проширења квалитета пружања телекомуникационих услуга, као и развоју кабловског дистрибутивног система у Лапову.

3.2.2.3.3. Приликом полагања телекомуникационих каблова неопходно је у свему се придржавати важећих техничких прописа ЗППТ око паралелног вођења и укрштања са другим инфраструктурним објектима, као и других прописа који регулишу ову материју.

3.2.2.4. Гасификација

1. **3.2.2.4.1.** Дистрибутивни гасовод полагати испод земље.

2.

3. **3.2.2.4.2.** При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним инсталацијама растојање износи 0,3 m између габарита инсталација.

4.

5. **3.2.2.4.3.** Код паралелног вођења растојање износи 0,5m мерено управно на осу дистрибутивног гасовода.
 - 6.
 7. **3.2.2.4.4.** На месту укрштања дистрибутивног гасовода са телекомуникационим и електроенергетским кабловима потребно је телекомуникационе и електроенергетске каблове поставити у заштину цев минималне дебљине зида 3,5 mm на дужини од 3,0 m лево и десно од места укрштања;
 - 8.
 9. **3.2.2.4.5.** Дистрибутивни гасовод не полагаати испод зграда и других објеката;
 - 10.
 11. **3.2.2.4.6.** Угао укрштања дистрибутивног гасовода са саобраћајницама износи
 12. 90° у односу на осу саобраћајнице; уколико није могуће испунити горњи
 13. услов дозвољено је укрштање под углом од 60° у односу на осу
 14. саобраћајнице.
 - 15.
 16. **3.2.2.4.7.** Дубина укопавања дистрибутивног гасовода креће се од 0,6 m до
 17. 1,0 m.
 - 18.
 19. **3.2.2.4.9.** Обележавње дистрибутивног гасовода извршити пре затрпавања постављањем упозоравајуће жуте траке са натписом „ГАС“ на растојању од 0,30m од цеви.
 - 20.
 21. **3.2.2.4.10.** Дистрибутивни гасовод обележити и надземним ознакама са надписом „ГАС“.
 - 22.
 23. **3.2.2.4.11.** Извршити геодетско снимање дистрибутивног гасовода по x – y – z оси пре затрпавања рова, а геодетски елаборат доставити надлежним органима и организацијама н начин прописан законом.
 - 24.
 25. **3.2.2.4.12.** За задовољење потреба потрошача природним гасом, а за снижење притиска постављају се Мерно регулационе станице или Мерно регулациони сетови.
- 3.2.2.4.13.** При изради техничке документације обратити се надлежном предузећу за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса ради прибављања енергетских и техничких услова.

3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ОСТАЛОМ ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

3.3.1. Правила грађења за индустријску зону

3.3.1.1. Намена парцеле: производна зона, за лоцирање погона за производњу чистих технологија, у комбинацији пословних, производних и складишних делатности.

3.3.1.2. Тип изграђености: слободностојећи објекти на парцели, односно објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле.

3.3.1.3. Планирани индекс изграђености: максимално 0,5

3.3.1.4. Планирани степен заузетости: максимално 70% од укупне површине грађевинске парцеле, заједно са објектима, платоима, саобраћајницама и паркинг простором.

3.3.1.5. Заштитни појас аутопута: у заштитном појасу аутопута, који износи 40,0 m од регулационе линије аутопута, није дозвољена изградња објеката високоградње. Изградња интерних приступних саобраћајница и паркинга у оквиру комплекса је дозвољена, али не ближе од 20,0 m од регулационе линије аутопута, у складу са Условима број 344 – 05 – 1706/04 од 25.01.2005. године, који су саставни део донетог ПДР „Слободна зона Лапово“, који обухвата простор поред аутопута, јужно од овог Плана детаљне регулације.

3.3.1.6. Спратност објеката:

1. за производни и складишни део П+0 (приземље са технолошки потребном висином);
2. за административни део – до П+1+Пк;
3. изградња подрумских и сутеренских просторија је дозвољена ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

3.3.1.7. Слободне – зелене површине: минимално 30% од укупне површине грађевинске парцеле по реализацији свих објеката на грађевинској парцели.

3.3.1.8. Међусобна удаљеност објеката на парцели и растојање од граница суседних парцела: објекте поставити на парцели у складу са противпожарним прописима, тако да буду минимално удаљени од граница суседних парцела 5,0 m.

3.3.1.9. Прилаз грађевинској парцели: са јавне саобраћајнице.

3.3.1.10. Паркирање путничких и теретних моторних возила: у оквиру грађевинске парцеле, према критеријуму оријентационо једно паркинг место на четворо запослених.

3.3.1.11. Ограђивање комплекса: Дозвољено је ограђивање парцеле тако да ограда, стубови ограде, подзид и капија буду у оквиру грађевинске парцеле, са максималном висином ограде од 2,20 m.

3.3.1.12. Нивелациони услови: Нивелационо решење ускладити са постојећом ситуацијом на лицу места, с тим да сви радови (косине, шарпе) мора да буду искључиво у оквиру грађевинске парцеле, без угрожавања суседних парцела; забрањено је површинске воде усмеравати на суседне, околне парцеле.

3.3.1.13. Озелењавање комплекса: 1) уређење зелених површина решити у складу са саобраћајним и архитектонско – грађевинским решењем, као и са трасама подземних инсталација; 2) пре почетка извођења радова треба склонити хумусни слој, сачувати га и након завршетка радова искористити за санацију локације; 3) обавезно је постављање хидрантске мреже у комплексу за одржавање зелених површина, а нивелационим решењем омогућити правилно отицање атмосферских вода ка сливницима; 4) треба садити саднице аутохтоних врста, формирати травњаке а за пејзажно уређење комплекса применити слободни, непарковски стил; 5) обавезна је израда пројекта озелењавања у коме ће се прецизирати врсте и количине дендролошког материјала.

3.3.1.14. Одвођење површинских вода из комплекса: Површинске воде се одводе са парцеле слободним падом према риголама, односно према јавној саобраћајници, са најмањим падом од 1,5%; површинске воде се не могу усмеравати према другој парцели, осим у случају писмене сагласности власника- корисника друге парцеле.

3.3.1.15. Број објеката на грађевинској парцели није ограничен, под условом:

1. да су испоштовани максимални индекс и степен изграђености земљишта;
2. да су испоштовани услови међусобне удаљености објеката на парцели, тако да се обезбеде услови противпожарне заштите.

3.3.1.16. При пројектовању и изградњи, обавезно је поштовање и примена свих техничких прописа и норматива, који важе за конкретан објекат.

3.3.1.17. Инфраструктурни објекти: водоснабдевање, одвођење отпадних вода, електроенергетика и ТТ инсталације, у складу са правилима из поглавља 3.2.2. - Правила грађења за комуналну инфраструктуру.

3.3.1.18. Евакуација отпада: у оквиру комплекса одржавати максимални ниво комуналне хигијене, за уклањање комуналног отпада обезбедити на локацији простор за постављање судова за смеће – контејнера, који ће празнити надлежно комунално предузеће а начин уклањања отпадних материја из процеса производње ће се дефинисати у студији о процени утицаја на животну средину.

3.3.1.19. Забрањено је у реципијенте испуштати било које отпадне воде осим условно чистих атмосферских вода које по Уредби о категоризацији одговарају другој класи вода.

3.3.1.20. Енергенти који ће се користити за загревање објеката и у процесу производње мора да задовоље еколошке прописе и стандарде у погледу заштите животне средине.

3.3.1.21. Дозвољена је фазна реализација комплекса, при чему је обавезно у првој фази реализације обезбедити адекватну комуналну опремљеност.

3.3.1.22. Обавезна је изградња двонаменских склоништа у складу са важећим техничким нормативима за склоништа („Службени војни лист“, број 13/98) и Одлуком штаба цивилне заштите општине Лапово о утврђивању степена угрожености територије.

3.3.2. Правила грађења за зону производног занатства и складишта

3.3.2.1. Намена парцеле: зона производног занатства и складишта, за лоцирање погона малих и средњих предузећа.

3.3.2.2. Тип изграђености: слободностојећи објекти на парцели, односно објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле.

3.3.2.3. Планирани индекс изграђености: максимално 1,0

3.3.2.4. Планирани степен заузетости: максимално 60% од укупне површине грађевинске парцеле, и то максимално 40% под објектима на грађевинској парцели и максимално 20% под саобраћајним, манипулативним површинама и паркинг простором.

3.3.2.5. Заштитни појас аутопута: у заштитном појасу аутопута, који износи 40,0 m од регулационе линије аутопута, није дозвољена изградња објеката високоградње. Изградња интерних приступних саобраћајница и паркинга у оквиру комплекса је дозвољена, али не ближе од 20,0 m од регулационе линије аутопута, у складу са

Условима број 344 – 05 – 1706/04 од 25.01.2005. године, који су саставни део донетог ПДР „Слободна зона Лапово“, који обухвата простор поред аутопута, јужно од овог Плана детаљне регулације.

3.3.2.6. Спратност објеката:

3. за производни и складишни део П+0 (приземље са технолошки потребном висином);
4. за административни део – до П+1+Пк;
5. изградња подрумских и сутеренских просторија је дозвољена ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

3.3.2.7. Слободне – зелене површине: минимално 50% од укупне површине грађевинске парцеле по реализацији свих објеката на грађевинској парцели.

3.3.2.8. Међусобна удаљеност објеката на парцели и растојање од граница суседних парцела: објекте поставити на парцели у складу са противпожарним прописима, тако да буду минимално удаљени од граница суседних парцела 4,0 m.

3.3.2.9. Прилаз грађевинској парцели: директно са јавне саобраћајнице или посредно преко колског пролаза минималне ширине 5,0 m.

3.3.2.10. Паркирање путничких и теретних моторних возила: у оквиру грађевинске парцеле, према критеријуму оријентационо једно паркинг место на четворо запослених.

3.3.2.11. Ограђивање комплекса: Дозвољено је ограђивање парцеле тако да ограда, стубови ограде, подзид и капија буду у оквиру грађевинске парцеле, са максималном висином ограде од 2,20 m.

3.3.2.12. Нивелациони услови: Нивелационо решење ускладити са постојећом ситуацијом на лицу места, с тим да сви радови (косине, шарпе) мора да буду искључиво у оквиру грађевинске парцеле, без угрожавања суседних парцела; забрањено је површинске воде усмеравати на суседне, околне парцеле.

3.3.2.13. Озелењавање комплекса: 1) уређење зелених површина решити у складу са саобраћајним и архитектонско – грађевинским решењем, као и са трасама подземних инсталација; 2) пре почетка извођења радова треба склонити хумусни слој, сачувати га и након завршетка радова искористити за санацију локације; 3) обавезно је постављање хидрантске мреже у комплексу за одржавање зелених површина, а нивелационим решењем омогућити правилно отицање атмосферских вода ка сливницима; 4) треба садити саднице аутохтоних врста, формирати травњаке а за пејзажно уређење комплекса применити слободни, непарковски стил.

3.3.2.14. Одвођење површинских вода из комплекса: Површинске воде се одводе са парцеле слободним падом према риголама, односно према јавној саобраћајници, са најмањим падом од 1,5%; површинске воде се не могу усмеравати према другој парцели, осим у случају писмене сагласности власника - корисника друге парцеле.

3.3.2.15. Број објеката на грађевинској парцели није ограничен, под условом:

3. да су испоштовани максимални индекс и степен изграђености земљишта;
4. да су испоштовани услови међусобне удаљености објеката на парцели, тако да се обезбеде услови противпожарне заштите.

3.3.2.16. При пројектовању и изградњи, обавезно је поштовање и примена свих техничких прописа и норматива, који важе за конкретан објекат.

3.3.2.17. Инфраструктурни објекти: водоснабдевање, одвођење отпадних вода, електроенергетика и ТТ инсталације, у складу са правилима из поглавља 3.2.2. - Правила грађења за комуналну инфраструктуру.

3.3.2.18. Енергенти који ће се користити за загревање објеката и у процесу производње мора да задовоље еколошке прописе и стандарде у погледу заштите животне средине.

3.3.2.19. Дозвољена је фазна реализација комплекса, при чему је обавезно у првој фази реализације обезбедити адекватну комуналну опремљеност.

3.3.3. Правила грађења за зону становања са услужним и комерцијалним делатностима

3.3.3.1. Намена парцеле: претежно становање, уз могућност компатибилних, пословних намена.

3.3.3.2. Тип изграђености: претежно слободностојећи објекти на парцели, односно објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле, уз могућност изградње објеката у прекинутом низу, уз сагласност власника - корисника суседне парцеле.

3.3.3.3. Планирани индекс изграђености: максимално 0,8

3.3.3.4. Планирани степен заузетости: максимално 50% од укупне површине грађевинске парцеле, и то максимално 30% под објектима на грађевинској парцели и максимално 20% под саобраћајним, манипулативним површинама и паркинг простором.

3.3.3.5. Спратност објеката: до П+1+Пк; изградња подрумских и сутеренских просторија је дозвољена ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

3.3.3.6. Слободне – зелене површине: минимално 50% од укупне површине грађевинске парцеле по реализацији свих објеката на грађевинској парцели.

3.3.3.7. Међусобна удаљеност објеката на парцели и растојање од граница суседних парцела: објекте поставити на парцели у складу са противпожарним прописима, тако да буду минимално удаљени од граница суседних парцела 3,0 m, осим постојећих, изграђених објеката који се у делу објекта ближем од прописане удаљености не могу дограђивати и надграђивати.

3.3.3.8. Прилаз грађевинској парцели: директно са јавне саобраћајнице или посредно преко колског пролаза минималне ширине 3,5 m.

3.3.3.9. Паркирање путничких и теретних моторних возила: у оквиру грађевинске парцеле, према следећим критеријумима:

- једно паркинг место за један стан,
- једно паркинг место на 70 m² нето грађевинске површине пословног простора, односно једно паркинг место за 1 локал ако је мањи од 70 m² нето грађевинске површине.

3.3.3.10. Ограђивање комплекса: Дозвољено је ограђивање парцеле тако да ограда, стубови ограде, подзид и капија буду у оквиру грађевинске парцеле, са максималном висином ограде од 1,40 m.

3.3.3.11. Нивелациони услови: Нивелационо решење ускладити са постојећом ситуацијом на лицу места, с тим да сви радови (косине, шкарпе) мора да буду искључиво у оквиру грађевинске парцеле, без угрожавања суседних парцела; забрањено је површинске воде усмеравати на суседне, околне парцеле.

3.3.3.12. Озелењавање комплекса: уређење зелених површина решити у складу са саобраћајним и архитектонско – грађевинским решењем, као и са трасама подземних инсталација, уз коришћење аутохтоних врста.

3.3.3.13. Одвођење површинских вода из комплекса: Површинске воде се одводе са парцеле слободним падом према риголама, односно према јавној саобраћајници, са најмањим падом од 1,5%; површинске воде се не могу усмеравати према другој парцели, осим у случају писмене сагласности власника - корисника друге парцеле.

3.3.3.14. Број објеката на грађевинској парцели није ограничен, под условом:

5. да су испоштовани максимални индекс и степен изграђености земљишта, уз обавезу само једног главног, стамбеног објекта на грађевинској парцели;
6. да су испоштовани услови међусобне удаљености објеката на парцели, тако да се обезбеде услови противпожарне заштите.

3.3.3.15. При пројектовању и изградњи, обавезно је поштовање и примена свих техничких прописа и норматива, који важе за конкретан објекат.

3.3.3.16. Инфраструктурни објекти: водоснабдевање, одвођење отпадних вода, електроенергетика и ТТ инсталације, у складу са правилима из поглавља 3.2.2. - Правила грађења за комуналну инфраструктуру.

4. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

4.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИМЕНУ И СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

План детаљне регулације представља основ за издавање извода из плана и за израду Урбанистичког пројекта, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 47/2003 и 34/2006).

Извод из Плана детаљне регулације, у складу са чланом 56. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 47/2003 и 34/2006), издаје Општинска управа општине Лапово, Одељење за урбанизам, имовинско правне и стамбено комуналне делатности.

Уз захтев за добијање извода из Плана детаљне регулације подноси се копија плана.

Извод из Плана детаљне регулације садржи све услове и податке неопходне за израду идејног пројекта, правила уређења и правила грађења, која су утврђена овим Планом детаљне регулације, а нарочито графички приказану регулациону и грађевинску линију, нивелационе услове и техничке услове за прикључење на саобраћајну и комуналну инфраструктуру.

Извод се издаје у року од осам (8) дана од дана подношења захтева, уз накнаду стварних трошкова његовог издавања.

4.2. ОСТАЛО

План детаљне регулације је урађен у три (3) истоветна примерака у аналогном облику и четири (4) истоветна примерка у дигиталним облику, од којих се: **1)** један (1) примерак у аналогном облику и један (1) примерак у дигиталном облику налазе у архиви Општинске управе општине Лапово; **2)** два (2) примерка у аналогном облику и два (2) примерка у дигиталном облику се налазе у Општинској управи општине Лапово, Одељењу за урбанизам, имовинско правне и стамбено комуналне делатности и **3)** један (1) примерак у дигиталном облику се налази у Министарству за инфраструктуру.

План детаљне регулације ступа на снагу осмог (8) дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Лапово“.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ЛАПОВО

Број: 020-22/08-I-04

ПРЕДСЕДНИК

Животије Мујковић, с.р.

17.

STRATEŠKA PROCENA UTICAJA PLANA DETALJNE REGULACIJE „RADNA ZONA 2 - INDUSTRIJSKA ZONA U LAPOVU”, NA ŽIVOTNU SREDINU

(IZVEŠTAJ O STRATEŠKOJ PROCENI)

- **Uvodne napomene**

Obaveza Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” na životnu sredinu i izrade Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu za predmetne komplekse utvrđena je Odlukom o izradi Strateške procene uticaja na životnu sredinu Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, br. 020-67/07-I-04 od 25.05.2007. godine. Odlukom je propisan i okvirni sadržaj Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja.

Postupak Strateške procene uticaja i generalni sadržaj Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja su propisani i definisani Zakonom o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04).

Primena Zakona o Strateškoj proceni uticaja predstavlja put ka usklađivanju nacionalne legislative sa evropskom Direktivom 2001/42/EC o „proceni uticaja određenih planova i programa na životnu sredinu”.

Strateška procena uticaja Programa i Planova na životnu sredinu predstavlja instrument strateškog (generalnog), ali i prethodnog usaglašavanja ekoloških i ekonomskih interesa, vrednovanje mogućih varijantnih rešenja i izbor najbolje ponuđene ekološko-ekonomski prihvatljive varijante.

Cilj Strateške procene uticaja je utvrđivanje obavezujućih hijerarhijski usaglašenih smernica (ekoloških zahteva) pri izradi programa i planova, a u cilju uspostavljanja i unapređivanja održivog razvoja.

Pripremna faza za postupak procene strateških uticaja tekla je paralelno sa pripremom Programa za Plan detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”. Na osnovu

Ugovora br. 401-00-230/07-05 od 03.04.2007. godine, Ministarstvo privrede Republike Srbije je poverilo izradu Plana detaljne regulacije Preduzeću „ECOLOGICA Urbo” d.o.o. iz Kragujevca, ul. Srete Mladenovića 2.

Zbog stručno-kontrolne saradnje i izbora najprihvatljivijeg rešenja, multidisciplinarni tim „ECOLOGICA Urbo” iz Kragujevca i „Arhiplan” d.o.o. iz Aranđelovca je učestvovao u izradi Plana i Strateške procene uticaja.

Za Nosioca izrade Izveštaja o strateškoj proceni uticaja izabrana je Agencija „ECOLOGICA Urbo” iz Kragujevca, ul. Srete Mladenovića br. 2, prema Ugovoru br. 401-00-230/07 od 03.04.2007. zaključenim sa Ministarstvom privrede Republike Srbije, sa ponudom obrađivača br. 18/07 od 16.03.2007. godine.

Odlukom o izradi definisana su pitanja vezana za zaštitu životne sredine saglasno odredbama Zakona o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04).

U postupku Strateške procene uticaja Plana na životnu sredinu ostvarena je stručno-kontrolna saradnja timova angažovanih na izradi Plana i Strateške procene uticaja Plana na životnu sredinu.

Postupak Strateške procene uticaja i izrada Plana detaljne regulacije tekli su kao koordiniran proces, stručno-kontrolnog karaktera.

Cilj takve saradnje je valorizacija prostora sa aspekta zaštite životne sredine i implementacija obavezujućih smernica i mera Strateške procene uticaja u Plan detaljne regulacije.

• 1.0. Uvod

Procena strateških uticaja na životnu sredinu SEA (Strategic Environmental Assessment) Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” je proces koji će lokalnoj upravi obezbediti prikaz uticaja Plana detaljne regulacije planirane industrijske zone na životnu sredinu.

Za postupak procene uticaja korišćen je Program za Plan i Predlog plana kao sveobuhvatna, dostupna i ponuđena dokumentacija za:

3. vrednovanje prostora sa svih aspekata,
4. predlog mogućih varijantnih rešenja,
5. izbor najbolje ponuđenog rešenja za Plan sa aspekta zaštite životne sredine.

Nacrt Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” dat je kao najbolje ponuđeno varijantno rešenje sa implementiranim smernicama Strateške procene uticaja na životnu sredinu.

Postupak procene mogućih strateških uticaja i izrada Strateške procene uticaja na životnu sredinu zasnovan je na:

- načelu održivog razvoja,
- načelu predostrožnosti i primeni preventivnih mera,
- načelu integralnosti,
- načelu hijerarhije i koordinacije na svim nivoima,
- načelu, javnosti, otvorenosti i uključivanja stručne, ostale javnosti i pojedinaca.

Ciljevi, zadaci i značaj SEA:

- mora uključiti održivost analizirajući uzroke ekoloških problema na izvoru događanja kako bi se sprečili troškovi sanacije posledica;

- da maksimalno predupredi potrebne i probleme parcijalnih procesa za pojedinačne, konkretne Projekte;
- da analizira uticaje šireg značaja, uticaje zaleđa i šire prostorne celine,
- da omogući ekološku valorizaciju područja plana za održivi i ekološki prihvatljiv način;
- da utvrdi uslove za izradu pojedinačnih Procena uticaja (EIA) i prethodnu identifikaciju problema.

Odredbе procene uticaja moraju omogućiti formiranje podloge za planiranje sadržaja - namene za pojedinačne Projekte, na principima održivog i ekološki prihvatljivog razvoja zone tj. područja Plana detaljne regulacije.

Na osnovu svega napred navedenog, može se zaključiti da je cilj izrade Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije Radne zone 2 - industrijske zone u Lapovu, da se na osnovu predloženog i usvojenog zahvata Plana, osnovne namene i planirane koncepcije, postojećeg stanja životne sredine u zoni i okruženju, raspoloživih podloga i dosadašnjih znanja, proceni ispunjenost uslova za predmetni zahvat Plana i realizaciju pojedinačnih Projekata, kako bi se eventualni negativni uticaji prevenirali, sprečili, otklonili i minimizirali, postavile mere zaštite i monitoringa životne sredine, u skladu sa Zakonskim propisima.

Strateška procena uticaja istovremeno predstavlja Izveštaj o Strateškoj proceni uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona”, na životnu sredinu, u fazi Programa za izradu Plana.

-
- **1.1. Zakonska regulativa i pravna zasnovanost izrade Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona” u Lapovu,**
- **na životnu sredinu (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja)**

Za izradu Strateške procene uticaja Plana na životnu sredinu (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja), vrednovanje prostora sa aspekta ekološke održivosti i prihvatljivosti, izbor najbolje ponuđenog rešenja, predlaganje smernica za niže hijerarhijske nivoe, korišćena je sledeća zakonska regulativa:

- Zakon o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS”, br. 135/04);
- Zakon o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04);
- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04);
- Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06);
- Zakon o vodama („Sl. glasnik RS”, br. 46/91, 53/93, 48/94 i 54/96);
- Zakon o javnim putevima („Sl. glasnik RS”, br. 101/05);
- Zakon o postupanju sa otpadnim materijama („Sl. glasnik RS”, br. 25/96);
- Zakon o zaštiti od požara („Sl. glasnik RS”, br. 37/88, 37/89, 53/93, 67/93, 92/93 i 48/94);
- Pravilnik o sadržini, načinu izrade, načinu vršenja stručne kontrole urbanističkog plana, kao i uslovima i načinu stavljanja Plana na javni uvid („Sl. glasnik RS”, br. 12/04);
- Pravilnik o opštim uslovima o parcelaciji i izgradnji i sadržini, uslovima i postupku izdavanja Akta o urbanističkim uslovima za objekte za koje odobrenje za izgradnju izdaje opštinska, odnosno gradska uprava („Sl. glasnik RS”, br. 75/2003);
- Pravilnik o tehničkim normativima za hidrantnsku mrežu za gašenje požara („Sl. list SFRJ”, br. 30/91);
- Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće („Sl. list SRJ” br. 42/98);
- Pravilnik o opasnim materijama u vodama („Sl. glasnik SRS”, br. 31/82);
- Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. glasnik RS”, br. 23/94);

- Pravilnik o graničnim vrednostima, metodama merenja imisije, kriterijumima za uspostavljanje mernih mesta, evidenciji podataka („Sl. glasnik RS”, br. 54/92, 30/99 i 13/2006);
- Pravilnik o graničnim vrednostima emisije, načinu i rokovima merenja i evidenciji podataka („Sl. glasnik RS”, br. 30/97);
- Pravilnik o metodologiji za procenu opasnosti od hemijskog udesa i od zagađivanja životne sredine, merama pripreme i merama za otklanjanje posledica („Sl. glasnik RS”, br. 60/94 i 63/94);
- Pravilnik o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini („Sl. glasnik RS”, br. 34/92);
- Pravilnik o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina („Sl. glasnik RS”, br. 55/01);
- Pravilnik o postupanju sa otpacima koji imaju svojstvo opasnih materija („Sl. glasnik RS”, br. 12/95);
- Uredba o kategorizaciji vodotokova („Sl. gl. SRS”, br. 5/68);
- Uredba o klasifikaciji voda („Sl. gl. SRS”, br. 5/68).

• 2. Metodologija Strateške procene uticaja

Osnovni metodološki pristup i sadržaj Strateške procene uticaja na životnu sredinu (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja) definisani su Zakonom o Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04).

Za postupak procene uticaja, izradu Strateške procene uticaja (Izveštaja o Strateškoj proceni) Plana detaljne regulacije, na životnu sredinu, korišćena je metodologija procene životne sredine „Rapid Urban Environmental Assessment” sa elementima ekološkog vrednovanja za urbani razvoj „Mev Urban Environmental Assessment” model:

- prikupljanje informacija i podataka o prostoru, potencijalnim i evidentiranim izvorima zagađivanja, stanju medijuma životne sredine,
- uspostavljanje osnovne analize i nultog stanja, kao uslova i polazne osnove za analizu i procenu mogućih i evidentiranih promena,
- vrednovanje stanja i procene mogućih uticaja sa predlogom mogućih alternativa,
- sinteza i komparacija sa vrednovanjem i poređenjem mogućih varijanti i alternativa,
- integracija, prezentacija i implementacija najbolje ponuđenog rešenja sa aspekta životne sredine.

Primenjena metodologija zasnovana je na vrednovanju životne sredine u granicama zahvata Plana, neposrednom okruženju i široj prostornoj celini („Mev Urban Environmental Assessment”).

Tok procene stanja životne sredine za područje Plana za industrijsku (radnu) zonu tj. zonu privređivanja, predstavljen je procenom postojećeg stanja životne sredine na osnovu koga su date ekološke smernice za mikroplaniranje - realizaciju pojedinačnih Projekata.

Uočena teškoća za procenu stanja životne sredine i tok procene uticaja je nedostatak standardizovanog sistema indikatora životne sredine, adekvatne i relevantne informacione osnove.

Na osnovu planiranih rešenja definisane su ekološke smernice za sprovođenje Plana i implementaciju, odnosno za utvrđivanje ekološke valorizacije prostorne celine na održivi i ekološki prihvatljiv način.

Metodološki, osnov za vrednovanje indikatora životne sredine su kriterijumi i predstavljaju ključne elemente upravljanja životnom sredinom.

Kriterijumi za određivanje mogućih karakteristika značajnih uticaja, pojedinačnih i sinergičnih, kao i njihovih potencijalnih posledica po životnu sredinu, formirani su i

uspostavljeni na osnovu dostupne informacione osnove, uvidom na terenu, identifikacijom i opservacijom, uvidom u postojeću dokumentaciju (prostorno-plansku, urbanističku i studijsku).

Polazni kriterijumi za određivanje mogućih karakteristika uticaja su karakteristike Plana detaljne regulacije, njegov značaj za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, mogući uticaji na vazduh, vode, zemljište, klimatske i mikroklimatske karakteristike, biljni i životinjski svet, staništa i biodiverzitet, zaštićena prirodna i kulturna dobra, stanovništvo, infrastrukturne sisteme, i ostale stvorene vrednosti, kao i stepen uslovljenosti i uticaja sa planovima višeg reda.

Bitni kriterijumi za vrednovanje uticaja lokacija, celina i blokova u prostoru i životnu sredinu su veličina i značaj uticaja.

Strateška procena uticaja i Izveštaj o Strateškoj proceni uticaja Plana radi se na osnovu utvrđenih granica Plana detaljne regulacije industrijske zone u Lapovu, postojeće prostorno-planske i urbanističke dokumentacije, procenjenog stanja životne sredine i procene mogućih uticaja planiranih rešenja na životnu sredinu, raspoloživih podataka i postojećih znanja.

Za procenu rizika po životnu sredinu i zdravlje ljudi korišćene su i metode date u preporukama i uputstvima Svetske zdravstvene organizacije (WHO).

Strateška procena uticaja (Izveštaj o Strateškoj proceni uticaja) radi se kao jedinstven dokument u fazi usvojenog Programa za Plan, za izbor najbolje ponuđenog varijantnog rešenja za Plan sa aspekta zaštite životne sredine.

Preporuka je da Izveštaji o Strateškoj proceni uticaja prate sve bitne faze izrade, usvajanja i implementacije Plana.

•

•1.3. Izvori podataka o stanju u prostoru, stanju životne sredine, korišćena prostorno-planska, urbanistička i druga dostupna dokumentacija

Za postupak procene uticaja, izradu Strateške procene uticaja (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja) korišćena je dokumentacija, podaci i informacije iz sledećih izvora:

- Prostorno-planska i urbanistička dokumentacija
 - Prostorni plan Republike Srbije („Sl. glasnik RS”, br. 13/96),
 - Generalni plan Lapovo 2010 („Sl. glasnik opštine Lapovo“, br. 1/1998),
 - Program za Plan detaljne regulacije za industrijsku zonu u Lapovu,
- Uslovi nadležnih institucija, organa i organizacija
 - Uslovi zaštite prirode i životne sredine, Zavod za zaštitu prirode Srbije, br. 03-1069/2 od 07.06.2007. godine,
 - Uslovi, Zavod za zaštitu spomenika kulture Kragujevac, br. 365/0 od 23.08.2007. godine,
 - Seizmički uslovi, Republički seizmološki zavod,
 - Mišljenje u postupku pribavljanja vodoprivrednih uslova, JVP „Srbijavode”, VPC „Morava” Niš, br. 2137/3 od 15.10.2007. godine,
 - Obaveštenje, Ministarstvo odbrane, Uprava za infrastrukturu, int. br. 1541-2 od 15.06.2007. godine,
 - Obaveštenje, Odeljenje za zaštitu i spasavanje u Kragujevcu, Sektor za zaštitu i spasavanje, Ministarstvo unutrašnjih poslova, 06/12 br. 217-1/07-916 od 15.05.2007. godine,
 - Uslovi, JKSP „Morava” Lapovo, br. 1025 od 16.05.2007.,

- Elektroenergetska saglasnost na lokaciju, ED „Elektrošumadija” Kragujevac, br. 1-3-5859 od 10.08.2007. godine,
- Uslovi, JP „Srbijagas” Beograd, 350-15/07-02 od 12.07.2007.,
- Saglasnost, br. 323 od 21.06.2007., „Telekom Srbija”,
- „Geotehničke podloge za potrebe izrade Plana detaljne regulacije industrijske zone u Lapovu” „Geoinženjering” d.o.o. Niš
- Podaci dobijeni opservacijom na terenu
- Podaci iz postojećih Analiza uticaja na životnu sredinu pojedinačnih Projekata
- **2.0. Polazne osnove Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, na životnu sredinu**

Polazne osnove za izradu Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije na životnu sredinu su:

- Program za izradu Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”;
- Plan detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”
- Procena ekološko-prostornih i ekonomskih uslova za održivi razvoj;
- Ponuđena varijanta Programa za Plan - programsko rešenje kao osnov za izbor najbolje ponuđene varijante sa aspekta zaštite životne sredine i očuvanja kapaciteta prostorno-ekološke celine, za razvoj na održiv i ekološki prihvatljiv način;
- Ekološka valorizacija područja Plana i funkcionalno-ekološki zoning;
- Makrolokacijsko-prostorno, zonsko, lokacijsko-mikrolokacijsko vrednovanje prostora za obuhvat Plana, analiza faktora ograničenja, stepena, vrste, intenziteta i verovatnoće mogućih uticaja u granicama Plana i okruženju.

• **2.1. Povod i predmet Strateške procene uticaja**

Na osnovu člana 9. Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04), u fazi izrade i pripreme Programa za izradu urbanističkog plana, razmatra se potreba za izradom strateške procene uticaja na životnu sredinu.

Predmet strateške procene uticaja predstavljaju planovi, programi i osnove iz oblasti prostornog i urbanističkog planiranja u oblastima kojima se uspostavlja okvir za odobravanje budućih razvojnih projekata određenih propisima kojima se uređuje procena uticaja na životnu sredinu (član 5. Zakona o strateškoj proceni uticaja, „Sl. glasnik RS”, br. 135/04).

Neposredan povod za izradu predmetnog Izveštaja o strateškoj proceni uticaja je Odluka o izradi Strateške procene uticaja na životnu sredinu Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, br. 020-67/07-I-04 od 25.05.2007. godine doneta na sednici Skupštine opštine Lapovo.

Aspekt zaštite životne sredine i osnovni principi održivog razvoja su obuhvaćeni i Zakonom o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br.47/03 i 34/06), kao i u fazi pribavljanja uslova za program za izradu urbanističkog plana, odnosno predstavljaju obavezno sastavni deo urbanističkog plana. Propisivanjem mera i smernica za zaštitu životne sredine obezbediće se zaštita životne sredine.

Imajući u vidu da predmetni kompleks zauzima površinu od oko 20,62ha, da će se u predmetnoj zoni razvijati nova zona privređivanja, kao i da ne postoji strateška procena uticaja plana višeg reda - Generalnog plana Lapovo 2010, potpuno je opravdano pristupiti izradi Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije na životnu sredinu.

Predmet Strateške procene uticaja na životnu sredinu je procena uticaja koje mogu imati Planom predviđeni sadržaji i aktivnosti u prostoru i implikacija njihovih negativnih uticaja na životnu sredinu. Strateškom procenom uticaja razmatraće se postojeće stanje životne sredine, zaštita, unapređenje, korišćenje i upravljanje prirodnim resursima, planiranje, izgradnja i uređenje područja Plana, izbor mogućih projekata i tehnologija, posebni programi i prioritetni zadaci koji su u funkciji zaštite i razvoja područja Plana.

• 2.2. Područje Strateške procene uticaja

Područje obuhvaćeno Programom za Plan detaljne regulacije predstavlja područje procene mogućih uticaja strateškog karaktera na životnu sredinu. U okviru procene neophodno je i sagledavanje postojećih struktura u neposrednom okruženju, kako bi se mogli proceniti eventualni uticaji postojećih i planom predviđenih sadržaja na zone u okruženju, kao i uticaji postojećih struktura u okruženju na mogućnost planiranja određenih sadržaja u okviru plana.

Granicom planskog područja obuhvaćena je površina od oko 20,62.85 ha. Područje plana je ograničeno:

- sa istočne strane, deonicom koridora autoputa E-75 Beograd - Niš,
- sa južne strane, deonicom gradske magistrale odnosno, Njegoševom ulicom,
- sa severne strane, neizgrađenim zemljištem koje se koristi kao poljoprivredno zemljište,
- sa zapadne strane, gradskim tkivom naseljenog mesta Lapovo.

• 2.3. Razlog Strateške procene uticaja

Razlog za izradu strateške procene uticaja je identifikacija problema vezanih za životnu sredinu koji mogu nastati kao posledica planom predviđenih intervencija u prostoru i predlog mera za sprečavanje i ograničavanje očekivanih negativnih uticaja.

• 2.4. Planski osnov Strateške procene uticaja

Planski osnov i stečenu obavezu predstavljaju strategije zaštite i unapređenja životne sredine definisane Prostornim planom Republike Srbije („Sl. glasnik RS”, br. 13/96) i Generalni plan „Lapovo 2010” („Sl. glasnik opštine Lapovo”, br. 1/98).

• 2.5. Pravni osnov Strateške procene uticaja

Pravni osnov za izradu Plana detaljne regulacije:

- Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06),
- Pravilnik o sadržini, načinu izrade, načinu vršenja stručne kontrole urbanističkog plana, kao i uslovima i načinu stavljanja plana na javni uvid („Sl. glasnik RS”, br.12/04);
- Odluka o izradi Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, oktobar 2007., br. 020-107/07-I-04,

Pravni osnov za izradu Strateške procene uticaja (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja) Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona” u Lapovu:

- Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04),
- Zakon o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS”, br. 135/04),
- Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br.47/03 i 34/06),

Odluka o izradi Strateške procene uticaja na životnu sredinu Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, br. 020-67/07-I-04 od 25.05.2007. godine.

- **3.0. Karakteristike i ciljevi Plana**

- **3.1. Područje i obuhvat Plana**

Plan detaljne regulacije obuhvata površinu od oko 20,62.85 ha, a konceptom Plana je predloženo da granica urbanističkog plana bude identična sa granicom Programa.

Granicom Plana obuhvaćene su sledeće katastarske parcele: kp. br. 762/1, 1666/1, deo 1666/3, 6508/13, 6568/1, 6568/2, 6568/3, 6569, 6570, 6571/1, 6571/2, 6580/1, 6583, 6584, 6601, 6602/1, 6602/2, 6603/1, 6603/2, 6604, 6608/1, 6608/2, 6608/3, deo 6608/4, 6608/5, 6608/6, 6608/7, 6608/8, 6608/10, 6608/11, 6608/12, 6609, 6610/1, 6614/1, 6614/2, 6614/3, 6615, 6616/1, 6616/2, 6617/1, 6617/2, 6617/3, 6618/1 i 6681/2, sve u KO Lapovo.

Postojećem javnom građevinskom zemljištu pripadaju sledeće katastarske parcele: kp. br. 762/1, deo 1663/3, 1666/1, 6508/13, deo 6608/4 i 6681/2, sve u KO Lapovo.

Planiranom javnom građevinskom zemljištu pripadaju delovi sledećih katastarskih parcela: kp. br. 6568/1, 6569, 6570, 6571/1, 6571/2, 6603/6, 6604, 6608/2, 6608/3, 6608/11, 6609 i 6614/1, sve u KO Lapovo i cela kp. br. 6608/12 KO Lapovo.

Kp.br. 6580/4 KO Lapovo predstavlja postojeće javno građevinsko zemljište za koju je konceptom plana predloženo da promeni režim u ostalo građevinsko zemljište.

- **3.2. Postojeća namena i način korišćenja područja Plana**

Predmetno područje predstavlja uglavnom neizgrađeno zemljište, osim krajnjeg južnog i jugozapadnog dela lokacije, gde se nalazi grupacija stanovanja sa uslužnim i komercijalnim delatnostima i grupacija stanovanja sa proizvodnim delatnostima.

U južnom i jugozapadnom delu Plana postoje realizovani proizvodno - poslovni kompleksi koji predstavljaju potencijalne izvore zagađivanja životne sredine.

Postojećem javnom građevinskom zemljištu pripada zemljište gradske magistrale (kp. br. 6614, 6681/2, 762/1 sve u KO Lapovo i deo kp. br. 6608/4 KO Lapovo), postojećeg puta (kp. br. 6508/13 i 6508/1, obe u KO Lapovo) i starog korita reke Lepenice (deo kp. br. 1666/3 KO Lapovo), a ostale površine pripadaju ostalom građevinskom zemljištu.

Preko predmetnog prostora prolaze značajni koridori infrastrukture, koji čine deo magistralnog sistema gradske infrastrukture i koji predstavljaju ograničavajući faktor za dalji razvoj predmetne zone.

U saobraćajnom smislu, predmetno područje je oslonjeno na gradski magistralni put, odnosno Njegoševu ulicu, koja predstavlja jedan od uvodno-izvodnih pravaca naselja i koji povezuje Lapovo sa autoputem E-75 Beograd-Niš.

-

- **3.3. Ciljevi izrade Plana detaljne regulacije**

- **„Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”**

Osnovni ciljevi Plana detaljne regulacije su:

- Realizacija industrijske zone Lapova, kao pokretača privrednog razvoja grada kroz privlačenje stranog kapitala, povezivanje privrednih preduzeća i zajednička ulaganja, uz razvijanje kadrova, povezivanje sa specijalizovanim naučnim institucijama i formiranje novih radnih mesta;

- Korišćenje prirodnih potencijala grada - prostornog položaja kompleksa na koridoru krupne infrastrukture međunarodnog značaja (Koridor X), u osovini intenzivnog razvoja Republike Srbije 1. reda, koji obezbeđuju visoki nivo razvoja različitih grana i preduzeća u gravitirajućem okruženju sa svim manirima modernog poslovanja,
- Uređivanje građevinskog zemljišta kroz mere i instrumente prema Zakonu o planiranju i izgradnji,
- Izdvajanje zemljišta za javne i ostale namene,
- Utvrđivanje pravila građenja i uređenja,
- Formiranje sistema regulacije,
- Definisane granice javnog građevinskog zemljišta sa elementima za obeležavanje na katastarskoj podlozi, regulacionih linija ulica i javnih površina,
- Definisane pravila i uslova izgradnje, uređenja i korišćenja zemljišta u okviru industrijskog kompleksa, po svim fazama koje su definisane ovim planom,
- Definisane osnovne saobraćajne i tehničke infrastrukture koje obezbeđuju integrisanje pod sistema u okviru podcelina (faza) zahvata kompleksa, kao i grada u celini, ali uz poboljšanje uslova za industrijske proizvodne zone, uređenje i zaštitu životne sredine i uslove korišćenja zemljišta u skladu sa namenom i karakteristikama terena.

• 3.4. Sadržaj Programa Plana i Plana detaljne regulacije i karakteristike planiranih namena i funkcija

Sadržaj Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” urađen je u skladu sa odredbama i metodologijom Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06) i Pravilnika o sadržini, načinu izrade, načinu vršenja stručne kontrole urbanističkog plana, kao i uslovima i načinu stavljanja Plana na javni uvid („Sl. glasnik RS”, br.12/04), sadrži Program za Plan i Predlog plana detaljne regulacije.

SADRŽAJ PROGRAMA ZA PLAN

TEKSTUALNI DEO

1. Uvod

1.1. Povod i cilj izrade Programa

Teritorija obuhvaćena Programom za izradu urbanističkog plana (Plana detaljne regulacije) za prostor koji se nalazi u istočnom delu naselja Lapovo, neposredno uz koridor autoputa E-75 Beograd-Niš predstavlja područje za koje do sada, nije rađen urbanistički plan sa detaljnom razradom, odnosno nedovoljno iskorišćeno područje sa stanovišta racionalnog korišćenja građevinskog zemljišta.

Donošenjem Generalnog plana „Lapovo 2010” stvoreni su planski preduslovi za izradu odgovarajućeg urbanističkog plana, koji treba da utvrdi koncepciju organizacije prostora, odredi planske uslove za razvoj proizvodnih i industrijskih delatnosti i omogući konačno uobličavanje ovog gradskog prostora.

1.2. Pravni osnov

Pravni osnov za izradu Programa za izradu urbanističkog plana čine:

8.1.Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br.47/03 i 34/06),

8.2. Pravilnik o sadržini, načinu izrade, načinu vršenja stručne kontrole urbanističkog plana, kao i uslovima i načinu stavljanja plana na javni uvid („Sl. glasnik RS”, br.12/04).

1.3. Planski osnov

Planski osnov za izradu Plana je Generalni plan „Lapovo 2010”.

2. Podloge

3. Podaci organa, organizacija i preduzeća

4. Uslovi organa, organizacija i preduzeća

5. Izvod iz Generalnog plana „Lapovo 2010”

Program za izradu urbanističkog plana je obuhvaćen Generalnim planom „Lapovo 2010”. Područje Generalnog plana obuhvata celu katastarsku opštinu Lapovo, površine 5.522ha.

Prema osnovnoj nameni prostora, područje Generalnog plana je podeljeno na građevinsko zemljište (koje se nalazi u građevinskom području i u rubnom predelu izvan građevinskog područja), produktivno i vodno zemljište (koje se nalazi u rubnom predelu). Na području Generalnog plana, građevinsko zemljište zauzima oko 660ha, od čega je za privredne delatnosti namenjeno ukupno 122,30ha.

Planirana namena površina - Razvoj privrednih delatnosti predviđen je u tri radne zone. Područje Programa pripada radnoj zoni II, čija površina iznosi oko 14,0ha, kapaciteta oko 900 radnih mesta, a predviđena je za manje prerađivačke pogone, kao i za određene komunalne delatnosti.

Zaštitno zelenilo sa specifičnim funkcijama - zaštitno zelenilo duž vodotokova je u obuhvaćenom prostoru predviđeno duž starog korita Lepenice.

Gradski centar - deo obuhvaćenog prostora, duž Njegoševe ulice pripada zoni gradskog centra.

Područje Plana, sa južne strane, tangira Njegoševa ulica, koja je svrstana u gradske magistrale (sa planiranom regulacionom širinom od 15-25m), a sa zapadne strane je planirana nova gradska saobraćajnica (sa planiranom regulacionom širinom od 13-18m).

Infrastrukturni objekti i kapaciteti - Postojeće izvorište vodosnabdevanja „Garevina” je kapaciteta oko 60l/sec i ne zadovoljava perspektivne potrebe, pa je predviđeno korišćenje akumulacije „Gruža”, odnosno povezivanje na distributivni sistem Kragujevca, čije je jedno izvorište „Morava” u selu Brzan, locirano oko 3km uzvodno od postojećeg izvorišta vodosnabdevanja Lapova.

Sve sakupljene otpadne vode odvođe se do crpne stanice „Bunar”, a od nje do planiranog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, koje je locirano iza klanice, pored puta za Svilajnac. Za industrijske objekte predviđeni su predtretmani otpadnih voda.

Snabdevanje električnom energijom preko trafostanice 110/35/10kV KG 0018 „Lapovo”, trafostanice 35/10kV KG 08 „Lapovo” i mreže distributivnih trafostanica 10/0,4kV. Ukupna jednovremena snaga na području Generalnog plana je 48MVA.

TT mreža je realizovana.

Predviđena je gasifikacija područja Generalnog plana i korišćenje prirodnog gasa, pre svega u industriji.

Sprovođenje Generalnog plana - za područje radne zone II predviđeni su sledeći osnovni urbanistički parametri: pod objektima max 40%, radne i tehnološke površine max 20%, zelenilo min. 20%, saobraćaj 10-15%, ostale površine do 10%.

6. Analiza i ocena postojećeg stanja

6.1. Analiza šireg i neposrednog okruženja

Predmetno područje se nalazi u opštini Lapovo. Opština Lapovo se nalazi u centralnoj Srbiji, u dolini reke Velike Morave, sa leve strane i pripada Šumadijskom okrugu. Centar opštine je grad Lapovo. Opština zauzima površinu od 55km² (od čega je 4,5ha poljoprivredno zemljište, a oko 65ha pripada industrijskoj zoni) u kojoj živi 8228 stanovnika (2191 stanovnika zaposleno).

6.2. Analiza predmetnog područja

Područje obuhvaćeno Planom je ograničeno:

- sa istočne strane, deonicom koridora autoputa E-75 Beograd - Niš,
- sa južne strane, deonicom gradske magistrale odnosno, Njegoševom ulicom,
- sa severne strane, neizgrađenim zemljištem koje se koristi kao poljoprivredno zemljište,
- sa zapadne strane, gradskim tkivom naseljenog mesta Lapovo.

Programom za izradu Plana obuhvaćene su sledeće katastarske parcele: kp.br. 762/1 (put), 1666/1 (put), deo 1666/3 (staro korito reke Lepenice - kanal), 6508/13 (put), 6568/1, 6568/2, 6568/3, 6569, 6570, 6571/1, 6571/2, 6580/1 (put), 6583, 6584, 6601, 6602/1, 6602/2, 6603/1, 6603/2, 6604, 6608/1, 6608/2, 6608/3, deo 6608/4 (put), 6608/5, 6608/6, 6608/7, 6608/8, 6608/10, 6608/11, 6608/12, 6609, 6610/1, 6614/1, 6614/2, 6614/3, 6615, 6616/1, 6616/2, 6617/1, 6617/2, 6617/3, 6618/1 i 6681/2 (put), sve u KO Lapovo.

Granicom preliminarnog planskog područja obuhvaćena je površina od oko 20,77.90ha.

6.2.1. Prirodne karakteristike područja

6.2.2. Postojeće stanje saobraćajne infrastrukture

U saobraćajnom smislu, predmetno područje je oslonjeno na gradski magistralni put - Njegoševu ulicu, koji predstavlja jedan od uvodno-izvodnih pravaca naselja koji povezuje Lapovo sa autoputem E-75 Beograd - Niš.

6.2.3. Postojeća namena površina

Predmetno područje predstavlja uglavnom neizgrađeno zemljište, osim krajnjeg južnog i jugozapadnog dela lokacije, gde se nalazi grupacija stanovanja sa uslužnim i komercijalnim delatnostima i grupacija stanovanja sa proizvodnim delatnostima. Postojećem javnom građevinskom zemljištu pripada zemljište gradske magistrale (kp. br. 6614/2, 6681/2, 762/1, sve u KO Lapovo i deo kp.br. 6608/4 KO Lapovo), postojećeg puta (kp. br. 6508/13 i 6580/1, obe u KO Lapovo) i starog korita reke Lepenice (deo kp. br. 1666/3 KO Lapovo), a ostale površine pripadaju ostalom građevinskom zemljištu. Preko predmetnog prostora prolaze značajni koridori infrastrukture, koji čine deo magistralnog sistema gradske infrastukture i koji predstavljaju ograničavajući faktor za dalji razvoj predmetne zone.

Redni broj	Namena	Površina (ha)	Procenat učešća (%)
Javno građevinsko zemljište			
1.	gradska magistrala	0,68.00	3,27
2.	postojeći put	0,28.07	1,35
3.	staro korito reke Lepenice - kanal	0,16.53	0,80
UKUPNO		1,12.60	5,42
Ostalo građevinsko zemljište			
4.	stanovanje sa uslužnim i komercijalnim delatnostima	1,91.92	9,24
5.	stanovanje sa proizvodnim delatnostima	2,24.48	10,80
6.	Neizgrađeno zemljište	15,48.90	74,54
UKUPNO		19,65.30	94,58
UKUPNO		20,77.90	100,00

6.3. Potreba za izradom strateške procene uticaja na životnu sredinu

Imajući u vidu činjenicu da predmetni kompleks zauzima površinu od oko 20,78ha, da će se u predmetnoj zoni razvijati nova zona privređivanja, kao i da nije rađena strateška procena na nivou generalnog planiranja, potpuno je opravdano pristupiti izradi Strateške procene uticaja. Konstatuje se da sadržaj Plana i programa može uticati negativno na životnu sredinu, te treba istražiti konflikte sa okolnim postojećim namenama i u blizini se nalaze sadržaji koji mogu negativno uticati na životnu sredinu.

7. Procena razvojnih mogućnosti

Na osnovu analize postojećeg stanja zaključeno je da se u okviru predmetnog područja mogu obezbediti prostorni uslovi za razvoj planiranih funkcija i namena, koje su predviđene na osnovu smernica iz urbanističke dokumentacije višeg reda.

8. Ciljevi uređenja i izgradnje

9. Preliminarni koncept plana

Osnovni predmet izrade ovog urbanističkog plana je da definiše namenu površina sa utvrđivanjem režima korišćenja zemljišta, kao i da utvrdi potrebne uslove za izgradnju neophodne saobraćajne i komunalne infrastrukture.

Preliminarni obuhvat Programa obuhvata površinu od oko 20,77.90ha, a konceptom Plana je predloženo da granica urbanističkog plana bude identična sa granicom Programa za izradu urbanističkog plana.

Osnovne postavke koncepta plana su:

- formiranje saobraćajnica, kao javnog građevinskog zemljišta, sa vezom na denivelisanu petlju autoputa E-75 Beograd-Niš,
- formiranje građevinskog zemljišta od dela postojećeg javnog građevinskog zemljišta (kp. br. 6580/4 KO Lapovo),
- formiranje prostora za komunalni objekat, kao javno građevinsko zemljište,
- zadržavanje dela postojeće zone stanovanja sa uslužnim, komercijalnim i proizvodnim delatnostima,
- postojeće neizgrađeno zemljište se planira za formiranje nove industrijske zone.

U odnosu na režim korišćenja građevinskog zemljišta, predmetno područje je podeljeno na javno i ostalo građevinsko zemljište.

Redni broj	Namena	Površina (ha)	Procenat učešća (%)
Postojeće javno građevinsko zemljište			
1.	gradska magistrala	0,68.00	3,27
2.	staro korito reke Lepenice - kanal	16,00.53	0,80
Planirano javno građevinsko zemljište			
3.	saobraćaj	0,89.73	4,32
4.	zaštitno zelenilo	0,39.53	1,90
5.	Komunalni objekat	0,28.50	1,37
UKUPNO JAVNO GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE		2,42.29	11,66
Ostalo građevinsko zemljište			
6.	industrijski kompleks	14,64.90	70,50
7.	Stanovanje sa proizvodnim delatnostima	1,63.24	7,86
8.	Stanovanje sa uslužnim i komercijalnim delatnostima	2,07.47	9,98
UKUPNO OSTALO GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE		18,35.61	88,34
UKUPNO		112,00	100,00

10. Predloženi obuhvat urbanističkog plana

11. Potrebna i raspoloživa sredstva za realizaciju koncepta plana

12. Predlog za izbor vrste urbanističkog plana

GRAFIČKI DEO

1. Izvod iz GP „Lapovo 2010” - plan namene prostora.....1:5000
2. Dispozicija prostora u odnosu na šire i neposredno okruženje.....1:25000
3. Katastarsko-topografski plan sa granicom preliminarnog planskog područja.....1:1000
4. Postojeća namena površina.....1:1000
5. Preliminarni koncept plana.....1:1000
6. Preliminarno urbanističko rešenje.....1:1000

SADRŽAJ PLANA DETALJNE REGULACIJE

1. Uvodni deo

1.1. Pravni i planski osnov za izradu i donošenje Plana detaljne regulacije

1.2. Granica Plana detaljne regulacije

Granicom Plana obuhvaćena je površina od ukupno 20,62.85 ha.

1.3. Ciljevi izrade Plana detaljne regulacije

2. Pravila uređenja

2.1. Podela zemljišta na javno i ostalo građevinsko zemljište

2.1.1. Javno građevinsko zemljište

U području Plana predviđena je rekonstrukcija Njegoševe ulice i ulice Cara Lazara, a regulacija starog korita reke Lepenice - kanal, ostaje u okviru postojećeg regulacionog profila.

JAVNO GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE		
br.	naziv	površina (ha)
1.	Njegoševa ulica	0,39.92
2.	Ulica Cara Lazara	0,49.33
3.	Ulica	0,40.78
4.	Ulica	0,08.98
5.	Ulica	0,04.84
Ukupno gradska ulica (1 - 5)		1,43.85
6.	Staro korito reke Lepenice - kanal	0,16.69
Ukupno reka Lepenica - kanal (6)		0,16.69
7.	zelenilo	0,28.81
Ukupno zelenilo (7)		0,28.81
Ukupna potrebna površina (1 - 7):		1,89.35

2.1.2. Ostalo građevinsko zemljište

Svo ostalo područje, obuhvaćeno planom detaljne regulacije, osim postojećeg i planiranog javnog građevinskog zemljišta, pripada ostalom građevinskom zemljištu, odnosno:

- **Radnoj zoni 2 - industrijskoj zoni,**
- **Zoni proizvodnog zanatstva i skladišta,**
- **Stanovanju sa uslužnim i komercijalnim delatnostima.**

ZONA „RADNA ZONA 2 - INDUSTRIJSKA ZONA“ predstavlja deo potencijalno šire prostorne celine, namenjene za razvoj industrijskih objekata;

ZONA „PROIZVODNO ZANATSTVO I SKLADIŠTA“ predstavlja potencijalnu prostornu celinu, namenjenu za razvoj objekata proizvodnog zanatstva i skladišta, locirana između zone „radna zona 2“ na severu, starog korita reke Lepenice na zapadu, zonom stanovanja sa uslužnim i komercijalnim delatnostima na jugu i deonicom koridora autoputa E-75 na istoku;

ZONA „STANOVANJE SA USLUŽNIM I KOMERCIJALNIM DELATNOSTIMA“ koja predstavlja postojeću, izgrađenu površinu objektima stanovanja sa uslužnim i komercijalnim delatnostima, locirana između starog korita reke Lepenice i zonom „proizvodno zanatstvo i skladišta“ na istoku, granice Plana na severu i zapadu i Njegoševom ulicom na jugu.

2.2. Prostorna organizacija

2.3. Urbanistički uslovi za javne površine

2.3.1. Saobraćaj

2.3.2. Vodosnabdevanje, odvođenje otpadnih i kišnih voda i protivpožarna zaštita

2.3.3. Elektroenergetika

2.3.4. TT objekti i kapaciteti

2.3.5. Gasifikacija

2.4. Bilans planirane namene površina

Redni broj	CELINA	POVRŠINA (ha)	PROCENAT UČEŠĆA (%)
Javno građevinsko zemljište			
1.	ulice	1,43.85	6,97 %
2.	Staro korito Lepenice	0,16.69	0,81 %
3.	zelenilo	0,28.81	1,40 %
	UKUPNO (1 – 3)	1,89.35	9,18 %
Ostalo građevinsko zemljište			
4.	Radna zona 2 - industrijska zona	13,05.35	63,28 %
5.	Proizvodno zanatstvo i skladišta	3,77.05	18,28 %
6.	Stanov. sa uslužnim i komercijalnim sadržajima	1,91.10	9,26 %
	UKUPNO (4 - 6)	18,73.50	90,82 %
	UKUPNO (1 – 6)	20,62.85	100,0

2.5. Opšti i posebni uslovi zaštite životne sredine, prirodnih i nepokretnih kulturnih dobara, zaštite od elementarnih nepogoda i zaštite od ratnih razaranja

2.5.1. Uslovi zaštite životne sredine

2.5.2. Uslovi zaštite prirodnih i nepokretnih kulturnih dobara

2.5.3. Uslovi zaštite od elementarnih nepogoda

2.5.4. Uslovi zaštite od ratnih razaranja

2.6. Program uređivanja javnog građevinskog zemljišta

2.7. Sadržaj grafičkog dela

3. Pravila građenja

3.1. Pravila za obrazovanje građevinskih parcela

3.2. Pravila građenja na javnom građevinskom zemljištu

3.2.1. Pravila građenja za javne saobraćajnice

3.2.2. Pravila građenja za komunalnu infrastrukturu

3.2.2.1. Vodosnabdevanje i odvođenje otpadnih i kišnih voda

3.2.2.2. Pravila građenja za komunalnu infrastrukturu

3.2.2.3. TT objekti i kapaciteti

3.2.2.4. Gasifikacija

3.3. Pravila građenja na ostalom građevinskom zemljištu

3.3.1. Pravila građenja za industrijsku zonu

3.3.2. Pravila građenja za zonu proizvodnog zanatstva i skladišta

3.3.3. Pravila građenja za zonu stanovanja sa uslužnim i komercijalnim sadržajima

4. Završne odredbe

4.1. Smernice za primenu i sprovođenje Plana detaljne regulacije

Plan detaljne regulacije predstavlja osnov za izdavanje izvoda iz plana i za izradu Urbanističkog projekta, u skladu sa odredbama Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 47/2003 i 34/2006). Izvod iz Plana detaljne regulacije, u skladu sa članom 56. Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 47/2003 i 34/2006) izdaje Opštinska uprava opštine Lapovo, Odeljenje za urbanizam, imovinsko-pravne i stambeno-komunalne delatnosti.

4.2. Ostalo

Zona proizvodnog zanatstva i skladišta predviđena je za lociranje pogona malih i srednjih preduzeća.

Na postojećem neizgrađenom zemljištu, u okviru radne zone 2 - industrijske zone, planira se izgradnja kompleksa u kome će se odvijati sledeći tehnološki procesi:

- obrada standardnih delova od čelika,
- varenje pojedinačnih delova i sklopova, termička obrada,
- pranje sastavnih delova lako alkalno,
- lakiranje vodenim lakom (VOC<6%) ili High Solid Lack (VOC<25%),
- sušenje laka pomoću infracrvenog sušenja ili sušenje na vazduhu,
- montaža sklopova,
- otprema.

Odvijanje predmetne tehnologije može dovesti do:

- zagađenja vazduha (gasovi od varenja, lakirnica, grejanja),
- pojave buke (buka u pogonu do 85dB (A), na granici kompleksa 72dB (A)),
- generisanja otpada (sekundarne sirovine - otpadna kartonska i papirna ambalaža, metalni opiljci, metalni delovi, otpada sa svojstvima opasnih materija - koagulati u procesu lakiranja, emulzije za bušenje i sl., komunalni otpad) i otpadnih voda.

Planirana tehnologija predstavlja izvor potencijalnog zagađenja životne sredine, te iz tog razloga je potrebno izvršiti procenu uticaja planiranog Projekta na životnu sredinu.

• **3.5. Planska usklađenost, veza sa drugim planovima, hijerarhijska uslovljenost od značaja za stratešku procenu uticaja**

Postavljeni ciljevi Programa definisali su izbor potrebnog Plana, shodno Zakonu o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br.47/03 i 34/06).

Na osnovu ukupnog vrednovanja prostora, postojećih uslova i analize kapaciteta prostora, doneta je Odluka o izradi Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”.

Postavljeni ciljevi Programa, sa ekološkog aspekta, u postupku strateške procene uticaja, predstavljaju održive smernice za donošenje Odluke za izradu Plana detaljne regulacije, usvajanje i implementaciju Plana.

Osnovni ciljevi Plana detaljne regulacije:

- definisanje javnog i ostalog građevinskog zemljišta,
- planiranje optimalne saobraćajne dostupnosti, zahtevane infrastrukturne i komunalne opremljenosti,
- planiranje prostora saglasno uslovima nadležnih organa, institucija i preduzeća,
- izbegavanje konflikata i negativnih ekoloških uticaja na području Plana i neposrednog okruženja, postizanje kompenzacija u prostoru,
- korišćenje prirodnih resursa saglasno ekološkom kapacitetu prostora,
- upravljanje otpadom i otpadnim vodama,

- otvaranje novih radnih mesta,
- održivi urbani razvoj sa kontrolisanim uticajem na životnu sredinu.

Postavljeni ciljevi Plana sa ekološkog aspekta, predstavljaju održive smernice za realizaciju planirane namene prostora kroz implementaciju Plana.

Planovi od značaja za Stratešku procenu uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” sa aspekta strateških i obavezujućih smernica su:

1. Prostorni plan Republike Srbije („Sl. glasnik RS”, br. 13/96),
2. Generalni plan „Lapovo 2010”.

- **Prostornim planom Republike Srbije** („Sl. glasnik RS”, br. 13/96) definisani su osnovni ciljevi zaštite životne sredine i prirode:

- kvalitetna životna sredina,
- čist vazduh,
- dovoljna količina kvalitetne i higijenski ispravne vode za piće i rekreaciju,
- očuvano poljoprivredno zemljište,
- očuvani ekosistemi i biološka raznovrsnost,
- zdravstveno bezbedna hrana,
- uređena naselja,
- racionalno korišćenje prirodnih resursa, naročito neobnovljivih i delimično obnovljivih (mineralne sirovine, vode, zemljište),
- smanjenje otpada i uvođenje reciklaže,
- bezbedno deponovanje komunalnog otpada,
- sprečavanje degradacije prirodne sredine (vazduh, voda, zemljište, vegetacija),
- zaustavljanje erozije u ugroženim područjima,
- očuvanje prirodnih predela posebne vrednosti,
- očuvanje ambijentalnih i pejzažnih vrednosti.

Predloženi koncept Plana kao ponuđena varijanta Plana detaljne regulacije vrednovala je osnovne ciljeve zaštite životne sredine, te je prihvatljiva i ekološki održiva. Plan detaljne regulacije je ekološki prihvatljiv i održiv sa aspekta strateških smernica Prostornog plana Republike Srbije. Strateške smernice zaštite životne sredine date u PP Republike Srbije, direktno su prihvaćene i primenjene u Planu detaljne regulacije.

- **Prostornim planom Republike Srbije** („Sl. glasnik RS”, br. 13/96), polazeći od stanja životne sredine po regionima, data je prostorno-regionalna diferencijacija životne sredine sa merama zaštite u naseljima, njihovoj okolini i drugim prostorima, po kojoj područje procene pripada veliko-moravskoj industrijskoj zoni.

U regionalnoj podeli teritorije Republike Srbije, Lapovo se nalazi u području uticaja makroregionalnog centra Kragujevac. Prostorni plan Republike Srbije odredio je pojaseve intenzivnijeg razvoja I, II i III značaja na bazi očekivanja i mogućnosti budućeg ukupnog razvoja. Lapovo se nalazi na osovini razvoja I reda, duž reke Velike Morave, a time i u koridoru krupne infrastrukture (autoput, pruga velikih brzina, međunarodni gasovod, dalekovodi 400kV). Duž ove osovine očekuje se koncentracija stanovništva, a samim tim koncentracija privrednih kapaciteta, javnih objekata, uslužnih delatnosti i slično. Osim toga, Lapovo se nalazi i na osovini II značaja koja se, od Lapova, prostire duž Lepenice, preko Kragujevca i Kraljeva.

Procenom Programa za Plan koncepta Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona” sa aspekta bitnih smernica iz Prostornog plana Republike Srbije, može se zaključiti, da su hijerarhijski ispoštovane smernice upravljanja, korišćenja, uređenja i zaštite prostora u granicama Plana.

- **Predmetno područje - područje Plana detaljne regulacije se nalazi u obuhvatu granica Generalnog plana „Lapovo 2010” („Sl. glasnik opštine Lapovo“, br. 1/98) -** Prema osnovnoj nameni prostora, područje Generalnog plana je podeljeno na građevinsko zemljište (koje se nalazi u građevinskom području i u rubnom predelu izvan građevinskog područja), produktivno i vodno zemljište (koje se nalazi u rubnom predelu). Na području Generalnog plana, građevinsko zemljište zauzima oko 660ha, od čega je za privredne delatnosti namenjeno ukupno 122,30ha.

Plan detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” je usaglašen sa Generalnim planom Lapovo 2010 kao plana na višem hijerarhijskom nivou.

Plan detaljne regulacije, sa aspekta zaštite životne sredine u postupku izrade je hijerarhijski usaglašen sa Planovima višeg reda.

- **4.0. Pregled postojećeg stanja i kvaliteta životne**
 - **sredine područja Plana - područja Strateške**
 - **procene uticaja na životnu sredinu**

Za područje Plana, a za potrebe Strateške procene uticaja (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja), nisu vršena posebna merenja, analize, istraživanja i kontrola stanja životne sredine, utvrđivanje kvaliteta medijuma životne sredine i stepen zagađenosti i ugroženosti.

Za postupak procene uticaja korišćeni su relevantni podaci o prostoru iz postojeće dokumentacije kao baze podataka, podaci dobijeni opservacijom na terenu i identifikacijom potencijalnih izvora zagađivanja.

- **4.1. Prirodne karakteristike**
 - **4.1.1. Topografske karakteristike**

Područje Plana detaljne regulacije se nalazi u opštini Lapovo. Opština Lapovo se nalazi u centralnoj Srbiji, u dolini reke Velike Morave, u severoistočnom delu Šumadijskog okruga. Centar opštine je grad Lapovo.

Lapovo se nalazi na mestu ukrštanja glavnih saobraćajnih (drumskih i železničkih) i infrastrukturnih pravaca (gasovod, dalekovodi).

Po podacima iz 2004. godine, opština zauzima površinu od 55 km² (od čega je 4,5 ha poljoprivredno zemljište, a oko 65 ha pripada industrijskoj zoni).

- **4.1.2. Geomorfološke odlike terena**

U morfološkom pogledu, predmetna lokacija je ravna do blago nagnuta, oivičena lokalnim saobraćajnicama. Pripada dolini stare Lepenice, odnosno levoj obali i aluvijalnoj ravni Velike Morave.

- **4.1.3. Geološka građa terena**

Za predmetno područje je urađen Elaborat „Geotehničke podloge za potrebe izrade Plana detaljne regulacije industrijske zone u Lapovu”, od strane preduzeća „Geoinženjering” d.o.o. Niš.

Geološka građa istražnog prostora je najbitnija za opšte hidrogeološke, inženjersko-geološke, morfološke i seizmičke karakteristike tla.

Neogene tvorevine predstavljene gonjim miocenom su otkrivene zapadno od istraživane lokacije i predstavljaju podinske sedimente na celoj lokaciji koja je izgrađena od aluvijalnih sedimentata označenih facijom povodnja.

Neogene tvorevine leže trangresivno preko paleozojskih i mezozojskih tvorevina. Karakteristični su po bočnom smenjivanju sedimentata, tako da se i bliski profili veoma razlikuju po rasporedu litoloških članova.

Sedimenti ovog kompleksa su konstatovani na najvećem delu terena ispod kvartarnih sedimentata, u podini aluvijalnih, aluvijalno-proaluvijalnih, deluvijalnih, deluvijalno-proluvijalnih sedimentata, a u erozionim zasecima i na površini terena. Zapunjavaju stari paleoreljef te im je dubina neujednačena. Predstavljeni su glinama, peščarima, konglomeratima i laporcima koji su vezani za veće dubine. Na istraživanom terenu sedimenti neogena su u transgresivnom odnosu prema mlađim kvartarnim sedimentima, kao i prema starijim izdvojenim geološkim jedinicama.

Drugu genetsku grupu čine kvartarne tvorevine koje su na istražnom terenu izdvojene u vidu mlađih holocenih aluvijalnih sedimentata koji izgrađuju celu lokaciju.

Aluvijalni sedimenti su vezani za razvoj aluvijalne ravni Velike Morave i njenih pritoka. Osnovna karakteristika sedimentata aluviona je prisustvo podvodanjskih suglina i suspeskova u čijoj podini su peskovi, peskoviti šljunkovi i šljunkovi u kojima je formirana stalna izdan pod blagim subarteskim pritiskom. Osnovna karakteristika ovog dela terena je relativno visok nivo podzemne vode i povremeno zabarivanje terena zbog prisustva slabo vodopropusnih glina u pripovršinskom delu lokacije.

Prema važećim seizmičkim kartama za područje Jugoslavije iz 1987. godine, za teritoriju Lapova za povratni period od 50 godina važi osnovni stepen seizmičnosti 7°MCS , za 100 godina važi $7\text{-}8^{\circ}\text{MCS}$, dok za povratni period od 200 i 500 godina (kao merodavne), važi osnovni stepen od 8°MCS . Seizmička rejonizacija je izvršena na osnovu analize svih dosadašnjih podataka, seizmogeoloških karakteristika terena i na osnovu podataka seizmičke rejonizacije užeg gradskog jezgra. Prema navedenim podacima može se usvojiti kao projektna seizmičnost VIII stepen seizmičkog intenziteta po skali MCS, sa koeficijentom seizmičnosti $K_c=0.05$, jer je u pitanju srednje tlo prema tehničkim propisima za temeljenje objekata. Pri gradnji objekata u zavisnosti od vrste i namene, za svaki objekat treba definisati parametre seizmičnosti.

• 4.1.4. Hidrogeološke karakteristike

Aluvijalni sedimenti se karakterišu prisustvom povodanjskih prašinstih i fino-zrno peskovitih glina, dok je facija korita predstavljena nevezanim klastičnim sedimentima od peska, šljunka, peskovitog šljunka i dr.

U tipičnim aluvijalnim sedimentima formiran je stalni zbijeni tip izdani sa intergranularnim tipom poroznosti vezan za peskoviti-šljunkoviti materijal, gde se nalazi pod blagim pritiskom direktno zavistan od padavina i od hidroloških uslova u toku godine, pa samim tim i veoma promenljiv. Konstatovani nivoi podzemne vode su se kretali od 2.60-3.20m od kote terena.

Prihranjivanje izdani se vrši infiltracijom padavina, infiltracijom vode iz rečnih tokova, slivanjem površinskih voda sa padina i podzemnim dotokom iz tercijarnih i kvartarnih naslaga.

• 4.1.5. Inženjersko-geološke karakteristike

Cela lokacija je izdvojena u inženjersko-geološkom pogledu, a saglasno izradi Plana detaljne regulacije u Rejon I koji predstavlja deo terena aluvijalne ravni Velike Morave. Rejon I spada u uslovno povoljne terene sa manjim ograničenjem gde je potrebno za potrebe Idejnih i Glavnih projekata pojedinačnih objekata uraditi detaljna dodatna geomehanička istraživanja.

• 4.1.6. Klimatske karakteristike i meteorološki pokazatelji

U pogledu klimatskih karakteristika, za predmetno područje postoje sledeći podaci:

- srednja godišnja temperatura vazduha u ovom području iznosi 11,4°C,
- najtopliji mesec je jul, a najhladniji januar,
- apsolutno maksimalne temperature su iznosile 38,2-39,3°C,
- apsolutne minimalne temperature imaju vrednosti: u januaru -19 do -24,1°C, u februaru od -18 do -26°C, u decembru od -17 do -22,6°C,
- relativna vlažnost vazduha se kreće u granicama od 63-73%,
- dužina osunčavanja iznosi 2090,7 časova,
- količina padavina iznosi prosečno 600-650mm, a kreće se u granicama od 580-820mm,
- u ovom području javljaju se lokalni vetrovi kao stalna vazдушna strujanja i povremeni, koji prodiru iz susednih oblasti,
- izraziti vetrovi se u ovom delu javljaju u kasnu jesen, zimu i proleće kada se smenjuju sa severoistoka, severa i juga,
- košava u kasnu jesen, zimu i proleće znatno rashlađuje vazduh i pojačava isušivanje,
- severac pojačava sušu, naročito u toku leta, kad se često javlja,
- južni vetar u rano proleće izaziva topljenje snega,
- srednja jačina vetrova u ovom području se procenjuje na 2-3 bofora, odnosno 2-5m/s (7-18km/h).

Mikroklimatske karakteristike su najviše određene otvorenošću prostora prema vetrovima iz južnog kvadranta, a zatvorenošću prema prema dominantnim severozapadnim i severnim vetrovima. Velika relativna vlažnost vazduha uslovljava pojavu tzv. radijacione magle u jesenjim i ranim zimskim danima, dok su temperaturne inverzije karakteristične za širi prostor i celo Pomoravlje

4.1.7. Karakteristike biljnog pokrivača i faune područja

Deo zone predviđene za realizaciju Plana pripada poljoprivrednom zemljištu u postojećem stanju. Neposredno okruženje predstavlja poljoprivredno zemljište, zone stanovanja sa proizvodnim i komercijalnim delatnostima, kao i saobraćajnice u okruženju (autoput Beograd-Niš, železnička pruga).

O zastupljenosti ekosistema, biotopa i vrsta može se govoriti sa aspekta korišćenja zemljišta. Zastupljeni su pretežno agroekosistemi, različitih struktura.

U predmetnoj zoni, sa aspekta zaštite biodiverziteta u pravom smislu reči se ne može govoriti.

Predstavnici faune su tipični za agroekosisteme.

Opservacijom na terenu zaključeno je da su edifikatori agroekosistema tipični. Takođe, korišćenje zemljišta u prethodnom periodu i postojećem stanju kao i prirodne karakteristike predeone celine, stvorene vrednosti i postojeći ograničavajući faktori, ukazuju

na to da ne postoje uslovi za potencijalnu mogućnost postojanja retkih ili ugroženih vrsta, njihovih staništa i biocenoza.

Potencijalni migracioni pravci, ako su postojali, realizacijom putne infrastrukture i infrastrukturnih koridora u prethodnom periodu su već narušeni i uspostavljeni novi prema postojećim uslovima. Postojeće korišćenje zemljišta podrazumeva korišćenje mehanizacije, agrotehničkih mera i intenzivno antropogeno prisustvo, što je uslovalo i redukciju prisutnih vrsta flore i faune.

- **4.1.8. Zaštićena prirodna dobra**

Na osnovu dokumentacije Zavoda za zaštitu prirode, kao i uvidom u Registar zaštićenih prirodnih dobara, konstatovano je da na teritoriji koja je obuhvaćena granicama Plana detaljne regulacije industrijske zone u Lapovu nema zaštićenih prirodnih dobara.

- **4.1.9. Pejzažno-predeone odlike**

Vizuelni identitet prostora planirane radne zone analiziran je sa aspekta:

- prirodnih faktora koji predstavljaju značajne elemente pejzaža: reljefa i vegetacije,
- antropogenih faktora: namene korišćenja zemljišta, izgrađenih struktura, njihovog rasporeda i zastupljenosti.

Predmetno područje predstavlja uglavnom neizgrađeno zemljište, osim krajnjeg južnog i jugozapadnog dela lokacije, gde se nalazi grupacija stanovanja sa uslužnim i komercijalnim delatnostima i grupacija stanovanja sa proizvodnim delatnostima. U neposrednom okruženju je autoput Beograd-Niš.

- **4.2. Stvorene vrednosti**

- **4.2.1. Naseljenost i gustine stanovanja**

Demografske karakteristike - promene ukupnog broja i strukture stanovnika, kao projekcije ekonomskih komponenata standarda čine osnovu na kojoj se temelji prostorno-fizička dimenzija razvoja.

Broj stanovnika u Lapovu ima tendenciju blagog rasta kroz dugi niz godina, sve do poslednjeg popisa kada je prvi put zabeležen pad broja stanovnika (1991. u odnosu na 1981. godinu). U 2010. godini, na području Lapova očekuje se ukupno 13000 stanovnika, odnosno 3800 domaćinstava.

Prostor obuhvaćen Planom predstavlja uglavnom neizgrađeno zemljište. U južnom i jugozapadnom delu se nalazi zona stanovanja sa uslužnim i komercijalnim delatnostima i zona stanovanja sa proizvodnim delatnostima.

Prema nameni površina iz Generalnog plana „Lapovo 2010” ovo su zone stanovanja visokih gustina $G_s=65$ stanova/ha.

- **4.2.2. Kulturno nasleđe**

Uvidom u postojeću dokumentaciju i uvidom na terenu utvrđeno je da na predmetnoj lokaciji nema evidentiranih - valorizovanih objekata graditeljskog nasleđa, odnosno spomenika kulture i ne postoji evidentirano arheološko nalazište.

Ako se u toku izvođenja radova naiđe na arheološka nalazišta ili arheološke predmete, izvođač radova je dužan da odmah, bez odlaganja prekine radove i obavesti nadležni zavod za zaštitu spomenika kulture, da preduzme mere da se nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mestu i u položaju u kom je otkriven.

- **4.2.3. Infrastrukturalna i komunalna opremljenost**

Područje Plana, sa južne strane, tangira Njegoševa ulica, koja je svrstana u gradske magistrale (sa planiranom regulacionom širinom od 15-25m), a sa zapadne strane je planirana nova gradska saobraćajnica (sa planiranom regulacionom širinom od 13-18m).

Preko predmetnog prostora prolaze značajni koridori infrastrukture, koji čine deo magistralnog sistema gradske infrastrukture i koji predstavljaju ograničavajući faktor za dalji razvoj predmetne zone.

Infrastrukturni objekti i kapaciteti - Postojeće izvorište vodosnabdevanja „Garevina” je kapaciteta oko 60l/sec i ne zadovoljava perspektivne potrebe, pa je predviđeno korišćenje akumulacije „Gruža”, odnosno povezivanje na distributivni sistem Kragujevca, čije je jedno izvorište „Morava” u selu Brzan, locirano oko 3km uzvodno od postojećeg izvorišta vodosnabdevanja Lapova.

Sve sakupljene otpadne vode odvođe se do crpne stanice „Bunar”, a od nje do planiranog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, koje je locirano iza klanice, pored puta za Svilajnac. Za industrijske objekte predviđeni su predtretmani otpadnih voda.

Snabdevanje električnom energijom preko trafostanice 110/35/10kV KG 0018 „Lapovo”, trafostanice 35/10kV KG 08 „Lapovo” i mreže distributivnih trafostanica 10/0,4kV. Ukupna jednovremena snaga na području Generalnog plana je 48MVA.

TT mreža je realizovana.

Predviđena je gasifikacija i korišćenje prirodnog gasa, pre svega u industriji.

5.0. Razmatrana pitanja životne sredine

- **5.1. Karakteristike životne sredine u zonama**
 - **gde postoji mogućnost značajnog uticaja**

Ekološki kapacitet prostora, odnosno životne sredine, prema konceptu održivog razvoja, predstavlja granicu korišćenja obnovljivih resursa, saglasno njihovoj regenerativnosti.

Dalji održivi razvoj područja u granicama Plana detaljne regulacije mora biti zasnovan na poštovanju obavezujućih smernica da se na principima ekonomičnosti i razumnosti koriste prirodni resursi ovog područja.

Planirana izgradnja objekata i uređenje terena mora biti definisana i usklađena sa prirodnim karakteristikama i vrednostima područja, a u cilju očuvanja predeono-pejzažnih vrednosti prostora i sprečavanja neželjenih efekata potencijalnog ugrožavanja i degradacije.

Potencijalno osetljive zone i zone mogućih uticaja od realizacije Plana su poljoprivredne površine u okruženju i zone stanovanja.

Zbog postojanja vulnerabilnih sadržaja, neophodna je primena mera prevencije, sprečavanja, otklanjanja i svođenja uticaja u Zakonom dozvoljene granice ekološke prihvatljivosti pri realizaciji pojedinačnih Projekata i infrastrukturnih sistema u zoni procene uticaja.

Smernice za dalji održivi razvoj prostora u granicama Plana detaljne regulacije:

- razvoj područja Plana u skladu sa planiranim kapacitetom realizovanih i planiranih Projekata,
- namena prostora i uslovi korišćenja prirodnih resursa, usaglašeni sa prostorno-ekološkim kapacitetom, značajem područja i faktorima ograničenja, predstavlja podlogu za implementaciju Plana,

- razvoj planiranih kapaciteta održiv je uz specijalizaciju zasnovanu na obeležjima i prednostima područja,
- integracija lokalnog stanovništva zasnovana na ekološko-ekonomskim parametrima,
- razvoj infrastrukturne i komunalne opremljenosti, saglasno merama zaštite i unapređenja stanja,
- valorizacija i planska podrška specifičnim prednostima šireg okruženja.

- **5.2. Problemi zaštite životne sredine u zonama**

- **gde postoji mogućnost značajnog uticaja**

U Planu detaljne regulacije planirane su mere zaštite u smislu racionalnog korišćenja zemljišta kao teško obnovljivog prirodnog resursa (organizacija kompleksa, stepen izgrađenosti, zauzetosti i ostali urbanistički parametri). Takođe, planirane su mere zaštite od potencijalnog zagađivanja činilaca životne sredine (planirana infrastrukturna i komunalna opremljenost, ozelenjavanje kompleksa).

Dakle, Planom detaljne regulacije za definisane Projekte su dati svi elementi za hijerarhijski niži nivo postupka procene (Procene uticaja Projekta na životnu sredinu), u skladu sa odredbama Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu, „Sl. glasnik RS”, br. 135/04.

Saglasno članu 6. Zakona o strateškoj proceni uticaja („Sl. glasnik RS”, br. 135/04), u Izveštaju o Strateškoj proceni uticaja nisu razmatrana sledeća pitanja iz oblasti zaštite životne sredine:

- klimatske promene i promene ozonskog omotača, obzirom na očekivanu emanaciju CO₂ i drugih gasova sa efektom staklene bašte, prostor u granicama Plana detaljne regulacije nije merodavan u potencijalno pozitivnom i negativnom smislu (a sa aspekta obaveza prema međunarodnim sporazumima);
- jonizujuće i nejonizujuće zračenje, obzirom da planirana namena prostora, urbanističke zone, postojeći i planirani Projekti - objekti i sadržaji ne predstavljaju opasnost po životnu sredinu i uticaj na nivo postojećeg zračenja,
- prirodna i kulturna dobra, obzirom na uslove nadležnih institucija,
- biljni i životinjski svet, staništa i biodiverzitet obzirom na karakteristike lokacija planiranih Projekata.

Problemi zaštite životne sredine u Planu, su pre svega nedostatak relevantnih podataka o stanju medijuma životne sredine kao „nultom stanju”, baze podataka i izvoru informacija o mogućim ograničenjima pri planiranju namene prostora.

Podaci praćenja stanja medijuma životne sredine ne postoje, a za potrebe Plana nisu vršena, te za postupak procene uticaja predstavljaju nedostatak.

6.0. Prikaz varijantnih rešenja

- u Planu detaljne regulacije

- **6.1. Prikaz varijantnog rešenja nerealizovanja Plana**

Na osnovu usvojenog Programa doneta je Odluka o izradi Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” (prema Zakonu o planiranju i izgradnji, „Sl. glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06). Programom su obuhvaćeni svi bitni parametri, izvršene su potrebne analize i sagledavanja:

1. analiza postojećeg stanja,

2. veličina zahvata Plana sa specifičnim karakteristikama prirodnih i stvorenih vrednosti,
3. način korišćenja prostora, struktura funkcija i nivo opremljenosti,
4. način korišćenja građevinskog zemljišta,
5. položaj i značaj u Generalnom planu „Lapovo 2010”,
6. procena mogućih pravaca daljeg održivog razvoja prostorne celine.

Programom je, na osnovu sagledavanja prostora sa svih aspekata, zbog specifičnosti prostorne celine dat predlog mogućih sadržaja i funkcija i predlog za izradu Plana detaljne regulacije. **Takva odluka predstavlja najbolje ponuđeno rešenje sa aspekta ekološke kontrole u prostoru.**

Iz tih razloga Planski dokument mora sadržati projekciju razvoja i prostornog uređenja, način korišćenja prirodnih resursa, mere zaštite, pravila regulacije, uređenja i građenja, infrastrukturnu opremljenost, stepen izgrađenosti, zauzetosti i uređenosti, kao odraz planiranja prema ekološkoj matrici.

U slučaju nerealizovanja Plana moguće posledice po životnu sredinu mogu biti značajne zbog sledećih mogućih pojava:

- neadekvatne i nedovoljne infrastrukturne opremljenosti,
- realizacije Projekata bez prethodnog potpunog infrastrukturnog opremanja,
- realizacije Projekata bez prethodne procene uticaja na životnu sredinu,
- nepostojanja Plana upravljanja otpadom i otpadnim vodama,
- neracionalnog korišćenja neobnovljivih i teško obnovljivih prirodnih resursa,
- potencijalnog zagađivanja medijuma životne sredine.

Nerealizovanje Plana je varijantno rešenje sa potencijalnim negativnim efektima po životnu sredinu, jer su u izradi Programa za Plan identifikovani osnovni problemi životne sredine i uzroci nastanka.

Planom detaljne regulacije i Strateškom procenom uticaja predložena su rešenja za sprečavanje konfliktnosti u prostoru i razrešenje postojećih prostornih i ekoloških problema.

Za rešavanje utvrđenih ekoloških problema, unapređenje životne sredine i razvoj prostorne celine, a saglasno odredbama Plana višeg reda, **preporuka je donošenje i implementacija** Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, **kao ekološki preventivne i prihvatljive matrice za održivi razvoj.**

-
- **6.2. Prikaz najbolje ponuđenog varijantnog**
 - **rešenja sa aspekta zaštite životne sredine**

Cilj izrade Plana detaljne regulacije je izbor najboljeg varijantnog rešenja za održivi razvoj prostora u granicama Plana, zaštitu prirodnih resursa, prostora uopšte i životne sredine.

U fazi izrade Programa, strateškom procenom uticaja razmatrana su varijantna rešenja koja se odnose na:

- prostorni položaj objekata i funkcija unutar planiranog kompleksa,
- pristupni put.

Razmatrana je varijanta da kompleks sa parkingom bude orijentisan ka autoputu E-75 Beograd-Niš (istočno) i varijanta da bude orijentisan ka naselju (zapadno). Usvojena varijanta je da parking i upravna zgrada budu istočno (ka autoputu), a da se zapadno uz zone stanovanja formira zaštitni zeleni pojas i kompleks adekvatno pejzažno uredi.

Planom višeg reda - Generalnim planom Lapovo 2010 definisane su i utvrđene osnovne karakteristike Plana detaljne regulacije.

Kroz Program je izvršena analiza predmetnog područja, položaj i značaj područja Plana, stanje podloga, status zemljišta, postojeće strukture, stanje infrastrukturne i komunalne opremljenosti, kao i mogući ograničavajući faktori:

- postojanje koridora nadzemne elektroenergetske infrastrukture i podzemne kanalizacione mreže koji se mora izmestiti,
- rekonstrukcija postojeće petlje na autoputu E-75 zbog formiranja adekvatnog priključka industrijske zone na saobraćajnu mrežu,
- poštovanje zaštitnog pojasa autoputa E-75 (40m prema Zakonu o javnim putevima, „Sl. glasnik RS” br. 101/2005).

Data je, takođe, analiza i procena razvojnih mogućnosti za osnovne postavke Plana.

Na osnovu navedenih analiza i procena doneta je Odluka o izradi Plana detaljne regulacije za prostor obuhvaćen Programom, kao usvojena varijanta pre postupka strateške procene uticaja.

Obzirom da je prostorni položaj planiranog kompleksa i razmeštaj objekata i sadržaja definisan, utvrđeni su saobraćajni uslovi, položaj infrastrukturnih sistema, pejzažno uređenje predmetnih kompleksa, rešenje dato Planom predstavlja najbolje ponuđeno rešenje sa aspekta zaštite životne sredine.

Najpovoljnije rešenje Plana detaljne regulacije sadrži strateški cilj zaštite životne sredine i očuvanje ekološkog integriteta i kapaciteta prostora:

- racionalno korišćenje prirodnih resursa i energije,
- racionalnu organizaciju i uređenje prostora u granicama Plana,
- zaštitu svih segmenata životne sredine, zaštitu od aerozagađivanja, zagađivanja voda i zemljišta, zaštitu od prekomerne buke, emanacije mirisa, toplote, svetlosti i elektromagnetnog zračenja, kumulativnih i sinergičnih efekata sa postojećim Projektima,
- adekvatno infrastrukturno i komunalno opremanje lokacije,
- upravljanje svim generisanim vrstama otpada i otpadnih voda u toku realizacije i redovnog rada planiranih Projekata,
- planirane su mere zaštite, koje će se operativno projektovati i sprovoditi prema hijerarhijskim nivoima - u procesu implementacije Plana, na nižim hijerarhijskim nivoima - za realizaciju pojedinačnih Projekata,
- za pojedinačne Projekte, potencijalne izvore negativnih uticaja, obavezna je procena uticaja na životnu sredinu, projektovanje i sprovođenje mera zaštite, mera upravljanja akcidentom i kontrola stanja životne sredine (obavezni monitoring životne sredine).

Predložen Program za Plan detaljne regulacije predstavlja varijantno rešenje koje obezbeđuje:

- **donošenje urbanističke regulative za analizirani prostor od 20,62 ha,**
- **usvajanje koncepcije održivog ekološko-ekonomski prihvatljivog razvoja,**
- **održivo korišćenje svih resursa u granicama Plana u funkciji razvoja,**
- **utvrđivanje pravila regulacije, uređenja i građenja,**
- **zaštitu obnovljivih, teško obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa,**
- **izbor upravljanja prostorom na ekološki prihvatljiv i održiv način,**
- **obaveznu hijerarhijsku uslovljenost za Procene uticaja planiranih Projekata na životnu sredinu,**

- sprečavanje uzroka ekoloških problema na izvoru događanja i izbegavanje konflikata u prostoru,
- utvrđivanje i uspostavljanje kriterijuma za izradu pojedinačnih Procena uticaja uz identifikaciju mogućih problema u prostoru,
- revitalizaciju prostora i zaštitu i unapređenje životne sredine.

• **7.0. Rezultati i konsultacije sa nadležnim organima bitnim sa aspekta procene uticaja na životnu sredinu i sa aspekta zaštite životne sredine**

U postupku donošenja Odluke o izradi Plana, predložen je Program za Plan kao polaz za izbor i predlog vrste potrebnog Plana za analizirani prostor.

Zbog specifičnosti prostora u analiziranim granicama, neposrednog okruženja i šireg zaleđa, postojećih i planiranih namena i funkcija, predložen je Plan detaljne regulacije „Radna zona 2 - Industrijska zona u Lapovu”.

U postupku izrade Programa pribavljeni su bitni uslovi nadležnih organa, institucija i preduzeća, kako bi se zahtevi, uslovi i preporuke istih, ispoštovale i integrisale u planska rešenja.

Rezultati konsultacija:

Zavod za zaštitu prirode Srbije - Na osnovu dokumentacije Zavoda za zaštitu prirode, kao i uvidom u Registar zaštićenih prirodnih dobara, konstatovano je da na teritoriji koja je obuhvaćena granicama Plana detaljne regulacije industrijske zone u Lapovu nema zaštićenih prirodnih dobara. Planom treba definisati koncept infrastrukturnog opremanja industrijske zone, uspostaviti upravljanje otpadom i otpadnim vodama, formirati zaštitno zelenilo, obezbediti protivpožarnu zaštitu.

Zavod za zaštitu spomenika kulture Kragujevac - Uvidom u postojeću dokumentaciju i uvidom na terenu utvrđeno je da na predmetnoj lokaciji nema evidentiranih - valorizovanih objekata graditeljskog nasleđa, odnosno spomenika kulture i ne postoji evidentirano arheološko nalazište.

Ako se u toku izvođenja radova naiđe na arheološka nalazišta ili arheološke predmete, izvođač radova je dužan da odmah, bez odlaganja prekine radove i obavseti nadležni zavod za zaštitu spomenika kulture, da preduzme mere da se nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mestu i u položaju u kom je otkriven.

JVP „Srbijavode” Beograd, VPC „Morava” Niš - Pribavljeno je Mišljenje u postupku pribavljanja vodoprivrednih uslova:

- investiciono-tehničkom dokumentacijom predvideti snabdevanje vodom iz postojećeg sistema vodosnabdevanja naselja, ukoliko isti može obezbediti propisani kvalitet i potrebne količine vode; ukoliko te količine vode nisu dovoljne, obezbediti poseban sistem vodosnabdevanja - eksploatacijom podzemnih voda uz obaveznu kontrolu kvaliteta i količine;
- izvršiti identifikaciju svih otpadnih voda (sanitarno-fekalnih, tehnoloških, sa manipulativnih poršina);
- za sistem za prečišćavanje otpadnih voda predvideti odgovarajuće tehničko-tehnološko rešenje koje će obezbediti i garantovati takav kvalitet prečišćenih voda koje neće ugroziti recipijent;
- za praćenje količina ispuštenih voda na kolektoru postaviti merni uređaj;
- od nadležnog Ministarstva pribaviti vodoprivredne uslove.

JKSP „Morava” Lapovo - u granicama Programa za izradu Plana nalazi se:

- kanalizaciona potisna linija Ø200,

- linija za atmosferske i otpadne vode iz „Kolor Pressa” Ø200,
- vodovodna linija pocinkovana 2”.

Konsultacije su obavljene i sa drugim preduzećima i institucijama:

- Savezno ministarstvo odbrane, Uprava za infrastrukturu,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova, Sektor za zaštitu i spasavanje,
- Elektrodistribucija Kragujevac,
- JP „Srbijagas” Beograd,
- „Telekom” Srbija.

Konsultacije sa nadležnim organom za urbanizam i zaštitu životne sredine rezultirale su donošenjem Odluke o proceni uticaja, izradi Strateške procene uticaja (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja).

•

- **8.0. Opšti i posebni ciljevi Strateške procene uticaja i izbor indikatora**

Strateška procena uticaja na životnu sredinu (Strategic Environmental Assessment) Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” je proces koji će lokalnoj Upravi obezbediti prikaz mogućih uticaja planiranih namena na životnu sredinu, kao i smernice za dalje postupanje pri implementaciji Plana, a u cilju zaštite životne sredine.

- **8.1. Opšti ciljevi**

Prostorni plan Republike Srbije (PPRS) kao strateški razvojni dokument orijentisan je pre svega, na iznalaženje mogućnosti rešavanja najznačajnijih prostornih problema koji su nastali u prethodnom periodu, kao i na utvrđivanje dugoročnih (globalnih) ciljeva uređenja prostora i naselja. Na taj način, definisan je i jedan od osnovnih ciljeva PPRS koji ukazuje da je zaštita životne sredine integrativni deo svih segmenata plana.

Osim toga, strateški je postavljen zahtev za obaveznim usklađivanjem korišćenja prostora sa kapacitetom i ograničenjima prirodnih i stvorenih vrednosti, a sa potrebama socioekonomskog razvoja, što zapravo predstavlja osnovni koncept održivog razvoja.

Opšti ciljevi Strateške procene uticaja, (zbog hijerarhijske i vremenske uslovljenosti i planskog horizonta Prostornog plana Republike Srbije i Generalnog plana „Lapovo 2010”) su:

- kvalitetna životna sredina, dovoljne količine higijenski ispravne vode za piće,
- čist vazduh, smanjenje izvora mogućeg zagađivanja i nivoa buke, kao i izbor ekološki najprihvatljivijih energenata,
- uređenje ekoloških i urbanističkih zona i celine, saglasno zahtevima za racionalnim korišćenjem neobnovljivih i teško obnovljivih prirodnih resursa,
- suzbijanje neplanske izgradnje i nenamenskog korišćenja prostora,
- sprečavanje konflikata u prostoru između privrednih aktivnosti i saobraćaja sa jedne strane i stanovanja sa druge strane.

Strateški ciljevi zaštite životne sredine dati odredbama PPRS predstavljaju faktore očuvanja ekološkog integriteta prostora tj. racionalnog korišćenja prirodnih resursa i zaštite segmenata (medijuma) životne sredine.

Mere za ostvarivanje navedenih ciljeva i koncepcije Prostornog plana, sa aspekta zaštite životne sredine predstavljene su kroz instrument za preventivnu zaštitu životne sredine u planiranju i uređivanju prostora i naselja preko obaveze Nosioca Projekta (Plana) da izvrši kvantifikaciju i analizu uticaja predmetne aktivnosti na životnu sredinu.

Strateškom procenom uticaja predviđena je mera obavezne primene ekoloških kriterijuma pri utvrđivanju namene zemljišta u urbanističkim planovima. Takva mera je suštinski važna za ostvarivanje utvrđenih ciljeva životne sredine i polaz pri Strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu.

8.2. Posebni ciljevi

Posebni ciljevi su diktirani specifičnostima lokacije, neposrednog okruženja i postojećim sadržajima u okviru predmetne zone.

Posebni ciljevi Strateške procene uticaja Plana su:

- uključivanje održivosti za Plan, analizirajući uzroke mogućih ekoloških problema na izvoru događanja (pri izradi Plana) kako bi se sprečili troškovi sanacije mogućih grešaka,
- identifikacija i karakterizacija postojećih izvora zagađenja, utvrđivanje stanja zagađenosti životne sredine,
- definisanje mera za sprečavanje i ograničavanje negativnih uticaja i predlog mera za unapređenje stanja životne sredine na Planom obuhvaćenom prostoru već izgrađenih objekata i usklađivanje sa planiranim namenama u privrednoj zoni,
- planirani programi u predmetnoj zoni moraju ispunjavati uslove najmanjeg rizika po životnu sredinu, da smanje opterećenje prostora, uključe obavezu reciklaže i spreče negativne uticaje na životnu sredinu primenjujući najbolje dostupne tehnike,
- zastupljeni programi moraju obezbeđivati usklađenost interesa zaštite životne sredine i ekonomskog razvoja, odnosno moraju ispunjavati uslov održivosti i prihvatljivosti,
- za sve postojeće Projekte, kao i za Programe i Projekte koji se planiraju i koji će se realizovati u granicama Plana, uključujući promene tehnologija, proširenje kapaciteta ili prestanak rada, koji predstavljaju potencijalne izvore zagađivanja životne sredine ili predstavljaju rizik po zdravlje stanovništva, obaveza je da se vrši Procena uticaja na životnu sredinu,
- procena strateških uticaja Plana i planskih rešenja kako bi se predupredila potreba i problemi parcijalnih procena za pojedinačne, konkretne Projekte, ali i uvela obaveznost pojedinačnih Procena uticaja za specifične Programe i Projekte, potencijalne izvore zagađivanja ili negativnog uticaja na životnu sredinu.

Odredbe Strateške procene uticaja omogućavaju formiranje ekološke matrice za planiranje namene prostora na principima održivosti i ekološke prihvatljivosti područja u zahvatu Plana, ali i sa osnovnim smernicama za neposredno okruženje - zonu zaleđa.

• **8.3. Izbor indikatora**

Da bi indikatori bili pouzdani, primenljivi na svim nivoima planiranja, kao i instrument za poređenje, neophodan je usaglašeni sistem praćenja koji podrazumeva: jedinstvene pokazatelje, jedinice merenja, metod merenja, period praćenja, način obrade i prikazivanje rezultata.

Podaci se prikupljaju na raznim nivoima i u raznim institucijama: statističkim zavodima, zavodima za zdravstvenu zaštitu, hidrometeorološkim službama, geološkim i geodetskim zavodima, zavodima za zaštitu prirode i spomenika kulture.

Indikatori mogu da se svrstaju u tri osnovne grupe. To su:

- aktivnosti i procesi u sredini,
- stanje životne sredine,
- sredstva i mere za ostvarivanje politike zaštite životne sredine.

Aktivnosti i procesi u sredini obuhvataju: sve ljudske aktivnosti koje dovode do promena u sredini (kao što su procesi naseljavanja, poljoprivredne delatnosti, šumarstvo, lov i ribolov, industrija, saobraćaj, energetika, vodoprivreda, rekreacija), zatim prateće pojave urbanizacije i industrijalizacije (otpad, buka, zračenje), kao i prirodno ugrožavanje sredine (nepogode i katastrofe).

Stanje životne sredine obuhvata one indikatore koji daju opšte informacije o području (informacije o sredini - teritoriji i prostornom uređenju), zatim za prirodne izvore i uslove: zemljište, mineralne sirovine, šume, faunu i floru, vodu i vazduh, prirodne vrednosti, gradska i seoska naselja, opšte informacije o njima, o uslovima stanovanja, uslovima rada, urbanom standardu, komunalnoj opremljenosti, istorijskim celinama i spomenicima.

Sredstva i mere za ostvarivanje politike zaštite životne sredine obuhvataju informacione sisteme, zakonodavstvo, planiranje, istraživanje, obrazovanje, ekonomske mere, organizovanost i međunarodnu saradnju.

Prikaz indikatora održivog razvoja (razvoja usklađenog sa zahtevima zaštite životne sredine je limitiran načinom prikupljanja i obrade statističkih podataka). Indikatori održivog razvoja moraju biti korišćeni u kontaktima sa međunarodnim organizacijama i institucijama. Međutim, oni traže duži period obrade podataka, jer su u većini slučajeva izvedeni pokazatelji u Srbiji, za koje je neophodna statistička obrada na osnovu postojeće statističke dokumentacije. Potrebno je raditi na razvoju ekoloških (Indicators of Sustainable Development) statističkih pokazatelja u statistici Srbije.

U nedostatku standardizovanog sistema indikatora životne sredine i nedostatku adekvatne baze podataka o stanju životne sredine za potrebe procene uticaja primenjena je metodologija modela „Rapid Urban Environmental Assessment” i „Mev Urban” (sa elementima analize, valorizacije i procene).

Kriterijumi za ocenu mogućih pojedinačnih, sinergičnih, kumulativnih, dugotrajnih, dugoročnih, reverzibilnih, kratkotrajnih, ireverzibilnih, složenih sa verovatnoćom ponavljanja uticaja i mogućih posledica po životnu sredinu uspostavljeni su na osnovu:

- Ciljeva razvojne politike lokalne Uprave;
- Strateških smernica Prostornog plana Republike Srbije i Generalnog plana Lapovo 2010;
- Racionalnog i održivog korišćenja raspoloživih prirodnih resursa;
- Smernica za upravljanje stanjem i kvalitetom životne sredine.

Kriterijumi za ocenu veličine, obima i značaja uticaja Plana su osnov za valorizaciju indikatora životne sredine i predstavljaju ključni faktor upravljanja životnom sredinom u granicama Plana, ali i neposrednog okruženja koje je od značaja za Plan.

Prostorni položaj, prirodne karakteristike i vrednosti, definisani objekti, sadržaji i funkcije - Projekti, u granicama Plana su matrica za vrednovanje ekoloških uticaja lokalnog i šireg prostornog značaja.

9.0. Procena mogućih uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - Industrijska zona u Lapovu” na životnu sredinu

Procena mogućih uticaja Plana na životnu sredinu obuhvata:

vrednovanje mogućih varijantnih rešenja,
izbor najbolje ponuđene varijante sa ekološkog aspekta i
propisivanje smernica i mera za sprečavanje i ograničavanje negativnih uticaja,
sprečavanje prostornih konflikata (konflikti planiranih namena, funkcija, sadržaja) i
uvećanje pozitivnih efekata Plana na životnu sredinu.

Ekološki problemi prostora u zahvatu Plana obuhvataju prostorno-ekološke specifične pojave koje mogu nastati zbog:

9. karakteristika postojećih i planiranih (definisanih) Projekata,
10. namene i karakteristika prostora u neposrednom okruženju (zaleđu).

Ekološka procena Plana kao važan korak u postupku donošenja Odluke za usvajanje planiranih namena, načina korišćenja i zaštite prirodnih resursa i životne sredine, predstavlja vrednovanje sa aspekta:

- primenjenih mera prevencije na planskom nivou (definisanje namena, objekata, pratećih sadržaja i infrastrukture) za sprečavanje i minimiziranje potencijalno štetnih uticaja na prirodne vrednosti i kvalitet životne sredine;
- racionalnog, ekološki prihvatljivog korišćenja prirodnih resursa,
- implementiranih mera za otklanjanje mogućih posledica u prostoru od planiranih (definisanih) Projekata.

Procena uticaja planiranih namena - definisanih Projekata, vršena je sa aspekta mogućih uticaja:

- u okviru granica Plana,
- u okviru kompleksa pojedinačnih Projekata,
- uticaja na neposredno i šire okruženje.

Za potrebe Strateške procene uticaja, kao okvir graničnih kapaciteta životne sredine, korišćeni su uslovi i podaci nadležnih institucija i Program za Plan detaljne regulacije, dok je postojeće stanje dato kao procena na osnovu opservacije i evidentiranja na terenu.

Vrednovanje i procena kapaciteta prostora i stanja životne sredine u Planu detaljne regulacije i neposrednom okruženju, zasnovano je na proceni kvaliteta životne sredine (obzirom da ne postoji raspoloživa adekvatna baza podataka, a ni usvojen sistematizovan i standardizovan sistem indikatora).

Postupak ocenjivanja kvaliteta životne sredine i očekivanih efekata Plana detaljne regulacije vršen je na osnovu vrednovanja mogućih ekoloških uticaja (pozitivnih i negativnih). Veličina uticaja predstavlja prikaz štete ili koristi od procenjenog delovanja na životnu sredinu, dok značaj uticaja predstavlja razmere fizičkog prostora koji može biti izložen delovanju promena u sredini. Uticaji, odnosno posledice, prema karakteristikama ocenjeni su negativnim ili pozitivnim predznakom.

Uticaji, odnosno posledice, prema veličini promena se ocenjuju brojevima od -3 do +3, gde se znak minus odnosi na negativne, a znak plus na pozitivne promene.

Tabela 9.0.a Kriterijumi za ocenjivanje veličine uticaja (modifikovana PADC metodologija)

Veličina uticaja	Oznaka	Tumačenje
kritičan - vrlo negativan	-3	onemogućavanje funkcije u datom prostoru
veći	-2	u većoj meri narušava stanje životne sredine
manji	-1	u manjoj meri narušava životnu sredinu
nema uticaja	0	nema promena u životnoj sredini
pozitivan	+1	manje pozitivne promene i uticaji u životnoj sredini
povoljan	+2	povoljne promene i uticaji na kvalitet životne sredine
v vrlo povoljan	+3	promene bitno poboljšavaju kvalitet životne sredine

Značaj uticaja procenjen je u odnosu na prostorne razmere na kojima se može ostvariti uticaj aktivnosti u prostoru. Kriterijumi za ocenjivanje razmera uticaja Plana detaljne regulacije su lokalni i uticaji u okviru šire prostorne celine - Generalnog plana Lapovo.

Tabela 9.0.b Značaj uticaja

Značaj uticaja	Oznaka	Opis
šire prostorni	II	mogući uticaji u okviru šire prostorne celine - Generalnog plana Lapovo 2010
lokalni	I	mogući uticaji u zoni Plana detaljne regulacije

Na osnovu ukupne analize i sagledavanja karaktera Plana i prostornog položaja i značaja, korišćeni su i kriterijumi vezani za karakter uticaja, odnosno posledica. U tom smislu definisani su kratkoročni efekti, dugotrajni, reverzibilni i ireverzibilni efekti kao verovatnoća „događanja” i uticaja u prostoru.

Tabela 9.0.c Verovatnoća uticaja

Verovatnoća	Rang
100%	posledice izvesne
>50%	posledice verovatne
<50%	posledice manje verovatnoće
<1%	posledice isključene

• 9.1. Prikaz procenjenih uticaja varijantnih rešenja Plana sa merama za sprečavanje i ograničavanje negativnih uticaja i povećanje pozitivnih efekata

Način korišćenja zemljišta u prethodnom periodu, prostorni položaj područja Plana (predmeta procene uticaja) je posledica prethodnih odluka o upravljanju prostorom.

Prema postavkama i predloženim planskim rešenjima, očekuje se uspostavljanje kontrole stanja, primena mera prevencije, sprečavanja, otklanjanja i minimiziranja potencijalno štetnih uticaja i svodenje u granice ekološke održivosti i zakonske prihvatljivosti.

Obzirom na definisani prostorni položaj kompleksa planiranih Projekata i određene kapacitete, precizirane uslove pristupa predmetnim kompleksima, vrednovanje varijantnih rešenja iz postupka procene je izostavljeno.

Rešenje dato Planom detaljne regulacije predstavlja istovremeno i najbolju varijantu za dalji održivi razvoj područja obuhvaćenog Planom.

Opservacijom na terenu, uvidom u postojeću dokumentaciju, uslove i saglasnosti, identifikovani su osnovni problemi u granicama Plana i okruženju, od značaja za predmet procene, kao i uzroci koji su doveli do poremećaja ekološke ravnoteže.

Kako su glavni ekološki problemi u području Plana u najvećoj meri posledica neadekvatnog korišćenja i uređenja prostora i pretežnog uticaja iz zona neposrednog okruženja, to će i planirane mere za sprečavanje potencijalno štetnih uticaja i unapređenje

stanja životne sredine obuhvatiti izradu pojedinačnih Projekata sa procenama uticaja u cilju povećanja pozitivnih uticaja u granicama Plana i smanjenja potencijalno negativnih uticaja.

Posebno su vrednovani očekivani negativni efekti zbog:

- rizika od zagađenja životne sredine usled generisanja komunalnog otpada, opasnog otpada, otpada sa karakteristikama sekundarnih sirovina, otpadnih voda, pojave buke, u slučaju parcijalnog rešavanja upravljanja otpadom i otpadnim vodama,
- potencijalnog negativnog uticaja na zdravlje korisnika prostora u slučaju akcidenta (akcidenti pri realizaciji kompleksa, pri redovnom radu).

Pozitivni efekti razmatrani su sa aspekta:

- adekvatnog upravljanja otpadom i otpadnim vodama,
- obaveznog tretmana svih otpadnih voda i predtretmana atmosferskih potencijalno zauljenih voda pre upuštanja u recipijent,
- infrastrukturnog opremanja planiranih kompleksa,
- ozelenjavanja i pejzažnog uređenja prostora i podizanja pejzažnih karakteristika na viši nivo.

• **9.2. Poređenje varijantnih rešenja i prikaz razloga za izbor najpovoljnijeg rešenja sa aspekta zaštite životne sredine**

U postupku izrade Programa i Plana detaljne regulacije nisu predlagana ni razmatrana varijantna rešenja planskog karaktera. Obzirom na definisani položaj kompleksa u okviru plana, definisanu tehnologiju, razmatrana je orijentacija kompleksa u odnosu na autoput i zonu stanovanja.

Planom su predložena namena prostora, pravila uređenja i građenja, definisana vrsta, prostorni položaj i kapacitet pojedinačnih Projekata, predviđeno adekvatno komunalno i infrastrukturno opremanje.

Planom predložena varijanta, kao najbolje ponuđeno rešenje daje mogućnost za uspostavljanje integralne kontrole korišćenja prostora u granicama Plana, kao i kontrolu i zaštitu životne sredine.

Ekološki, najprihvatljiviji koncept i najbolje ponuđeno varijantno rešenje Plana detaljne regulacije je koncept Plana sa:

- realizacijom objekata i sadržaja u funkciji održivog razvoja,
- optimalnim stepenom zauzetosti i izgrađenosti prostora i brojem korisnika prostora,
- minimalnim uticajem na medijume životne sredine.

• **9.3. Prikaz procenjenih uticaja Plana na životnu sredinu sa opisom mera za sprečavanje negativnih uticaja i**

- **uvećanje pozitivnih uticaja na životnu sredinu**

Način korišćenja prostora u zoni granica Plana detaljne regulacije, u prethodnom periodu korišćen je saglasno prethodno donetim odlukama. Zemljište u granicama Plana u postojećem stanju je uglavnom neizgrađeno. Značajna karakteristika analiziranog prostora je neposredna blizina autoputa E-75 Beograd - Niš.

Na osnovu smernica planova višeg reda, zadatih prostorno-planskih, urbanističko-ekoloških smernica i očekivanih efekata, definisani su opšti i posebni ciljevi Strateške procene uticaja (poglavlje 8.0. Strateške procene uticaja).

Plan detaljne regulacije sa definisanim kompleksima i projektima, u kontekstu ciljeva Strateške procene uticaja, ocenjen je prema mogućim uticajima na kvalitet životne sredine, saglasno kriterijumima za ocenjivanje veličine, značaja i verovatnoće uticaja (modifikovana PADC metodologija i „MevUrban” model).

Tabela 9.3.a. Rezime glavnih ekološko-prostornih problema i ograničenja područja Plana u postojećem stanju

Glavni ekološko–prostorni problemi u postojećim uslovima	Uzroci	Efekti
<ul style="list-style-type: none"> • prostorni položaj analizirane celine • namena prostora • zagađivanje iz postojećih radnih i proizvodnih kompleksa • zagađivanje iz zona stanovanja • zagađivanje iz zona poljoprivrednog zemljišta 	<ul style="list-style-type: none"> • blizina autoputa E-75 (neposredno okruženje) • blizina zona stanovanja • postojeći projekti • korišćenje zemljišta (poljoprivredno obradivo zemljište) • postojeći radni i proizvodni kompleksi • obrada i zaštita poljoprivrednih površina • neadekvatna infrastrukturna i komunalna opremljenost • nepostojanje adekvatnih zaštitnih pojaseva • nepostojanje sistema daljinskog grejanja • produkcija otpada (komunalnog, sekundarnih sirovina) • nedostatak poljozaštitnih pojaseva • nekontrolisana hemizacija poljoprivrednih površina • eolska erozija 	<ul style="list-style-type: none"> 6. uticaj zagađujućih materija 7. buka i vibracije 8. pejzažna degradacija 9. zagađenost zemljišta 10. zagađenost zemljišta 11. uticaj na bonitet 12. zagađivanje površinskih i podzemnih voda 12.3. zagađivanje vode i zemljišta 12.4. neadekvatno upravljanje otpadom i otpadnim vodama 12.5. zagađivanje aeropolutantima 12.6. buka i vibracije 12.7. zagađenje vazduha iz tačkastih izvora (individualna ložišta i kotlarnice) 12.8. zagađivanje površinskih i podzemnih voda 13. razvejavanje najfinijih čestica pedološkog pokrivača i čestica preparata za tretiranje poljoprivrednih kultura;

Na osnovu identifikovanih osnovnih problema kvaliteta životne sredine (elementi metodologije ekspertize životne sredine) u zoni Plana i neposrednog okruženja od bitnog uticaja, kao uzroka koji mogu dovesti do poremećaja ekološke ravnoteže, izvršena je procena stanja životne sredine.

Табела 9.3.b. Vrednovanje primenjenih indikatora

urbo-ekološki indikatori		procena mogućih uticaja	
		postojeće stanje	planirano stanje
1.	Zemljište		
	1.1. racionalnost korišćenja	+1/II/I	+2/I
	1.2. očuvanje polionrivrednog zemljišta	0/II/I	0/II/I
	1.3. degradacija	-1/I/II	+1/I/II
	1.4. zagađivanje	-1/I/II	+1/I/II
2.	vode		
	2.1. kvalitet površinskih voda	0/I	+1/II
	2.2. kvalitet podzemnih voda	0/I	+1/I/II
3.	vazduh		
	3.1. zagađivanje u granicama Plana	-2/I/II	0/I/II
	3.2. zagađivanje iz okruženja	-2/I/II	+1/II
	3.3. zagađivanje od saobraćaja	-3/I/II	-1/I/II
	3.4. zagađivanje iz radne zone	-2/I/II	0/I/II
4.	buka		
	4.1. saobraćajna buka	-2/I/II	-1/I/II
5.	namena objekata		
	5.1. kvalitet objekata	-1/I/II	+3/I/II
	5.2. urbanistički parametri	-1/I	+2/I/II
	5.3. potrošnja energije	-1/I	+2/I
	5.4. komunalna higijena	-1/I	+2/I/II
	5.5. infrastrukturna opremljenost	-1/II	+2/I/II
	5.6. tehničko-tehnološka opremljenost	-1/II	+2/II
	5.7. pejzažna uređenost	0/II	+2/I/II
6.	komunalna infrastruktura		
	6.1. vodosnabdevanje	0/I	+1/II
	6.2. kvalitet vode za piće	0/I	+1/II
	6.3. kanalizaciona infrastruktura	-1/I	+1/II
	6.4. upravljanje komunalnim otpadom	-1/I	+2/I/II
	6.5. upravljanje opasnim otpadom	-1/I	+2/I/II
	6.6. saobraćaj	-1/II	+3/I/II
	6.7. zelenilo	-2/I	+3/I

Načela i kriterijumi za održivo uređenje i korišćenje prostora u granicama Plana i integracija u širu prostornu celinu su u skladu sa obavezujućim smernicama iz Planova višeg reda.

Plan predstavlja usvojeno varijantno rešenje sa implementiranim merama prevencije i sprečavanja štetnih uticaja na životnu sredinu i uvećanjem pozitivnih efekata sa merama zaštite prostora i životne sredine.

Mere za sprečavanje i ograničavanje negativnih uticaja i povećanje pozitivnih efekata Plana na životnu sredinu:

26. Poštovanje propisanih urbanističkih pravila, pravila uređenja i pravila građenja.
27. Poštovanje uslova i saglasnosti nadležnih organa, organizacija i preduzeća.
28. Obezbeđivanje centralizovanog i kontrolisanog načina vodosnabdevanja.
29. Izgradnja kanalizacione mreže u predmetnoj zoni.

30. Izbor mreže saobraćajnica, parkinga i platoa prema rangu i zahtevanim kolovoznim zatorom.
31. Odvodnjavanje saobraćajnica, parking-prostora i platoa preko taložnika-separatora ulja i masti, pre upuštanja u recipijent.
32. Obavezan uslov je organizovana i kontrolisana evakuacija komunalnog otpada iz planiranih kompleksa na propisan način, od strane nadležnog komunalnog preduzeća.
33. Obavezno je upravljanje opasnim otpadom koji nastaje u procesu čišćenja taložnika-separatora.
34. Obavezno ozelenjavanje i parterno uređenje na nivou kompleksa.
35. Obavezna procena uticaja za pojedinačne Projekte - potencijalne izvore zagađivanja i značajnih uticaja na životnu sredinu.

• •9.4. Vrednovanje činilaca životne sredine

Za područje Plana, a za potrebe procene uticaja, (Izveštaja o Strateškoj proceni), nisu vršena posebna merenja, analize i istraživanja stanja faktora životne sredine, kvaliteta medijuma životne sredine, stepena očuvanosti ili zagađenosti.

Za ocenu stanja životne sredine izvršena je procena, na osnovu uvida na terenu, postojeće prostorno-planske i urbanističke dokumentacije, prirodnih karakteristika prostorne celine, kao i podataka studijske, projektne i druge dostupne dokumentacije.

Ovde se takođe navodi kao glavni nedostatak nepostojanje informacione osnove o stanju i kvalitetu životne sredine zbog čega nedostaje prikaz „nultog stanja” kao važnog „ekološkog repera” za poređenje i praćenje stanja životne sredine, pri izradi Izveštaja o proceni uticaja u različitim fazama implementacije Plana.

Valorizacija prostora u planskom rešenju (u Planu detaljne regulacije) izvršena je u cilju implementacije preventivnih mera zaštite životne sredine.

Prirodne karakteristike područja, stvorene vrednosti i stvoreni uslovi, predstavljaju polaz za procenu ekološkog kapaciteta predmetne zone, za realizaciju planiranih Projekata u cilju sprečavanja mogućih ekoloških konflikata u prostoru i potencijalnih uticaja na kvalitet životne sredine.

Podaci o vazduhu, kvalitetu i stepenu zagađenosti, u postojećem stanju, ne postoje kao relevantni pokazatelji obzirom da nisu vršena kontinualna merenja količine i vrste aeropolutanata. Kao izvor zagađivanja vazduha identifikovan je saobraćaj na autoputu E-75, visokog intenziteta saobraćaja, zone stanovanja i radni kompleksi.

Podaci o stanju i kvalitetu voda nisu bili dostupni.

Podaci o zemljištu, kvalitetu, plodnosti i stepenu zagađenosti za analizirano područje za potrebe procene mogućih strateških uticaja nisu bili dostupni.

Podaci o klimi i meteorološkim pokazateljima, predstavljaju bitne parametre pri vrednovanju prostora za izbor mogućih Projekata i mogućih lokacija, za vrednovanje stanja životne sredine i za predlaganje mera za smanjenje, otklanjanje i sprečavanje potencijalnog aerozagađivanja i rasprostiranja zagađujućih materija.

Podaci o zaštićenim prirodnim i kulturnim dobrima, predstavljaju važnu bazu podataka pri vrednovanju prostora, primeni i sprovođenju propisanih mera zaštite i ograničenja i dati su od strane nadležnih institucija - Zavoda za zaštitu prirode Srbije i Zavoda za zaštitu spomenika kulture.

Podaci o infrastrukturnim sistemima, su polazni podaci kod procene stanja i kvaliteta životne sredine, infrastrukturnoj opremljenosti i komunalnoj uređenosti, dostupnosti područja, vodosnabdevanju, upravljanju otpadnim vodama i otpadom.

Podaci o stanovništvu i demografskim karakteristikama su višeznačajno bitni podaci (sa aspekta mogućeg ugrožavanja, potencijalnih migracija, raseljavanja, doseljavanja, uticaja na tradicionalni način života, sagledivosti, koncentracije stanovništva, gustine naseljenosti, gustine stanovanja). Obzirom da su Projekti u okviru granica Plana definisani, da su utvrđene zone zaštite i opasnosti, neće biti posledica po zone stanovanja u širem okruženju koje su na bezbednoj udaljenosti. Predmet procene potencijalnih efekata Plana su korisnici usluga i zaposleni u okviru planiranih i postojećih kompleksa, kao i učesnici u saobraćaju na autoputu E-75.

- **9.4.1. Kvalitet vazduha i stanje aerozagađenosti na području Plana i neposrednog okruženja**

Položaj područja Plana, prostorno-ekološki posmatrano, prirodne karakteristike, stvorene vrednosti i postojeći uslovi na terenu, predstavljaju polaz u proceni stanja aerozagađenosti i kvaliteta vazduha.

Glavni problem i nedostatak u postupku Strateške procene uticaja Plana na životnu sredinu je nedostatak relevantnih podataka o stanju aerozagađenosti, kao rezultata merenja i praćenja specifičnih i nespecifičnih polutanata atmosfere.

Za analizirano područje, kao ni za širu prostornu celinu ne postoje relevantni i celoviti podaci o stanju aerozagađenosti. Nisu vršena nikakva merenja ni istraživanja u prethodnom periodu, ali ni za potrebe Plana i Strateške procene uticaja. Nepostojanje baze podataka nametnulo je potrebu procene stanja na osnovu:

- opservacije na terenu,
- identifikacije potencijalnih izvora zagađivanja i
- edifikatora stanja,
- prirodnih karakteristika,
- mikroklimatskih uslova i meteoroloških pokazatelja.

Uvidom na terenu konstatovano je sledeće:

- na analiziranom području i neposrednom okruženju kao izvori aerozagađivanja od bitnog uticaja na kvalitet vazduha su saobraćaj na autoputu E-75, poljoprivredne površine u okruženju, zone stanovanja i radni kompleksi,
- saobraćaj je visokog intenziteta i frekvencije (u direktnoj je zavisnosti od broja prisutnih korisnika prostora pre svega), predstavlja mobilni izvor zagađivanja nespecifičnim polutantima atmosfere.

Poljoprivredne površine, zone intenzivne obrade i primena agrotehničkih mera (tretiranje u različitim fazama, različitim preparatima) predstavljaju potencijalne izvore aerozagađivanja. Sa poljoprivrednih površina se emituju taložne materije i suspendovane čestice poreklom od fertilizata, sredstava za zaštitu bilja, kao i najfinije čestice pedološkog pokrivača.

Saobraćaj predstavlja izvor specifičnih polutanata, odnosno produkata potpunog i nepotpunog sagorevanja goriva, od kojih su najznačajniji NO_x, C_xH_y, HCHO, CO, SO₂, Pb. Obim emisije i imisione vrednosti, pre svega zavise od saobraćajne opterećenosti i frekvence saobraćaja, vrste saobraćaja, karakteristika saobraćajnica, ali i posebno abiotičnih faktora sredine - orografskih i mikroklimatskih.

Obzirom da se radi o vrlo frekventnom koridoru sa istočne strane analiziranog područja može se očekivati prisustvo povećanih koncentracija specifičnih polutanata atmosfere.

Prostorno-položajnom analizom može se zaključiti da se analizirano područje (granice Plana) nalazi u široj zoni direktnih i intenzivnih uticaja saobraćajnica.

Individualna ložišta i kotlarnice iz zone stanovanja predstavljaju stacionarni izvor aerозагађивања. One predstavljaju izvor nespecifičnih polutanata - SO₂, čađi i sedimentnih materija.

Sa aspekta zaštite vazduha od aerозагађивања, položaj planirane industrijske zone u odnosu na autoput, sa aspekta planskih postavki predstavlja dobro ponuđeno rešenje.

Uticaji na kvalitet vazduha u okviru analiziranih celina i iz neposrednog okruženja su od značaja, sa aspekta koncentracija zagađujućih materija, permanentnosti pojava, dužine trajanja, intenziteta sa verovatnoćom pojave vezanih dana u izrazito nepovoljnim meteorološkim uslovima ili u slučaju akcidenta.

Analiza mogućih i procena očekivanih uticaja su korišćeni za utvrđivanje smernice pri izboru najprihvatljivijeg rešenja za:

- planiranu namenu prostora u Planu detaljne regulacije;
- održiv i ekološki prihvatljiv razmeštaj objekata i sadržaja;
- izbor ekološki prihvatljivih Projekata uz brzu saobraćajnicu;
- organizaciju i kategorizaciju zelenih površina, način ozelenjavanja i pejzažnog uređenja pojedinačnih lokacija.

Predložena namena prostora, uz poštovanje mera zaštite vazduha od zagađivanja, predstavlja dobro ponuđeno rešenje za očuvanje kvaliteta vazduha i jedan od uslova pri vrednovanju prostora u postupku valorizacije zona i punktova uz autoput E-75.

Obavezne mere zaštite vazduha:

1. Zaštitu vazduha od zagađivanja sprovesti kao integralni deo monitoringa kvaliteta vazduha na području opštine.
2. Obavezna je procena mogućih uticaja pojedinačnih Projekata na stanje i kvalitet vazduha.
3. Podsticanje izbora najbolje ponuđenih rešenja i ekološki prihvatljivih energenata.
4. Postavljanje efikasnih ventilacionih sistema i filtera u cilju prečišćavanja vazduha i smanjenja štetnih uticaja na vazduh kao medijum životne sredine.
5. Obavezne mere biološke zaštite (ozelenjavanje, pejzažno uređenje) pri formiranju zona i pojaseva sa prioritarnom funkcijom zaštite.
6. Duž granica planskog područja i posebno duž granica planiranih kompleksa obezbediti zonu zaštitnog zelenila visokog i srednjeg rastinja dugog vegetacionog perioda u cilju smanjenja aerозагађивања i buke, kao i vizuelnog unapređenja prostora.
7. Mere zabrane otvaranja vegetacijskog sklopa i stvaranje „ogoljenih” i otvorenih površina kao izvora eolske prašine.
8. Uključivanje u jedinstven koncept lokalnog i regionalnog monitoringa za praćenje stanja zagađenosti vazduha.

- **9.4.2. Stanje, značaj i kvalitet voda na području Plana**
 - **i prostorno-ekoloških celina od bitnog**
 - **značaja i uticaja na analizirano područje**

Na osnovu analize prirodnih karakteristika, može se zaključiti da planirana namena prostora neće negativno uticati na hidrografske i hidrološke karakteristike prostora u granicama Plana. Procenjuje se da poštovanje postavljene urbane matrice obezbeđuje preventivnu zaštitu od ugrožavanja i zagađivanja vodnog potencijala, zaštitu i očuvanje površinskih voda i podzemnih voda. U slučaju nepoštovanja Planom propisanih parametara, uslova i mera, kao i uslova propisanih od strane nadležne institucije - JVP „Srbijavode” Beograd, VPC „Morava” Niš, moguće je očekivati pojavu ugrožavanja i narušavanja stanja propisanog kvaliteta voda.

Na stanje i kvalitet voda u obuhvatu Plana i široj prostornoj celini mogu uticati sledeći faktori:

saobraćaj na autoputu E-75 i saobraćaj u okviru postojećih i planiranih kompleksa koji predstavlja emiter specifičnih i nespecifičnih polutanata, otpadne vode iz postojećih i planiranih kompleksa (sanitarno-fekalne, potencijalno zauljene, tehnološke), održavanje puta i kompleksa u zimskim mesecima (sezonsko zagađenje usled upotrebe soli za održavanje puteva), korišćenje agrohemijjskih sredstava na obradivim površinama u širem okruženju, akcidentne situacije (procurivanje goriva, ulja i maziva).

Vodosnabdevanje, kontrola i racionalno korišćenje vode kao resursa, poštujući principe zaštite životne sredine predstavlja uslov daljeg održivog razvoja područja Plana.

Potencijalni Projekti, kao i već utvrđeni u okviru granice Plana, zahtevaju obezbeđivanje dovoljnih količina vode za sve potrebe: sanitarne, tehnološke i protivpožarne.

Analiza mogućih uticaja i procena očekivanih efekata su korišćeni za utvrđivanje smernice pri izboru najprihvatljivijeg rešenja za:

1. planiranu infrastrukturnu mrežu za namenu prostora u Planu detaljne regulacije;
2. održiv i ekološki prihvatljiv razmeštaj objekata i sadržaja.

Predložena namena prostora, uz poštovanje mera zaštite voda, predstavlja dobro ponuđeno rešenje za očuvanje kvaliteta voda i jedan od uslova pri vrednovanju prostora u postupku implementacije planirane namene površina.

Planirani kompleksi i pojedinačni Projekti predstavljaju generatore komunalnih otpadnih voda, potencijalno zauljenih voda sa svih manipulativnih i ostalih površina, tehnoloških otpadnih voda što sve predstavlja potencijalno negativne aspekte životne sredine. Dalji razvoj i realizacija planiranih namena moguć je uz obavezno sprečavanje potencijalno negativnih uticaja na kvalitet voda sa planiranim merama zaštite.

Obavezne mere zaštite, kontrole i monitoringa na području Plana:

- Pri realizaciji planiranih namena i Projekata, obavezne su mere sprečavanja i zabrane upuštanja i prosipanja otpadnih voda na području Plana.
- Izvršiti identifikaciju svih otpadnih voda koje mogu nastati u okviru planiranih kompleksa: sa manipulativnih površina, sanitarno-fekalnih, tehnoloških, po količini i kvalitetu i rešiti njihovo odvođenje tako da nema uticaja na površinske i podzemne vode.
- Atmosferske vode sa krovova objekata i drugih čistih površina prihvatiti i odvesti u putni jarak ili okolni teren.

- Predvideti sistem za prečišćavanje otpadnih voda - tehnoloških i sanitarno-fekalnih sa odgovarajućim tehničko-tehnološkim rešenjem.
 - Obavezna je stalna kontrola kvaliteta i količine prečišćenih otpadnih voda po izlasku iz sistema za prečišćavanje otpadnih voda.
 - Obavezan je prethodni tretman potencijalno zauljenih atmosferskih voda sa svih manipulativnih i ostalih površina preko separatora-taložnika masti i ulja, do zahtevanog nivoa pre upuštanja u recipijent.
 - Obavezan je postupak proračuna očekivanih količina i kategorija otpadnih voda, način tretmana i upravljanja otpadnim vodama pri realizaciji pojedinačnih Projekata.
 - Kvalitet prečišćenih otpadnih voda mora zadovoljavati uslove propisane Zakonom o vodama („Sl. glasnik RS”, br. 46/91, 53/93, 48/94 i 54/96), Uredbom o kategorizaciji vodotokova („Sl. gl. SRS”, br. 5/68), Pravilnikom o opasnim materijama u vodama („Sl. glasnik SRS”, br. 31/82), Pravilnikom o kvalitetu otpadnih voda koje se mogu upuštati u kanizacioni sistem nadležnog komunalnog preduzeća.
 - Dobar izbor za planirane Projekte predstavlja maksimalna primena sistema recirkulacije i racionalnog korišćenja i potrošnje vode a saglasno merama kontrole, sprečavanjem i minimiziranja potencijalno štetnih uticaja po životnu sredinu.
 - Obavezno je adekvatno upravljanje nastalim otpadom sa svojstvima opasnih materija koji nastaje u procesu čišćenja taložnika i separatora masti i ulja.
 - Predvideti snabdevanje vodom za planirane komplekse iz postojećeg sistema vodosnabdevanja naselja, ukoliko isti može da obezbedi propisani kvalitet i potrebne količine vode.
 - U slučaju da se dovoljne količine vode ne mogu obezbediti iz naseljskog vodovoda, snabdevanje vodom rešiti korišćenjem podzemnih voda uz obaveznu evidenciju i postavljanje uređaja za merenje i praćenje kvaliteta i količine pri eksploataciji podzemnih voda.
 - Realizacija sopstvenih izvorišta u okviru kompleksa (ili zajedničkog za više Projekata), za tehnološke potrebe mora se realizovati prema vodoprivrednim uslovima uz obaveznu evidenciju, kontrolu i uspostavljanje mera zaštite, a prema uslovima nadležnog vodoprivrednog preduzeća.
 - Kvalitet vode za piće i sanitarne potrebe mora zadovoljavati Zakonom propisane uslove što nameće obavezu uvođenja stalne kontrole -monitoringa kvaliteta vode.
- **9.4.3. Status i kvalitet zemljišta, mere zaštite i unapređenja**

Na području Plana nisu vršena merenja kontrole kvaliteta zemljišta kao neobnovljivog prirodnog resursa te nema podataka o kvalitetu i plodnosti zemljišta i stepenu eventualnog zagađenja.

Realizacija Plana podrazumeva promene u statusu zemljišta sa aspekta promene namene i načina korišćenja što predstavlja vid degradacije zemljišta. Realizacijom Plana doći će do trajne, ireverzibilne promene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko.

Na kvalitet i stanje zemljišta utiče stvaranje otpadnih voda u okviru planiranih i postojećih kompleksa, održavanje kompleksa i autoputa u zimskim mesecima usled upotrebe soli, taloženje čestica, akcidentna procurivanja nafte i naftnih derivata, generisanje otpada i njegovo nekontrolisano odlaganje, kao i odvijanje poljoprivredne proizvodnje na obradivim površinama.

Osnovne postavke Plana su racionalno korišćenje zemljišta kao prirodnog neobnovljivog (teško obnovljivog) resursa.

Obavezna mera zaštite u sprovođenju Plana je izrada ekološko-biološke osnove - podloge za uređivanje prostora, obavezan izbor vrsta za ozelenjavanje i pejzažno uređenje planiranih kompleksa.

U cilju očuvanja ekološkog kapaciteta, zemljište se mora racionalno zauzimati novom izgradnjom. Zaštita zemljišta kao neobnovljivog (teško obnovljivog) prirodnog resursa sprovodiće se merama ograničenja, zabrane i zaštite od nenamenskog korišćenja, zagađivanja, degradacije i devastacije.

Obavezne mere zaštite u sprovođenju Plana:

1. Izgradnja je dozvoljena isključivo prema propisanim pravilima građenja i uređenja, saglasno odredbama Plana detaljne regulacije.
2. Nije dozvoljeno deponovanje i odlaganje bilo kakvog otpada i otpadnog materijala van utvrđenih pravila i propisanih uslova.
3. Mere zabrane prosipanja i izlivanja svih vrsta otpadnih voda na zemljište.
4. Kontrolisana upotreba soli, rizle i dr. u zimskim mesecima u cilju sprečavanja potencijalno negativnih uticaja na zemljište.
5. Praćenje i merenje nivoa zagađenja zemljišta teškim metalima koji nastaju kao posledica rada motora sa unutrašnjim sagorevanjem.
6. Za Projekte, potencijalne izvore zagađivanja ili ugrožavanja zemljišta kao prirodnog resursa, obavezna je procena uticaja na životnu sredinu sa planom mera za zaštitu zemljišta od zagađivanja, merama prevencije, sprečavanja i otklanjanja mogućih izvora zagađivanja i degradacije, kao i mera monitoringa stanja i kvaliteta zemljišta.
7. Obavezna je zaštita zemljišta od erozionih procesa zabranom otvaranja vegetacijskog sklopa.

- **9.4.4. Klimatske i mikroklimatske karakteristike,**
 - **meteorološki pokazatelji i status životne sredine**

Klimatsko-meteorološki pokazatelji, sa aspekta procene mogućih uticaja na životnu sredinu, su bitni pri utvrđivanju koncepta Plana, postavljanju planskih rešenja i namene prostora.

Prirodne karakteristike celine i šireg okruženja, morfološke, orografske, hidrografske, vegetacijske, ruža vetrova, kao i stvorene vrednosti, uslovi nastali u prethodnom periodu, predstavljaju matricu za analizu potencijalnog nastajanja i prostornog rasprostiranja zagađujućih materija.

Osnovni klimatski i meteorološki pokazatelji predstavljaju podlogu za utvrđivanje ekoloških smernica za planiranje prostora Plana, u cilju očuvanja ekološkog kapaciteta zone i sprečavanja potencijalnih uticaja na okruženje:

- prostorno zauzimanje, izgrađenost, obezbeđivanje dobre aeracije,
- izbor ekološki prihvatljivih energenata za zagrevanje i moguće tehnološke procese Projekata,
- orijentacija Projekata u odnosu na dominantne pravce vetra u cilju sprečavanja potencijalno štetnih uticaja,

- ozelenjavanje i povezivanje lokacijsko i zonsko, sa ciljem sprečavanja potencijalno štetnih uticaja, dobrog provetranja i stvaranje povoljnih klimatskih uslova.

Realizacija planiranih sadržaja, prema planu namene površina i propisanim merama zaštite, omogućiće korišćenje povoljnih mikroklimatskih odlika područja i neće usloviti klimatske promene i promene mikroklimе.

- **9.4.5. Jonizujuće i nejonizujuće zračenje,**
 - **uticaj Plana i efekti na životnu sredinu**

Ne postoji monitoring stanja jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja te nema relevantnih podataka o stanju u prostoru sa navedenog aspekta.

Planirana namena prostora, planirani Projekti - objekti i sadržaji ne predstavljaju opasnost po životnu sredinu i uticaj na nivo postojećeg zračenja (jonizujućeg i nejonizujućeg), te se ovde neće razmatrati njihov uticaj.

- **9.4.6. Uticaj Plana na životnu sredinu**
 - **sa aspekta pojave buke i vibracija**

Područje Plana detaljne regulacije, kao i šire prostorne celine predstavlja prostor sa izraženim uticajem buke i vibracija, kao posledice odvijanja saobraćaja.

U predmetnoj zoni područja Plana nisu vršena merenja intenziteta buke i ne postoje relevantni podaci.

Planskim rešenjem izvršen je zoning funkcija, sadržaja i objekata u cilju sprečavanja pojave buke u predmetnoj zoni.

Mere zaštite od pojave prekomerne buke i vibracija:

4. Formiranje pejzažno oblikovanog i uređenog, linearnog, zaštitnog zelenila.
5. Izbor zelenila mora biti prilagođen zonskim i lokacijskim uslovima, u skladu sa pejzažnim i ekološko-biološkim zahtevima.
6. Obavezno je ozelenjavanje parking-prostora, slobodnih površina u okviru planiranih kompleksa.
7. Preporuka je uspostavljanje posebnog saobraćajnog režima u zonama sa mogućim ili očekivanim povećanim intenzitetima buke.
8. Obavezna je procena uticaja na životnu sredinu za Projekte (objekte i sadržaje) potencijalne izvora buke, primenom mera prevencije, sprečavanja i otklanjanja mogućih izvora buke.

- **9.4.7. Mogući uticaji na biljni i životinjski svet, ekosisteme, staništa, biodiverzitet, zaštićene prirodne retkosti i kulturna dobra**

U predmetnoj zoni, sa aspekta zaštite biodiverziteta u pravom smislu reči se ne može govoriti.

Prema Uslovima Zavoda za zaštitu prirode Srbije i Zavoda za zaštitu spomenika kulture, na području Plana detaljne regulacije - području procene strateških uticaja nema zaštićenih i evidentiranih prirodnih retkosti i kulturnih dobara na koje bi realizacija Plana imala negativan uticaj.

Realizacija Plana detaljne regulacije, sa aspekta potencijalnog ugrožavanja i narušavanja biodiverziteta, zastupljenih ekosistema, staništa, biocenoza, flore i faune uopšte je ekološki prihvatljiva i održiva.

U cilju održivog planiranja i korišćenja prostora potrebno je obezbediti kapacitet životne sredine primenom **obaveznih mera** prevencije, sprečavanja i minimiziranja potencijalno štetnih uticaja:

- Pejzažno uređenje na osnovu biološko-ekološke podloge planiranog kompleksa.
- Oblikovanje zaštitnog pojasa zelenila u cilju povećanja ekološkog kapaciteta prostorne celine.
- Uvođenje zona zelenila zaštitnog karaktera od autohtonih brzorastućih vrsta.
- Uvođenje „baražnog” zelenila višespratne strukture kombinacijom vrsta različitih kategorija i karakteristika (srednje visoki i niski lišćari, visoki lišćari, niski četinari).
- Uvođenje „zelenih niša” sa grupacijama drveća, šiblja i travnjakom u osnovi.
- Obaveza je poštovanje pravila i principa pri izgradnji i realizaciji objekata u granicama Plana.
- Obezbeđivanje integracije predmetnog prostora u predeo.
- Ukoliko se u toku zemljanih radova naiđe na prirodno dobro koje je geološko-paleontološkog ili mineraloško-petrografskog porekla, a za koje se pretpostavlja da ima svojstvo spomenika prirode, izvođač mora o tome da obavesti Zavod i preuzme sve mere kako se prirodno dobro ne bi oštetilo do dolaska ovlašćenog lica.
- Pri implementaciji Plana i realizaciji pojedinačnih Projekata, obaveza Nosioca Projekta je da u slučaju konstatacije o postojanju arheološkog nalazišta ili arheoloških predmeta, odmah bez odlaganja prekine radove i obavesti nadležni Zavod za zaštitu spomenika kulture, da preduzme mere da se nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mestu i položaju u kom je otkriven (Zakon o kulturnim dobrima, „Sl. glasnik”, br.71/49, član 109).

- **9.4.8. Uticaj na stanovništvo i demografske karakteristike analiziranog područja**

Područje Plana detaljne regulacije se nalazi u obuhvatu Generalnog plana Lapovo 2010.

Demografske karakteristike - promene ukupnog broja i strukture stanovnika, kao projekcije ekonomskih komponenata standarda čine osnovu na kojoj se temelji prostorno-fizička dimenzija razvoja. Cilj je da se na osnovu pomenutih indikatora razvoja modelira ekonomsko-ekološki, racionalan i održivi urbani razvoj grada i prostorne celine, da se racionalno organizuje prostor, sadržaji i funkcije.

Planski koncept, preuzet iz odredbi Generalnog plana je stvoren tako da kroz implementaciju datih postavki racionalno koristi postojeće građevinsko zemljište, a fizičko širenje grada orijentiše ka ulazu sa autoputa E-75.

Broj stanovnika u Lapovu ima tendenciju blagog rasta kroz dugi niz godina, sve do poslednjeg popisa kada je prvi put zabeležen pad broja stanovnika (1991. u odnosu na 1981. godinu). U 2010. godini, na području Lapova očekuje se ukupno 13000 stanovnika, odnosno 3800 domaćinstava.

Prostor obuhvaćen Planom predstavlja uglavnom neizgrađeno zemljište, te se o naseljenosti i koncentraciji stanovništva ove zone u pravom smislu reči ne može govoriti. U južnom i jugozapadnom delu se nalazi zona stanovanja sa uslužnim i komercijalnim delatnostima i zona stanovanja sa proizvodnim delatnostima.

Prema nameni površina iz Generalnog plana „Lapovo 2010” ovo su zone stanovanja visokih gustina $G_s=65$ stanova/ha.

Koncentracija stanovništva u planiranoj zoni biće u direktnoj zavisnosti od broja zaposlenih i broja korisnika usluga.

Obzirom na položaj, predmetna zona će biti vidljiva velikom broju ljudi - učesnicima u saobraćaju na autoputu Beograd - Niš, stanovništvu iz okruženja, zaposlenima i korisnicima usluga u postojećim i planiranim kompleksima.

Obavezna mera je pejzažno uređenje i vizuelno oblikovanje predmetne zone u cilju sprečavanja vizuelne degradacije prostora.

Realizacija Plana neće imati negativne efekte na demekološke karakteristike, neće dovesti do raseljavanja, migracija, promene tradicionalnog načina života stanovništva iz neposrednog i šireg okruženja.

• **9.4.9. Stanje infrastrukturne, komunalne opremljenosti i stvorenih vrednosti i uticaj Planskih rešenja**

Područje Plana, sa južne strane, tangira Njegoševa ulica, koja je svrstana u gradske magistrale (sa planiranom regulacionom širinom od 15-25m), a sa zapadne strane je planirana nova gradska saobraćajnica (sa planiranom regulacionom širinom od 13-18m).

Preko predmetnog prostora prolaze značajni koridori infrastrukture, koji čine deo magistralnog sistema gradske infrastrukture i koji predstavljaju ograničavajući faktor za dalji razvoj predmetne zone.

Infrastrukturni objekti i kapaciteti - Postojeće izvorište vodosnabdevanja „Garevina” je kapaciteta oko 60l/sec i ne zadovoljava perspektivne potrebe, pa je predviđeno korišćenje akumulacije „Gruža”, odnosno povezivanje na distributivni sistem Kragujevca, čije je jedno izvorište „Morava” u selu Brzan, locirano oko 3km uzvodno od postojećeg izvorišta vodosnabdevanja Lapova.

Sve sakupljene otpadne vode odvođe se do crpne stanice „Bunar”, a od nje do planiranog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, koje je locirano iza klanice, pored puta za Svilajnac. Za industrijske objekte predviđeni su predtretmani otpadnih voda.

Snabdevanje električnom energijom preko trafostanice 110/35/10kV KG 0018 „Lapovo”, trafostanice 35/10kV KG 08 „Lapovo” i mreže distributivnih trafostanica 10/0,4kV. Ukupna jednovremena snaga na području Generalnog plana je 48MVA.

TT mreža je realizovana.

Predviđena je gasifikacija i korišćenje prirodnog gasa, pre svega u industriji.

Osnovne postavke koncepta Plana su:

- formiranje saobraćajnica, kao javnog građevinskog zemljišta, sa vezom na denivelisanu petlju autoputa E-75 Beograd-Niš;
- formiranje građevinskog zemljišta od dela postojećeg javnog građevinskog zemljišta (kp. br. 6580/4 KO Lapovo);
- formiranje prostora za komunalni objekat, kao javno građevinsko zemljište,

- zadržavanje dela postojeće zone stanovanja sa uslužnim, komercijalnim i proizvodnim delatnostima;
- postojeće neizgrađeno zemljište se planira za formiranje nove industrijske zone.

Upravljanje otpadom je zasnovano na izboru koncepta evakuacije otpada, saglasno smernicama i preporukama Nacionalnog Plana upravljanja otpadom, u cilju sprečavanja degradacije prirodnih i pejzažnih vrednosti, biodiverziteta, zdravlja korisnika prostora, nepovoljnih uticaja na mikroklimatske i ekološke uslove područja Plana i neposrednog okruženja.

Standard za sakupljanje otpada, karakteristika komunalnog otpada je sud - kontejner, zapremine 1100l, gabarita 1,37x1,45x1,45m. Aproksimativno, jedan kontejner se postavlja na 800m² korisne površine (1000m² bruto površine za stacionarnu namenu).

Predmetni kompleksi moraju biti opremljeni dovoljnim brojem kontejnera za sakupljanje komunalnog otpada.

Pražnjenje kontejnera i evakuaciju otpada će biti povereno nadležnom komunalnom preduzeću, prema utvrđenoj dinamici.

Otpad sa karakteristikama sekundarnih sirovina se može ustupati zainteresovanim licima i preduzećima na dalju preradu uz obaveznu evidenciju prema odredbama Pravilnika o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina („Sl. glasnik RS”, br. 55/01).

Prilikom čišćenja taložnika i separatora masti i ulja nastajace izvesne količine otpada sa karakteristikama opasnih materija. Čišćenje taložnika-separatora i evakuaciju ovakve vrste otpada može da vrši isključivo ovlašćeno preduzeće za tu vrstu delatnosti saglasno Pravilniku o postupanju sa otpacima koji imaju svojstvo opasnih materija („Sl. glasnik RS”, br. 12/95).

Osnovna koncepcija, principi, uslovi i Plan upravljanja otpadom obuhvata mere za:

- realizaciju koncepta regionalizacije, uključivanje na regionalnu deponiju, prema nacionalnom Planu upravljanja otpadom,
- sva rešenja do realizacije osnovnog koncepta su prelazna i moraju biti u funkciji konačnog rešenja,
- prevencija i smanjenje stvaranja i nastajanja otpada na izvoru,
- rešavanje problema otpada na izvoru nastajanja,
- postepeno - fazno uvođenje šema razdvojenog sakupljanja i sortiranja otpada,
- poboljšanje organizacije, optimizacija učestalosti sakupljanja i transporta,
- etapno uvođenje modernih sudova za odvojeno sakupljanje otpada i savremene specijalizovane opreme za transport,
- pouzdano, bezbedno, ekološki održivo i prihvatljivo konačno odlaganje otpada iz područja Plana i šire prostorne celine.

•

• **10.0. Procena uticaja planiranih**

- **aktivnosti na životnu sredinu**

• **10.1. Postupanje u slučaju pojave**

- **neočekivanih negativnih uticaja**

Neočekivane pojave mogu se razmatrati sa više aspekata:

- mogućih negativnih uticaja u slučaju nedonošenja Plana,
- mogućih negativnih uticaja u slučaju usvajanja Plana i nepoštovanja odredbi istog,
- mogućih negativnih uticaja pri implementaciji Plana u fazi realizacije Projekata,

- mogućih negativnih uticaja u redovnom radu pojedinačnih Projekata,
- mogućih negativnih uticaja u slučaju akcidenta u granicama Plana.

Neočekivani negativni uticaji u slučaju nedonošenja (neusvajanja Plana) predstavljaju potencijalnu opasnost neplanskog i nekontrolisanog korišćenja prostora: gradnja bez odobrenja, nekontrolisana prenamena zemljišta, neadekvatno infrastrukturno i komunalno opremanje. Iz navedenih razloga, a u cilju kontrolisanog korišćenja prostora, potrebno je doneti i sprovesti Plan detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”.

Neočekivani negativni uticaji u slučaju usvajanja Plana i nepoštovanja odredbi istog su razlog za sankcionisanje u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06).

Neočekivani negativni uticaji pri implementaciji Plana u fazi realizacije Projekata, odnosno izvođenje radova bez uslova i saglasnosti nadležnih organa i institucija. U tom slučaju potrebno je primeniti mere otklanjanja i minimiziranja potencijalno nastale štete po životnu sredinu, izvršiti sanaciju prostora i primeniti mere zaštite životne sredine.

Neočekivani negativni uticaji u redovnom radu Projekata se moraju sprečiti tehničkim merama zaštite, merama sprečavanja i otklanjanja nastalih uzroka, sanacije posledica i uspostavljanje monitoringa životne sredine.

Neočekivani negativni uticaji su i uticaji u slučaju akcidenta. Obaveza Nosilaca pojedinačnih Projekata je procena uticaja na životnu sredinu, procena rizika i propisivanje konkretnog postupanja za slučaj akcidenta.

- **10.2. Verovatnoća, intenzitet, složenost, reverzibilnost, vremenska i prostorna dimenzija, broj izloženih stanovnika, kumulativna i sinergetska priroda uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”**

Karakter, intenzitet, složenost, reverzibilnost, verovatnoća, trajanje, učestalost, ponavljanje na lokalnom i širem prostornom značaju, kumulativna i sinergetska priroda uticaja, mogu se razmatrati kao uticaji Plana na okruženje i uticaji iz neposrednog i šireg okruženja.

Područje Plana predstavlja prostornu celinu sa postojećim i planiranim objektima i sadržajima i infrastrukturom, čija realizacija neminovno dovodi do trajnih, ireverzibilnih promena i prenamene produktivnog zemljišta kao neobnovljivog i teško obnovljivog prirodnog resursa u građevinsko.

Planirani koeficijenti izgrađenosti i zauzetosti, realizacija pojedinačnih Projekata, predstavljaju dobro ponuđeno rešenje sa aspekta ekološke prihvatljivosti, racionalnosti i održivosti.

Realizacija rešenja ponuđenog Planom (najbolje ponuđena varijanta) omogućava i pozitivne efekte sa aspekta stvaranja boljih uslova za život, zapošljavanja lokalnog stanovništva i poboljšanja ekonomskog statusa, kao i poboljšanja na polju usluga, uvođenja evropskih standarda i modernih tehnologija.

Primenom mera zaštite, procenjuje se da je, na području Plana moguće prostor urediti, izgraditi objekte i sadržaje, infrastrukturno opremiti i koristiti na ekološki održiv i prihvatljiv način.

- **10.3. Procena rizika u slučaju nastanka udesa**

Pri proceni uticaja na životnu sredinu u slučaju udesa, potrebno je izvršiti identifikaciju i mogućnost nastanka udesnih situacija.

Pri razmatranju mogućih udesnih situacija sa aspekta životne sredine, prvenstveno se razmatraju moguće opasnosti od nastanka hemijskog udesa.

Pravilnikom o metodologiji za procenu opasnosti od hemijskog udesa i zagađivanja životne sredine, merama pripreme i merama za otklanjanje posledica („Sl. glasnik RS”, br. 60/94), propisane su osnovne postavke koje se odnose na potrebu procene opasnosti od udesa opasnim materijama u proizvodnji, upotrebi, prevozu, prometu, skladištenju i odlaganju. Pod opasnim materijama u smislu navedenog Pravilnika podrazumevaju se materije koje imaju vrlo toksična, oksidirajuća, eksplozivna, zapaljiva, samozapaljiva i druga svojstva opasna po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Prema napred navedenom Pravilniku procena opasnosti od hemijskog udesa i opasnosti od zagađivanja životne sredine, vrši se kada su opasne materije koje mogu izazvati zagađivanje, prisutne u količinama jednakim ili većim od propisanih. Procena se takođe vrši i u slučajevima kada su količine opasnih materija manje od propisanih, ukoliko se na osnovu analiza konkretnih lokacijskih karakteristika dođe do zaključka da je ta procena potrebna obzirom na značaj u pogledu zaštite ljudi, materijalnih dobara i životne sredine.

Razmatrajući tehničko-tehnološke karakteristike planiranih i postojećih Projekata, zatim vrste i karakteristike sirovina i repromaterijala, otpadnih materija koje će nastajati pri realizaciji i u redovnom radu, a u skladu sa napred navedenim Pravilnikom, sa sigurnošću se može tvrditi da rad Projekata ne može proizvesti situacije na predmetnoj lokaciji koje imaju karakter udesa, i koje mogu prouzrokovati udesno zagađenje životne sredine i ugroziti živote i zdravlje ljudi.

- **11.0. Predlog mera za sprečavanje i ograničavanje negativnih uticaja i uvećanje pozitivnih uticaja**
- **na životnu sredinu**

Načela i kriterijumi za održivo uređenje i korišćenje postora u zahvatu Plana i integracija u širu prostornu celinu u skladu sa obavezujućim smernicama iz Planova hijerarhijski višeg reda su osnova za planiranje sa merama prevencije, sprečavanja,

otklanjanja i minimiziranja potencijalno štetnih uticaja na životnu sredinu planskih postavki i rešenja, sa uvećanjem pozitivnih efekata i merama zaštite i monitoringa životne sredine.

Mere za sprečavanje i ograničavanje negativnih uticaja i povećanje pozitivnih efekata Plana na životnu sredinu:

7. Poštovanje propisanih urbanističkih pravila, pravila uređenja i pravila građenja.
8. Poštovanje uslova i saglasnosti nadležnih organa, organizacija i preduzeća.
9. Adekvatna komunalna i infrastrukturna opremljenost prostora u skladu sa namenom zemljišta.
10. Za zaštitne koridore nadzemne elektroenergetske infrastrukture i podzemne kanalizacione mreže mora se obezbediti zaštitni pojas u skladu sa tehničkim propisima ili se moraju adekvatno izmestiti.
11. Obavezan je izbor ekološki najprihvatljivijih energenata u cilju smanjenja zagađenja vazduha.
12. Postavljanje efikasnih ventilacionih sistema i filtera u cilju prečišćavanja vazduha i smanjenja štetnih uticaja na vazduh kao medijum životne sredine.
13. Obezbeđivanje centralizovanog i kontrolisanog načina vodosnabdevanja.
14. Izgradnja kanalizacione mreže za planirane objekte gde se generišu sanitarne otpadne vode, (povezivanje internih kanalizacionih mreža) i priključivanje na kolektor i sistem za tretman otpadnih voda.
15. Pre upuštanja u recipijent tehnološke otpadne vode se moraju tretirati preko uređaja za prečišćavanje otpadnih voda.
16. Izbor tipa i realizacija postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na planiranoj lokaciji.
17. Izbor mreže saobraćajnica, parkinga i platoa prema rangu i zahtevanim kolovoznim zatorom.
18. Odvodnjavanje saobraćajnica, parking-prostora i platoa preko taložnika-separatora ulja i masti, pre upuštanja u recipijent.
19. Usvajanje strategije i Plana za upravljanje otpadom, u skladu sa Strategijom regionalizacije.
20. Obavezan uslov je sakupljanje, privremeno odlaganje i organizovano i kontrolisano odvoženje komunalnog otpada iz pojedinačnih objekata, zona i lokacija na propisan način, od strane nadležnog komunalnog preduzeća.
21. Obavezno je upravljanje opasnim otpadom koji nastaje u procesu čišćenja taložnika-separatora.
22. Upravljanje otpadom sa karakteristikama sekundarnih sirovina mora biti prema odredbama Pravilnika o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina („Sl. glasnik RS”, br. 55/01).
23. Obavezno ozelenjavanje parking prostora autohtonim vrstama zeljaste vegetacije.
24. Obavezno ozelenjavanje i parterno uređenje na nivou parcele i kompleksa.
25. Obavezno formiranje zelenog pojasa sa prioriternom funkcijom zaštite od aerozagađenja i buke.
26. Obavezna procena uticaja za Projekte potencijalne izvore zagađivanja i značajnih uticaja na životnu sredinu.

- **12.0. Smernice za niže hijerarhijske nivoe u postupku procene uticaja Plana na životnu sredinu**

Postavljeni zahtevi ekološke Zakonske regulative nameću viši stepen odgovornosti pred lokalnu upravu za kvalitet životne sredine.

Ekološka procena Plana detaljne regulacije za radnu zonu 2 - industrijsku zonu u Lapovu predstavlja osnov za vrednovanje prostora pri izboru Projekata i predlog mera za zaštitu životne sredine, a u cilju daljeg održivog razvoja, ali i revitalizacije prostora za dostizanje najbolje ponuđenog rešenja za razvoj područja u granicama Plana na održivim principima.

Ekološke smernice date su na osnovu ciljeva Plana, planiranih namena objekata i sadržaja (Projekata) i raspoloživih podataka o prostoru i životnoj sredini:

7. **Realizaciju planiranih Projekata - objekata i sadržaja sprovesti izradom i implementacijom Plana detaljne regulacije.**
8. **Obavezno je poštovanje uslova nadležnih organa, organizacija i preduzeća u cilju ostvarivanja ekološke zaštite prostora.**
9. **Obavezne su mere upravljanja i sprečavanja štetnih uticaja pri uređivanju prostora, realizaciji, redovnom radu i u slučaju akcidenta pojedinačnih Projekata u zahvatu Plana.**
10. **Uspostavljanje monitoringa kvaliteta vazduha, vode, zemljišta, buke, upravljanja otpadom i otpadnim vodama i komunalne higijene, kao bitnih parametara od značaja za razvoj područja Plana.**
11. **Obavezna je Procena uticaja na životnu sredinu za sve Projekte - objekte, izvore potencijalnog ugrožavanja životne sredine.**
12. **Projekti, mogući izvori zagađivanja ili potencijalno štetnih uticaja (delatnosti sa mogućim uticajima na životnu sredinu) moraju biti definisani procenom uticaja na životnu sredinu:**
 - sadržajem,
 - procedurom,
 - merama zaštite životne sredine.

7. **Uspostavljanje monitoringa životne sredine za Zakonom predviđene parametre, prema Proceni uticaja na životnu sredinu.**

- **13.0. Program praćenja stanja životne sredine i monitoring u postupku implementacije Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”**

Realizacija Planom predviđenih aktivnosti (izgradnja objekata, infrastrukture i dr.) koje se moraju odvijati sukcesivno i fazno odvijace se u dužem vremenskom periodu. U cilju praćenja i očuvanja kvaliteta životne sredine i efikasnog razvoja industrijske zone daje se predlog indikatora za praćenje stanja životne sredine.

Uspostavljanje sistema monitoringa je jedan od prioriternih zadataka kako bi se predložene mere zaštite životne sredine u Planu detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, mogle uspešno kontrolisati i pratiti pri implementaciji Plana.

Program praćenja stanja životne sredine u toku sprovođenja Plana sadrži, prema Zakonu o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, „Sl. glasnik RS”, br. 135/04, sledeće stavke:

- opis ciljeva Plana i Programa,

- indikatore za praćenje stanja životne sredine,
- prava i obaveze nadležnih organa,
- postupanje u slučaju pojave neočekivanih negativnih uticaja.

U prethodnim poglavljima Strateške procene uticaja dat je opis ciljeva Plana sa aspekta zaštite životne sredine.

Za šire područje, kao i za predmetnu zonu nije uspostavljen monitoring životne sredine, te je **osnovni cilj:**

1. formiranje monitoring-sistema,
2. obezbeđivanje pravovremenog reagovanja i upozorenja na moguće negativne posledice i akcidentne situacije,
3. uvid u stanje prirodnih vrednosti - činilaca životne sredine i
4. vrste mogućih zagađenja.

Iz tih razloga **potrebno je obezbediti kontinuirano praćenje stanja kvaliteta životne sredine i aktivnosti u prostoru, a posebno u predmetnoj zoni, što stvara uslove za racionalno i ekološki prihvatljivo upravljanje životnom sredinom.**

Obaveze Nosioca Plana su da:

4. Sprovodi mere prevencije, po zahtevu i mere sanacije, sprečavanja, otklanjanja i minimiziranja potencijalno negativnih efekata na životnu sredinu u cilju ekološke održivosti i prihvatljivosti.
 5. Sprovede i kontroliše primenu mera zaštite životne sredine u svim fazama realizacije Plana i pojedinačnih Projekata.
 6. Uspostavi monitoring u granicama Plana, ali i praćenje stanja životne sredine u neposrednom okruženju, odnosno na čitavom području Generalnog plana.
- **13.1. Indikatori za praćenje stanja životne sredine**

Indikatori (pokazatelji, indeksi) predstavljaju jedan od instrumenata za sistematsko identifikovanje, ocenjivanje i praćenje stanja, razvoja i uslova sredine i sagledavanje posledica. Izbor indikatora u procesu procene stanja se bazira na podacima dobijenim identifikacijom i karakterizacijom izvora zagađenja i analizom stečenih i stvorenih uslova životne sredine.

Indikatori su sredstvo za izražavanje (praćenje) izvesne promenljive vrednosti u prošlosti i sadašnjosti.

Oni su neophodni kao ulazni podaci za svako planiranje (društveno-ekonomsko i prostorno-urbanističko) i predstavljaju polazne osnove za planiranje razvoja životne sredine. Planiranje u oblasti životne sredine je osnovni instrument društva kojim se usklađuje društveni razvoj, brojni interesi nosilaca razvoja i uslovi i vrednosti sredine. Zato je neophodno da se oni obezbede utvrđivanjem pravog stanja i promenama u faktoru vremena.

Monitoring stanja životne sredine vrši se:

- sistematskim merenjem,
- ispitivanjem i
- ocenjivanjem indikatora stanja i
- zagađenosti životne sredine.

Monitoring životne sredine obuhvata:

2. praćenje prirodnih faktora,
2. promene stanja i
2. karakteristike životne sredine.

Na osnovu prostornog obuhvata Plana i mogućih zagađenja, monitoring se, pre svega, odnosi na sledeće pokazatelje:

- merenje emisije i imisije u cilju praćenja kvaliteta i stepena zagađenosti vazduha, uticaja na zdravlje korisnika prostora, životnu sredinu:
- emisija specifičnih polutanata:
 - poreklom od saobraćaja (NO_x, CO, H_xC_y, HCHO, Pb, buka i dr.)
 - iz metaloprerađivačke industrije (čestice, metali, H_xC_y, rastvarači, akrolein, NH₃, buka i dr.)
 - iz hemijske industrije (čestice, H_xC_y, benzopiren, rastvarači i dr.)
- emisija nespecifičnih polutanata: SO₂, CO, čađ
- imisija specifičnih polutanata (metali, čestice, ukupni ugljovodonici, akrolein, PAH, rastvarači, NO_x, NH₃)
- imisija nespecifičnih polutanata (SO₂, CO, čađ)

- ispitivanje kvaliteta zemljišta,
- zoniranje i postavljanje mernih mesta za praćenje buke,
- uspostavljanje kontrole generisanja i količine komunalnog, opasnog i otpada sa karakteristikama sekundarnih sirovina (karakterizacija),
- uspostavljanje kontrole generisanja, količine i kvaliteta otpadnih voda:
- direktni i indirektni pokazatelji zagađenja:
mikrobiološki i biološki,
fizički, fizičko-hemijski i hemijski
specifični pokazatelji: masti i ulja, teški metali, cijanidi, deterdženti, rastvarači i dr.
- stalnu ekološku, urbanističku, građevinsku kontrolu planiranja i realizacije projekata, objekata i aktivnosti.

Zakonski okviri

Sistem praćenja stanja životne sredine (vazduh, voda, zemljište, otpadne materije, opasne i štetne materije, buka) uspostavljen je pravnim okvirom:

- Zakonom o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS”, br. 135/04);
- Zakonom o vodama („Sl. glasnik RS”, br. 46/91, 53/93, 48/94 i 54/96);
- Zakonom o postupanju sa otpadnim materijama („Sl. glasnik RS”, br. 25/96, 26/96 i 101/05);
- Pravilnikom o graničnim vrednostima, metodama merenja imisije, kriterijumima za uspostavljanje mernih mesta, evidenciji podataka („Sl. glasnik RS”, br. 54/92, 30/99 i 19/2006);
- Pravilnikom o graničnim vrednostima emisije, načinu i rokovima merenja i evidencije podataka („Sl. glasnik RS”, br. 30/97);
- Pravilnikom o postupanju sa otpacima koji imaju svojstvo opasnih materija („Sl. glasnik RS”, br. 12/95);

- Pravilnikom o načinu i minimalnom broju ispitivanja kvaliteta otpadnih voda („Sl. glasnik SRS”, br 47/83);
- Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i vodi za navodnjavanje i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. glasnik RS”, br. 23/94);
- Pravilnikom o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini („Sl. glasnik RS”, br. 34/92).

Monitoring sistem za kontrolu kvaliteta životne sredine uspostavlja se prema važećoj proceduri propisanoj Zakonom i podzakonskim aktima.

Globalno posmatrano, na osnovu elemenata ekspertske procene i sektorskog vrednovanja, uslov za realizaciju planiranih sadržaja Plana detaljne regulacije, je poštovanje principa održivog razvoja, primenjenih mera zaštite u Planu, propisanih mera za sprečavanje, otklanjanje i minimiziranje potencijalno štetnih uticaja, mera zaštite i monitoringa životne sredine, a prema smernicama Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije.

• **13.2. Postupanje u slučaju pojave akcidentnih situacija**

Procurivanje naftnih derivata iz angažovane mehanizacije pri realizaciji planiranih radova predstavlja akcident male verovatnoće. U slučaju takvog događaja potrebno je odmah pristupiti sanaciji terena, a otpad nastao sanacijom pakovati u nepropusnu burad (posude) sa poklopcem i postupati prema odredbama Pravilnika o postupanju sa otpadom koji ima karakteristike opasnih i štetnih materija („Sl. glasnik”, br. 12/95). Tako nastali otpad se na lokaciji čuva prema odredbama pomenutog Pravilnika ili ustupa ovlašćenim institucijama na dalji tretman uz obaveznu evidenciju o preuzimanju opasnog otpada (Ugovor o preuzimanju).

Primenom određenih preventivnih mera zaštite, koišćenjem ispravne mehanizacije i pažljivim postupanjem sa originalnim ambalažama, rizik od akcidenta i potencijalna kontaminacija zemljišta i podzemnih voda je sveden na minimum.

Na osnovu analize predmetnih tehnologija, karakteristika objekta i uslova na lokaciji, procenjuje su da je mogući akcident sa aspekta ugrožavanja kvaliteta vazduha požar. U slučaju ovog akcidenta može se očekivati povećanje koncentracije zagađujućih materija (polutanata atmosfere) na lokaciji i neposrednom okruženju kao posledica sagorevanja prisutnih materijala. Objekti će biti obezbeđeni dobrim pristupnim putem, što u slučaju požara omogućava nesmetan prilaz vatrogasnim inerventnim vozilima, kao i hidrantskom mrežom koja će biti projektovana prema uslovima nadležnog odeljenja protivpožarne policije.

Požar kao potencijalni akcident bio bi vremenski i prostorno ograničen, bez mogućnosti širenja van granica kompleksa i sa minimalnim posledicama po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

• **13.3. Prava i obaveze nadležnih organa**

U skladu sa Zakonom o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS”, br. 135/04):

- Odluku o izradi strateške procene, odnosno odluku o nepristupanju izradi strateške procene, donosi organ nadležan za pripremu plana i programa po prethodno pribavljenom mišljenju organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine i drugih zainteresovanih organa i organizacija;
- Organ nadležan za pripremu plana i programa odlučuje o izboru nosioca izrade Izveštaja o strateškoj proceni;

- Organ nadležan za pripremu plana i programa obezbeđuje učešće zainteresovanih organa i organizacija i javnosti u postupku pribavljanja saglasnosti na izveštaj o strateškoj proceni uticaja;
- Organ nadležan za pripremu plana i programa izrađuje izveštaj o učešću zainteresovanih organa i organizacija i javnosti koji sadrži sva zatražena mišljenja, kao i mišljenja izjavljenih u toku javnog uvida i javne rasprave o planu ili programu, odnosno o izveštaju o strateškoj proceni;
- Organ nadležan za pripremu plana i programa dostavlja organu nadležnom za poslove zaštite životne sredine saglasnost na izveštaj o strateškoj proceni sa izveštajem o učešću zainteresovanih organa i organizacija i javnosti;
- Organ nadležan za poslove zaštite životne sredine vrši ocenu Izveštaja o strateškoj proceni na osnovu kriterijuma sadržanih u Prilogu II Zakona o strateškoj proceni uticaja;
- Organ nadležan za pripremu plana ili programa ne može uputiti plan ili program u dalju proceduru usvajanja bez saglasnosti na izveštaj o strateškoj proceni od organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine
- Prema Zakonu o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS”, br. 135/04), lokalna Uprava u okviru svoje nadležnosti, obezbeđuje kontinuiranu kontrolu i praćenje stanja životne sredine u skladu sa svim posebnim Zakonima.

Nadležni organ za sprovođenje, implementaciju i realizaciju Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu” je u obavezi da poštuje smernice Strateške procene uticaja:

- za realizaciju Plana obavezno je prethodno infrastrukturno opremanje zone i lokacije Projekta,
- za pojedinačne Projekte je obavezna procena uticaja na životnu sredinu,,
- u postupku vrednovanja i procene uticaja, u slučaju pojave neočekivanih negativnih uticaja, nadležni organ za zaštitu životne sredine donosi Odluku o saglasnosti ili nesaglasnosti za realizaciju Projekta.

Program zaštite životne sredine - Program monitoringa Plana detaljne regulacije, može biti lokalno organizovan, ali mora biti integralni deo Programa monitoringa koji donosi lokalna Uprava.

Ciljevi Programa praćenja stanja životne sredine:

1. Obezbeđivanje monitoringa životne sredine:
 - praćenje kvaliteta vazduha,
 - kontrola kvaliteta i količina otpada i otpadnih voda,
 - kontrola kvaliteta zemljišta,
 - kontrola nivoa buke,
2. Definisane sadržaja i načina vršenja monitoringa životne sredine.
3. Određivanje ovlašćenih organizacija (institucija) za monitoring životne sredine.
4. Definisane monitoringa zagađivača (specifičnih i nespecifičnih).

5. Uspostavljanje informacionog sistema i definisanje načina prezentacije podataka za vođenje jedinstvenog - integralnog katastra zagađivača na području Plana, a i na području opštine Lapovo.
6. Uvođenje obaveze izveštavanja o stanju životne sredine prema propisanom sadržaju Izveštaja o stanju životne sredine.

Organ nadležan za zaštitu životne sredine, u cilju integralne kontrole životne sredine, donosi Odluku o integralnoj kontroli i upravljanju kvalitetom životne sredine na lokalnom nivou, za područje Plana.

- **14.0. Prikaz načina odlučivanja za izbor predloženog urbanističkog Plana**

Na osnovu analize postojećeg stanja, ocene stanja i procene razvojnih mogućnosti, kao i na osnovu preliminarnog koncepta plana, određena je vrsta urbanističkog plana koji treba uraditi za ovo područje.

U skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS”, br. 47/03 i 34/06) i Pravilnikom o sadržini, načinu izrade, načinu vršenja stručne kontrole urbanističkog plana, kao i uslovima i načinu stavljanja Plana na javni uvid („Sl. glasnik RS”, br. 12/04,) predložen je Program za Plan i izvršen izbor vrste plana.

Na osnovu Programa za izradu plana „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, predložena je izrada Plana detaljne regulacije.

Donošenjem Odluke o pristupanju izradi Plana detaljne regulacije od strane nadležnog organa lokalne uprave, po prethodno pribavljenom mišljenju Komisije za planove, stekao se pravni osnov za izradu urbanističkog plana, način izbora vrste potrebnog Plana, pri čemu se utvrđuje:

- javno građevinsko zemljište,
- ostalo građevinsko zemljište,

predstavlja najbolje ponuđeno rešenje, sa ekološkog aspekta.

Obzirom na karakter i nivo obrade područja u Programu za Plan, prirodnih karakteristika i stvorenih vrednosti, prednosti i ograničavajućih faktora, donosi se Odluka o izradi Strateške procene uticaja Plana na životnu sredinu, kao sveobuhvatnog vrednovanja postojećeg i planiranog stanja, sa svih aspekata u životnoj sredini.

Strateška procena uticaja Plana u ovoj fazi predstavlja i Izveštaj o Strateškoj proceni uticaja o stanju životne sredine i mogućim uticajima Plana na životnu sredinu.

- **15.0. Teškoće pri izradi Strateške procene uticaja Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”**

Za područje Plana, a za potrebe procene uticaja, (Izveštaja o Strateškoj proceni), nisu vršena posebna merenja, analize i istraživanja stanja faktora životne sredine, kvaliteta medijuma životne sredine, stepena očuvanosti ili zagađenosti.

Za ocenu stanja životne sredine izvršena je procena, na osnovu uvida na terenu, postojeće prostorno-planske i urbanističke dokumentacije, prirodnih karakteristika prostorne celine, kao i podataka studijske, projektne i druge dostupne dokumentacije.

Ovde se takođe navodi kao glavni nedostatak nepostojanje informacione osnove o stanju i kvalitetu životne sredine zbog čega nedostaje prikaz „nultog stanja” kao važnog

„ekološkog repera” za poređenje i praćenje stanja životne sredine, pri izradi Izveštaja o proceni uticaja u različitim fazama implementacije Plana. Za područje Plana, a za potrebe Strateške procene uticaja (Izveštaja o Strateškoj proceni uticaja), nisu vršena posebna merenja, analize, istraživanja i kontrola stanja životne sredine, utvrđivanje kvaliteta medijuma životne sredine i stepen zagađenosti i ugroženosti.

Uočena teškoća za procenu stanja životne sredine i tok procene uticaja je nedostatak standardizovanog sistema indikatora životne sredine, adekvatne i relevantne informacione osnove. U nedostatku standardizovanog sistema indikatora životne sredine i nedostatku adekvatne baze podataka o stanju životne sredine za potrebe procene uticaja primenjena je metodologija modela „Rapid Urban Environmental Assessment” i „Mev Urban” (sa elementima analize, valorizacije i procene).

16.0. Zaključci o Strateškoj proceni uticaja

- **Plana detaljne regulacije „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”**

Strateška procena uticaja na životnu sredinu je proces koji traje od donošenja Odluke o izradi Programa, Odluke o izradi Plana, do realizacije i mora biti praćena Izveštajima o ekološkoj proceni u svim fazama realizacije i implementacije Plana.

Ekološka procena Plana je izuzetno važna za donošenje planskih odluka na svim nivoima, a naročito za odlučivanje o zaštiti medijuma životne sredine, prirodnih i stvorenih vrednosti, jer nameće definisane sadržaje, procedure, uslove i mere za zaštitu životne sredine u svim fazama planiranja. Strateška procena Plana integriše socijalno-ekonomske i bio-fizičke segmente životne sredine, povezuje, analizira i procenjuje aktivnosti različitih interesnih sfera i usmerava Plan ka rešenjima koja su, pre svega, od interesa po životnu sredinu.

Analiza strateških uticaja umanjuje troškove na nivou projektne analize i samim tim potvrđuje i svoje osnovno opredeljenje, jer preventivno deluje u smislu ekološke štete. Na strateškom nivou, na nivou Plana treba predvideti ekološke uticaje, uključiti javnost u proces odlučivanja i prilikom donošenja odluka uzeti u obzir dobijene rezultate.

Realizacija Plana ne implicuje bitne nepovoljne, ekološki neprihvatljive efekte po životnu sredinu koji se ne mogu kontrolisati. Takođe, realizacija Planom predviđenih Projekata je uslovljena procenom uticaja na životnu sredinu.

Na taj način će sistem procene životne sredine biti efikasno pravilo u planiranju prostora u granicama Plana, ali i implementaciji Plana.

Polazeći od cilja integracije sektorskog i urbanističkog planiranja prostora, u kontekstu održivog razvoja, zadatak procene strateških uticaja na životnu sredinu je:

- 2. Utvrđivanje stepena prihvatljivosti rešenja sa aspekta održivog razvoja, potencijalnog zagađivanja i degradacije životne sredine, zdravlja stanovništva i korisnika prostora, verovatnoću pojave kumulativnih i sinergetskih efekata i mogućih akcidenata.**
- 3. Utvrđivanje potrebe Procene uticaja na životnu sredinu za pojedinačne projekte.**
- 4. Utvrđivanje potrebe prikupljanja informacija o stanju životne sredine kako bi se procenili efekti rešenja na životnu sredinu i i utvrdio stepen i nivo potrebnog monitoringa životne sredine.**
- 5. Obezbeđivanje mikrolokacijske kompatibilnosti pojedinačnih Projekata sa aspekta zaštite životne sredine, u cilju sprečavanja sinergičkog i kumulativnog efekta i konfliktnosti u prostoru.**
- 6. Uključivanje zainteresovanih organa i organizacija.**

7. **Uključi javnost i pojedince u proces odlučivanja.**
8. **Uključivanje održivosti baveći se uzrocima ekoloških problema na njihovom izvoru, odnosno na nivou strategija i planova.**

Ekološka - Strateška procena uticaja mora biti integrisana u odredbe Plana detaljne regulacije lokaliteta „Radna zona 2 - industrijska zona u Lapovu”, na nivou planiranja i realizacije Plana (obzirom na proceduru sprovedenu za Plan, po Zakonu o planiranju i izgradnji), zbog zaštite životne sredine i optimizacije upravljanja resursima, kako bi se planirana zona realizovala na održiv i ekološki prihvatljiv način.

Najbolje ponuđena varijanta sa ekološkog aspekta je realizacija industrijske zone prema Planu detaljne regulacije, uz maksimalno očuvanje integriteta, podsticanje ekonomskog razvoja i obavezno učešće lokalne zajednice i stručne pomoći nadležnih i ovlašćenih organizacija u sprovođenju monitoringa životne sredine.

Principi za realizaciju sa aspekta zaštite životne sredine:

- **Preventivno delovanje kroz mere i uslove**
- **Ekološko - odgovorno planiranje pojedinačnih Projekata kroz sprečavanje grešaka i konflikata pri realizaciji u prostoru.**

Realizacija Plana detaljne regulacije mora biti zasnovana na merama zaštite životne sredine utvrđenim Zakonskim odredbama u pogledu zaštite od svih oblika ugrožavanja ili narušavanja stanja životne sredine.

С А Д Р Ж А Ј

Ред. број	НАЗИВ АКТА	стр. број
1	ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ «РАДНА ЗОНА 2» ИНДУСТРИЈСКА ЗОНА У ЛАПОВУ	1
2.	СТРАТЕШКА ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ «РАДНА ЗОНА 2» – ИНДУСТРИЈСКА ЗОНА У ЛАПОВУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.	28

**Службени гласник издаје и штампа Скупштина општине Лапово, ул. Његошева
бр. 18**

**Главни и одговорни уредник - Марина Спасојевић, телефон: 851-363
Гласник је регистрован код Министарства за информисање Србије бр. 1800**